

KOLARIN KUNTA, Ylläksen osayleiskaavan uudistaminen

VASTINERAPORTTI

30.12.2021, TARK. 21.3., 14.4.2023

VALMISTELUVAIHE

13.9.2021

NÄHTÄVILLÄ

7.10.-8.11.2021

LAUSUNNOT	2
1. ELY - 8.11.2021	2
2. LAPIN LIITTO - 25.10.2021	8
3. METSÄHALLITUS - 26.11.2021	10
4. LUONNONVARAKESKUS - 25.11.2021.....	16
5. FINGRID OYJ - 8.11.2021	16
6. KITTILÄN KUNTA - 9.11.2021	16
7. MUONION PALISKUNTA – 26.11.2021	16
8. MUSEOVIRASTO - 19.10.2021	17
9. NAPAPIIRIN ENERGIA JA VESI - 26.11.2021	18
10. PALISKUNTAIN YHDISTYS – 26.11.2021.....	18
11. KOLARIN KUNTA, TEKN.LTK - 24.11.2021	23
12. TUNTURI-LAPIN VESI OY - 8.11.2021	23
13. VISIT YLLÄS - 29.11.2021.....	23
14. YLLÄKSEN KYLÄYHDISTYS - 26.11.2021	24
15. ÄKÄSLOMPOLON KYLÄYHDISTYS 7.12.2021.....	26
16. YLLÄKSEN YSTÄVÄT RY 3.12.2021	35
17. SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON LAPIN PIIRI RY SEKÄ PAIKALLISYHDISTYS MUONION JA KOLARIN LUONTO RY	41
MIELIPITEET	51
1. MITOITUS.....	51
2. RAKENTAMISEN ALUEET	51
3. LIIKENNE	52
4. VIRKISTYS JA REITIT.....	52
5. HANNUKAISEN KAIVOSKAAVA	53
6. POROELINKEINO	53
7. NUORISOTILAT.....	53

LAUSUNNOT

LAUSUNTO / UTLÄTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
1. ELY - 8.11.2021	
<p><u>Kulttuuriympäristö</u> Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita (RKY). Rakennettua kulttuuriympäristöä ja maisemaa koskevat tavoitteet on tunnistettu ja vaikutukset kyläkuvaan, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön on arvioitu riittävällä tavalla. Kaavamääräyksissä on otettu huomioon alueen kulttuuriympäristöä koskevat erityispiirteet.</p> <p><u>Luontoympäristö</u> Varkaankurun yläosaan, Natura-alueen ulkopuolelle on tehty vuonna 2013 esitys erityisesti suojeltavan sammallajin rajaukseksi. Asia on vireillä ELY-keskuksessa ja ELY-keskus toteaaakin, että rajausta tulisi merkitä kaavakarttaan. Rajaustiedot ovat saatavilla ELY-keskukselta. ELY-keskus katsoo, että rajausta tulee huomioida Varkaankurun yläosan RM-merkinnöissä sekä kaavamääräyksissä. Maaston muokkaaminen rajauksen alueella tulisi kieltää. Varkaankurussa on lisäksi korostettu tarve virkistyskäytön ja luonnonsuojelun yhteensovittamiselle, koska alueella on poikkeuksellisia lajistoarvoja ja suuri virkistyskäyttöpaine. ELY-keskus huomauttaa, että luontoselvitysluonnoksen tekstissä kuvataan ainoastaan huomionarvoiset putkikasvit, vaikka alueella kasvaa myös muita uhanalaisia ja huomionarvoisia lajeja. Luontoselvityksissä tulisi ottaa huomioon muutkin eliöryhmät. ELY-keskus ei kuitenkaan edellytä luontoselvityksen päivittämistä tältä osin, koska kaavakartoilla huomionarvoiset lajit on esitetty.</p> <p><u>Natura</u> Kaavaselostusluonnoksessa tai sen liitteenä olevassa luontoselvitysluonnoksessa ei ole sanallisesti kuvattu kaava-alueelle sijoittuvia Natura 2000 -alueita. Kaavaselostusluonnoksessa on Natura-arvioinnin tarveharkinta (2021, Liite 6) esitetty yleiskaavatyön yhteydessä laadituksi selvitykseksi. Natura-arvioinnin tarveharkinta ei ole sisällynyt ELY-keskukselle lausuntopyyntöön mukana toimitettuihin asiakirjoihin. Luontoselvitysluonnoksen yhteenvedossa on todettu, että kaava-alueen vesistöistä mm. Äkäslompola, Kesänkijärvi ja Äkäsjoki kuuluvat Tornionjoen-Muonionjoen vesistön Natura 2000 -alueeseen. Kaavaluonnoksessa Natura-alueita on osoitettu luonnonsuojelualueen merkinnällä SL-1 Kansallispuisto ja Natura-alue ja SL-3 Kansallisen luonnonsuojeluohjelman alue tai Natura-alue. Lisäksi Natura 2000 -verkkoon kuuluvaa aluetta on osoitettu pallo-viiva-aluemerkinnällä ja W-1-merkinnällä Tornionjoen-Muonionjoen vesistöaluetta, joka kuuluu Natura 2000 -verkkoon. Kaava-alueelle tai sen läheisyyteen sijoittuu kolme Natura-aluetta: Ylläs-Aakenus (FI1300618, SAC), Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalue (FI1301912, SAC) ja Niesaselkä (FI1300706, SAC). Luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa</p>	<p>Merkitään tiedoksi, ei aiheuta muutoksia.</p> <p>Lausunnon mukaisesti alue on rajattu luonnoksen urheilu- ja virkistyspalvelujen alueesta (VU) retkeily- ja ulkoilualueena, jolla ympäristö säilytetään (VR-sl).</p> <p>Merkitään tiedoksi, ei aiheuta muutoksia.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 -alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisälletty Natura -verkostoon, hankkeen toteuttajan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Jotta voidaan ilman epäilystä varmistua, ettei haitallista heikentymistä aiheudu, tulee kaavoituksessa laatia luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi kaikkien kolmen kaava-alueella sijaitsevan Natura-alueen osalta.</p> <p><u>Luonnon virkistyskäyttö</u> MRL 32 §:n mukaisesti maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja MRL 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon. Kaava-alue kuuluu kokonaisuudessaan voimassa olevassa Tunturi-Lapin maakuntakaavassa matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyskehittelemisen kohdealueeseen (mv 8411). Yleiskaavassa tulisi huomioida, että luonnonvirkistyskäytön olosuhteiden ja luonnonmetsien turvaaminen on hyvin keskeistä matkailualueen vetovoiman säilymistä näkökulmasta.</p> <p>Pitkään käytössä olleet hiihtoreitit ja osin patikointireitit ovat yksityismaiden osalta ELY-keskuksen vahvistetun ulkoilureittisuunnitelman (2008-2012) ja reittitoimituksen kautta varmistettu, ja näin ollen tulleet huomioiduiksi uusien kaavavarausten (mm. RA) osalta. ELY-keskus kuitenkin toteaa, että maastopyöräreittejä ei ole perustettu ulkoilulain mukaisina reitteinä, jolloin uudet kaavavaraukset (RM, RA) saattavat aiheuttaa reittilinjauksiin muutoksia. Ulkoilureitit tulisi huomioida uusien loma-asuntoalueiden (RA) ja matkailuelinkeinojen alueiden (RM) sijoittelussa. Kaavaselostusta olisi hyvä täydentää erillisellä reittiverkoston kuvaavalla kartalla kaavaratkaisun reittiverkoston selkeyttämiseksi. ELY-keskus katsoo, että merkittävien hiihto- ja patikointireittien läheisyyteen tulisi jättää suojametsäalueita turvaamaan luonnonvirkistyskäytön ja ulkoilun olosuhteita (vetovoimaa, luonnonrauhaa, maisemaa). Lisäksi ulkoilureittien suojametsät muodostavat tärkeitä ekologisia käytäviä (viherkäytäviä).</p> <p>Osayleiskaavaluonnoksessa on osoitettu olemassa olevat moottorikelkkailureitit sekä uusia yhteystarpeita mm. Äkäslompolojärven yli. Lapin ELY-keskus (ent. Lapin ympäristökeskus) on (10.2.2009/2003-L-88-261) tehnyt Äkäslompolojärven jääpeitteiselle vesialueelle maastoliikenneläin (1710/1995) 8 §:n moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttöä mm. moottorikelkkailureitin / kelkkauran perustamista koskevan kieltoaluepäätöksen. ELY-keskus pyytää huomioidaan edellä mainitun kieltoaluepäätöksen.</p> <p>Vanhon metsien säilyttäminen on vetovoimatekijä matkailualueilla, mikä tulisi huomioida mm. rakentamisen sijoittamisella latu- ja retkeilyreittien läheisyyteen. Esimerkiksi Äkäslompolon Nilivaaran lakialueelle (lähelle Kesänkitunturia) Pallas-Yllästunturin kansallispuiston rajan läheisyyteen ja osaksi pohjavesialueelle on osoitettu varsin paljon lomarakentamista. Lomarakentamisen alueiden sijoittelussa tulisi huomioida niiden laajuus ja määrä</p>	<p>Keväällä 2023 käydyssä työneuvottelussa ELY-keskuksen kanssa todettiin, että voimassa olevan kaavan toteutumisen vaikutukset on arvioitu Ylläs-Aakenuksen Natura-alueen suojeluperusteisiin ja tämän kaavauudistuksen arvioinniksi riittää Natura vaikutusten arvioinnin tarveharkinta koskien kaikkia kolmea Natura-aluetta (Selostuksen Liite 6).</p> <p>Kaavauudistuksen myötä säästyy luontoympäristöä virkistäytymiseen ja matkailun vetovoimatekijänä voimassa olevaa yleiskaavaa enemmän.</p> <p>Yleiskaava on laadittu mittakaavaan 1:20000, joten kaikki rakentamisen aluevaraukset sisältävät pääasiällisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä kevyen liikenteen väyliä ja ulkoilureittejä suojametsineen, lähivirkistysalueita, puistoja ym. vastaavia alueita. Kaavalla osoitetaan runkoreitistö ohjeellisena ja vasta tarkemmassa mittakaavassa ja maastotarkastelujen perusteella ne voidaan suunnitella sekä reittitoimituksin perustaa.</p> <p>Voimassa olevassa kaavassa oleva ja luonnokseen linjaukseltaan muutettu moottorikelkkareitti on poistettu Äkäslompololta. Ehdotukseen on esitetty Äkäslompolon ylittävän kelkkareitin korvaava yhteystarve Karilantieltä Nililahentielle kiertäen järvi koillispuolelta LP-alueelle.</p> <p>Voimassa olevassa kaavassa oleva RA/s-1 alue on kaavaehdotuksessa siirretty ns. 3. koriin, eli aluevarauksia on kaavamutoksessa vaiheistettu ja ennen tämän alueen asemakaavatarkastelun aikaa on täysväristen ja reunaviivalla osoitettujen alueiden rakentamisen paikat toteutuneet.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>suhteessa virkistys- ja retkeilyalueisiin, joissa kulkee sekä reittejä että luonnonpolkuja.</p> <p>Maisematien varrella, Yllästunturin lounaispuolella on osoitettu pysäköintialue (LP). Pysäköintialueen läheisyyteen on osoitettu matkailupalveluiden kohde (RM), joka mahdollistaa rinneravintolan, laskettelurinteiden ja hissien rakentamista. Kohdemerkintä sijoittuu erilleen muista matkailupalveluiden alueista ja ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toteutuessaan heikentää luonnontilaisen tunturikankaiden ja rakkakivikon alueen maisemaa ja luontoympäristöä.</p> <p>Kuerjoen varteen itäpuolelle ja lähialueelle tulisi osoittaa ulkoilureittejä Hannukaisen kaivosalueelta poistuvien olemassa olevien ulkoilureittien sijaan. Kuerjokivarren maisemakuvan ja luontomatkojen vetovoimatekijät paremmin huomioiva kaavamerkintä voisi olla MU, MY-2 tai VR. ELY-keskus ehdottaa, että Kuerjokivarta koskeissa kaavamääräysten ohjeissa tulisi huomioida peitteisen metsän säilyttävät metsänhoitotavat.</p> <p><u>Tulva</u> Kaava-alueelle sijoittuvat suurimmat vesistöt ovat Iso-Kaupinjärvi, Äkäslompola, Kesänkijärvi, Ylläsjärvi ja Luosujärvi, joiden kaikkien ranta-alueelle on osoitettu jossakin määrin joko loma- tai asuinrakentamista. Kaavaselostusluonnoksessa on käsitelty Äkäslompolan alueen tulvakorkeutta ja kaavaluonnoskartalla on esitetty Äkäslompolan alueelle tulva-alue. Muiden vesistöjen osalta tulvakorkeuksia ei kaavan valmisteluaineistossa ole käsitelty. Lisäksi kaavaluonnoksessa on esitetty yleinen kaavamääräys alimpien rakentamiskorkeuksien huomioimisesta rakentamisessa.</p> <p>ELY-keskus toteaa, että Äkäslompolan alueen osalta tulva-asioita on käsitelty kaavan valmisteluaineistossa asianmukaisesti. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan aineistossa tulisi tarkastella Äkäslompolan lisäksi myös muiden kaava-alueen vesistöjen tulvakorkeuksia. ELY-keskuksen tiedossa ei ole tulvahavaintoja kaava-alueen muista vesistöistä. Jos vesistön tulvakorkeuksista ei ole havaintoja, käytetään alimman rakentamiskorkeuden määrittämisessä vesistön keskivedenkorkeutta. Kaava-alueen vesistöillä (pl. Äkäslompolan alue) maanpinnan alin korkeus rakennuspaikalla tulee olla metrin ja alimpien kasvuvien rakenteiden 1,5 metriä vesistön keskivedenkorkeutta ylempänä. Mikäli on tiedossa tulvahavainto vesistöistä, tulee alimman rakentamiskorkeuksien määrittämisessä käyttää keskivedenkorkeuden sijasta havaittua tulvakorkeutta.</p> <p><u>Pohjavedet</u> Kaava-alueelle sijoittuu osittain tai kokonaan yhteensä 17 luokiteltua pohjavesialuetta. Kaupinjärvi (12273118), Palovaara (12273105), Pitkäjärvi (12273122), Revonkanto-oja (12273172), Tunturipalo (12273168) ja Äkäslompola (12273104) on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeiksi (1-luokka). Kaupinselkä (12273174), Keskinen laki (12273171),</p>	<p>Voimassa olevan kaavan mukaista kohdetta ei tällä kaavaehdotuksella muuteta, kyseessä on mahdollisen lasketteluhissin ala-asema ja määräyksiin varmistetaan, että rinnepalvelukohteen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida sopeutuminen maisemaan.</p> <p>Laatimisvaiheessa ei länsiosalle yleiskaava-aluetta ilmennyt voimassa olevaan osayleiskaavaan päivitys- tai muutostarpeita. Kaavamuuotosalue rajautuu kunnan päätöksen mukaisesti Kuerjokeen ja sen ranta-alueen kaavamerkintöihin (M, VR) lisättiin alueen porotalouden huomioiminen. Poron lounais-koillisuuntaista Kuerjoen ylittävää laidunkiertoa ei tule haitata rannan suuntaisilla ulkoilureiteillä.</p> <p>Kaavatyön aikana on mallinnettu ja laadittu laskennallinen Ylläsjärven ja Luosujärven tulva-alue sekä laskettu alimmat rakentamiskorkeudet, mitkä tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Yleismääräyksissä on todettu, ettei rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sورتuman tai vyörymän vaaraa.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Kesänki (12273169), Kesänkijärvi (12273116), Kastunturiniehto (12273502), Luosupalo (12273120), Murtokangas (12273501), Niesajoki (12273119), Rötkömukanmaa (12273167) ja Tunturinhätä (12273110) on luokiteltu muiksi vedenhankintaan soveltuviksi pohjavesialueiksi (2-luokka). Kuervaaran (12273123) pohjavesialue on luokiteltu III luokkaan (muu pohjavesialue). III luokan pohjavesialueiden soveltuvuutta yhdyskuntien vedenhankintaa ei vielä ole selvitetty. Kolarin pohjavesialueiden luokituksia ei vielä ole tarkistettu lainsäädäntöä (VMJL, 1299/2004, luku 2a) vastaavaksi. Kolarin osalta pohjavesialueiden luokitustyö valmistuu arviolta vuoden 2022 alku-puolella.</p> <p>Kaupinjärven, Murtokankaan, Palovaaran, Tunturipalon ja Äkäslompolon pohjavesialueille on kaavaluonnoksessa osoitettu laajoja loma-asuntoalueita (RA), matkailuelinkeinojen alueita (RM) ja kyläalueita (AT), jotka sijoittuvat myös pohjavesialueiden ennestään rakentamattomiin osiin. Kaavaselostusluonnoksessa pohjavesialueet on kuitenkin lähinnä todettu, eikä esimerkiksi rakentamisen vaikutuksia pohjaveteen ole arvioitu. ELY-keskus toteaa, että kaava-aineistoa tulee täydentää tiedoilla alueiden pohjavesiolosuhteista siten, että rakentamisen vaikutukset voidaan arvioida. Yleiskaavassa rakentamiseen osoitetut alueet tullaan jatkossa asemakaavoittamaan, mutta ELY-keskus katsoo, että yleiskaavallakaan rakentamista ei lähtökohtaisesti tule ohjata sellaisille alueille, jotka vaikutusten arvioinnin perusteella soveltuvat tarkoitukseen huonosti. Lisäksi pohjavesialueilla tulisi pyrkiä siihen, että ainakin osa alueesta säilyisi rakentamattomana. Kaavaluonnoksessa esimerkiksi Murtokankaan ja Palovaaran pohjavesialueet on käytännössä osoitettu kokonaan rakentamiselle (RA, RM ja AT). Rakentamisen osalta on myös huomioitava, että esimerkiksi maalämmön sijoittaminen pohjavesialueelle voi vaatia vesilain mukaisen luvan.</p> <p>Pohjavesialuetta (pv) koskevan kaavamääräyksen mukaan vesiensuojeluviranomaisille on suunnittelu- ja rakennustoimenpiteiden yhteydessä varattava mahdollisuus lausunnon antamiselle. ELY-keskus toteaa, että kaavamääräyksessä ei tule viitata vesiensuojeluviranomaiseen, vaan vesilakiin ja ympäristönsuojelulakiin, esimerkiksi: pohjavesialueella rakentamista ja muita toimenpiteitä rajoittavat vesilaki ja ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto.</p> <p>Lisäksi pohjavesialueita koskevaan kaavamääräykseen tulee lisätä, että jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty.</p> <p>Kaupinselän pohjavesialueen eteläosassa sijaitsetut kitta vedenottamonpaikka, joka tulisi kaavassa osoittaa ET-merkinnällä (yhdyskuntateknisen huollon alue, joka varataan esimerkiksi vedenottamoita varten). Ylläksen alueella vedensaannin turvaaminen on tärkeää varsinkin matkailun kasvuun liittyvien tavoitteiden vuoksi, ja vedenhankintaan soveltuvat alueet tulee siten turvata tulevaisuuden tarpeita varten.</p> <p>Kaavamääräyksissä ja luontoselvityksessä viitata lähteiden (s1, luontoarvojen kannalta huomioitava kohde) luonnontilan vaarantamiskiellon osalta vesilain 11 §:ään. ELY-keskus huomauttaa, että vesilaki</p>	<p>Pohjavesialueiden paikkatieto on saatu ELY-keskuksesta keväällä 2023 luokitustyön valmistuttua.</p> <p>Voimassa olevan kaavan alueiden mahdollista käyttöönottoa on vaiheistettu ja aluerajauksia on luonnosvaiheesta tarkistettu. Kaavaselostukseen on lisätty kaavan toteutumisen vaikutusten arviointi pohjavesiin.</p> <p>Kaavamääräys on tarkistettu yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>ET-alue lisätty lausunnon mukaisesti.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>on jaettu lukuihin, ja oikea viittaus on muotoa vesilain 2. luvun 11 §.</p> <p><u>Arvokkaat geologiset muodostumat</u> Kaava-alueella sijaitsee kolme valtakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltua kivikkoa: Kesänkitunturi (KIVI-19-162), Niesakero (KIVI-19-120) ja Yllästunturi (KIVI-19-117). Kaikki kolme ovat tyypiltään rakkakivikkoja. Valtakunnallisesti arvokkaita kivikkoja koskeva aineisto on julkaistu oppaassa Valtakunnallisesti arvokkaat kivikot (Suomen ympäristö 2/2019) ja niitä koskeva paikkatietoaineisto on saatavilla muun muassa ympäristöhallinnon Avoin tieto -palvelusta. Lisäksi kaava-alueella sijaitsee Niesakeron (KAO120178) ja Kuerlinkkojen (KAO120133) valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet (Luonnon ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Lapissa, Suomen ympäristö 6/2015). Niesakeron kallioalue on luokiteltu erittäin arvokkaaksi. Kaava-alueelle sijoittuu kaksi arvokasta harjualueutta (Keroharjut ja Kuerlinkat). Lisäksi kaava-alueen välittömässä läheisyydessä, Keroharjujen jatkeena sijaistee kaksi arvokasta harjualueutta (Pirtinkankangas ja Sulankaltonvaara-Riipisenharjut). Arvokkaat harjualueet on inventoitu Lapin Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeen (Poski-hanke) 2. vaiheen (2016-2020) yhteydessä. Arvokkaiden harjujen aineisto on tarkoitus julkaista alkuvuodesta 2022, sitä ennen paikkatietoaineiston ja kohdekohtaiset raporttiluonnokset voi pyytää käyttöön Lapin ELY-keskukselta.</p> <p>Luontoselvityksessä on lyhyesti mainittu, että alueella sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaita geologisia kohteita, mutta varsinaisessa kaavatyössä näitä ei ole huomioitu, kohteita ei ole esitetty kaavaluonnoskartalla eikä kuvattu kaavaselostusluonnoksessa. Varsinainen luontoselvitysluonnoskin on arvokkaiden geologisten kohteiden osalta erittäin suppea. Poskihankkeen inventointeihin perustuvia arvokkaita harjualueita ei ole huomioitu luontoselvityksessä tai kaavatyössä lainkaan. Kaavaselostusta tulee täydentää valtakunnallisesti arvokkaiden kivikkojen ja valtakunnallisesti arvokkaiden kallioalueiden sekä Poskihankkeen yhteydessä inventoitujen arvokkaiden harjujen osalta.</p> <p>Lisäksi edellä mainittujen geologisesti arvokkaiden kohteiden rajaukset tulee kaavassa osoittaa merkinnällä ge (arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma). Ge-alueita koskien tulee myös antaa asianmukaiset kaavamääräykset, joilla ohjataan muun muassa alueille sijoittuvaa rakentamista ja muuta maankäyttöä. Ge-alueille toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa on huolehdittava, että arvokkaiden geologisten muodostumien geologiset ja maisemalliset arvot turvataan.</p> <p>Lisäksi toimenpiteet tulee ge-alueilla toteuttaa niin, että maanpintaa rikotaan mahdollisimman vähän ja esimerkiksi rakennuspaikan rakentamattomat osat tulee säilyttää luonnontilaisina.</p> <p>Kaavaluonnoksessa on osoitettu ge-merkinnällä alue, joka on geologialtaan arvokas (lieveuomastojen</p>	<p>Määräys tarkistettu lausunnon mukaisesti.</p> <p>Arvokkaiden geologisten muodostumien osa-alueet ja niitä koskevat määräykset on lisätty ehdotukseen lausunnon mukaisesti.</p> <p>Kaavaselostukseen on lisätty kaavan toteutumisen vaikutusten arviointi geologiin muodostumiin.</p> <p>Arvokkaiden geologisten muodostumien osa-alueet ja niitä koskevat määräykset on lisätty ehdotukseen lausunnon mukaisesti.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>alue) ja ge-1-merkinnällä alue, joka on geologialtaan erityisen arvokas (lieveuomastojen alue). Luontoselvitysluonnoksessa lieveuomastoja on käsitelty suppeasti, kaavaselostusluonnoksessa niistä ei ole lainkaan mainintaa. ELY-keskus katsoo, että kaavaselostusta ja luontoselvitysluonnosta tulee täydentää lieveuomastoja koskevilla tiedoilla sekä arvioida lieveuomastojen alueille osoitettujen toimintojen (mm. RM ja KL) vaikutukset. ELY-keskus katsoo, että lieveuomastoja koskevia kaavamerkintöjä on myös syytä tarkentaa.</p> <p>Edellä on jo esitetty, että valtakunnallisiin sekä Poskihankkeen yhteydessä tehtyihin inventointeihin perustuvat kohteet tulee esittää kaavakartalla ge-merkinnällä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan lieveuomastoalueet voidaan sisällyttää ge-merkintään, mutta mikäli kaavatyössä katsotaan tarpeelliseksi osoittaa ne omalla merkinnällään, voidaan silloin lieveuomastojen osalta käyttää ge-1-merkintää. ELY-keskus katsoo, että merkintätavasta riippumatta lieveuomastot tulee osoittaa kokonaisuuksina, eikä ole tarkoituksenmukaista erottaa erityisen arvokasta aluetta arvokkaasta alueesta. Myös kaavamääräyksen tulee koskea koko lieveuomastoaluetta.</p> <p><u>Maa-ainestenottoalueet</u> Kaavaluonnoksessa on esitetty kolme maa-ainesten ottoon tarkoitettua aluetta (EO), jotka sijoittuvat pääosin jo ottamistoiminnan piirissä oleville alueille. Kaavaselostusluonnoksessa ei kuitenkaan ole esitetty alueita koskevia tarkempia tietoja, eikä selostusluonnoksesta käy ilmi, onko EO-alueiksi osoitettavilla alueilla tehty arviota esimerkiksi (jäljellä olevan) otettavan aineksen määrästä. ELY-keskus katsoo, että yleiskaavassa tulee osoittaa maa-ainesten ottoon vain sellaisia alueita, joilla toimintaa voidaan harjoittaa kestävästi jatkossakin. Esimerkiksi pohjaveden pinnan päälle tulee pohjavesialueiden ulkopuolisillakin ottoalueilla jäädä riittävän paksu maakerros (1-2 metriä). Kaavaselostusluonnosta tulee siten täydentää EO-alueiden osalta.</p> <p>Lisäksi kaavaselostusluonnoksessa todetaan, ettei suunnittelualueella ole tällä hetkellä voimassa olevia maa-ainesuojia (tarkistettu Karttapalvelu Karpalosta 28.9.2020). Suunnittelualueelle on 28.9.2020 tehdyn tarkistuksen jälkeen myönnetty uusi lupa marraskuussa 2020 (lupatunnus 5009). Kyseinen Napapiirin Kuljetus Oy:n lupa on voimassa 30.10.2030 saakka. Ottoalue sijoittuu kaavaluonnoksen eteläosassa olevista EO-alueista keskimmäiseen.</p> <p><u>Liikenne</u> ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavaselostusluonnoksessa on huomioitu liikenteelliset asiat hyvin. ELY-keskus pyytää kuitenkin huomioimaan edellä mainitut asiat kaavaehdotusvaiheessa. Maisematie ja uusi yhdystie välillä mt 9401 - mt 940 ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maisematien, mt 9401, edellytykset toimia erityisenä maisemallisena tienä, tulisi säilyttää ja tiellä pitäisi välttää mahdollisuuksien mukaan uusien liittymien ja erityisesti</p>	<p>Vaikka voimassa olevassa kaavassa on lieveuomastojen alue esitetty, on niille osoitettu myös runsaasti rakentamista. Kaavamuutoksella rakentamisen alueita on supistettu voimakkaasti ja käyttöönottoa vaiheistettu.</p> <p>Geologiset arvokohteet käsiteltiin kunnan ja ELY-keskuksen välisessä työpalaverissa ja kaavaehdotukseen merkinnät ja määräykset ovat ELY-keskuksen esityksen mukaisia.</p> <p>Suunnittelualueella sijaitsee useita alueita, joista on otettu maa-ainesta. Ylläksessä voimassa olevassa kaavassa on osoitettu maa-ainesten ottoon tarkoitettuja alueita (EO), jotka sijoittuvat pääosin jo ottamistoiminnan piirissä oleville. Kaavan uudistuksen tavoitteena ei ole juurikaan ollut tarkoitus muuttaa jo osoitettuja alueita, eikä tehty esimerkiksi arvioita jäljellä olevan tai otettavan aineksen määrästä. Ainoastaan ratayhteyden ja maa-aineston suhdetta tarkasteltiin. Osoitetun radan kohdalta ei ole tarkoituksenmukaista poistaa maa-ainesta, mikä pitäisi radan toteutuksen myötä täyttää tai siltarakenteesta tulisi teknistaloudellisesti turhan vaativa. Voimassa olevan yleiskaavan maa-ainesten ottoalueet eivät sijaitse pohjavesialueilla. Selostukseen on lisätty tieto voimassa olevasta luvasta.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>nelihaaraliittymien rakentamista. ELY-keskus toteaa, että uusi yhdystie välillä maisematie, mt 9401 - mt 940 tulisi toteuttaa kunnan katuna.</p> <p><u>Liikenneturvallisuus</u> Tämänhetkisen tiedon perusteella osayleiskaava-muutoksen synnyttämiä kaikkia uusia tarpeita, kuten uusia tieyhteyksiä, eritasoratkaisuja ja pysäköintialueita ei pystytä toteuttamaan perustienpidon määrärahoilla vaan ne tarvitsevat erillismäärärahoja. Väylien ja reittien, jotka koskevat jalankulkijoita, pyöräilijöitä ja moottorikelkkoja sekä risteämistä tasossa maanteiden kanssa tulee välttää mahdollisimman pitkälle. Kaavaselostusluonnoksessa on esitetty junaliikenteen raideyhteyden jatkamista Rautuvaarasta Ylläsjärvelle. Junaliikenteen sivuradan toteutuminen olisi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ympäristöllisesti kestävä ratkaisu ja parantaisi liikenneturvallisuutta.</p> <p><u>Moottorikelkkareitit</u> Moottorikelkkaliikenteen ohjaus keskusta-alueilta-moottorikelkkareiteille olisi hyvä huomioida yleiskaavassa huomioon ottaen esimerkiksi moottorikelkkojen tankkauspisteiden ja parkkipaikkojen sijainti kauppajen edustoilla.</p> <p><u>Kaavamerkinnot ja -määräykset</u> ELY-keskus pyytää huomioimaan, mitä edellä on todettu kaavamääräyksistä ja merkinnöistä. Lisäksi ELY-keskus toteaa, että MRL 128.1 §:n kohdan 3) mukaisesti maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman lupaa (toimenpiderajoitus) yleiskaava-alueella, jos yleiskaavassa niin määrätään, lukuun ottamatta puiden kaatamista yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi osoitetulla alueella. ELY-keskus pyytää huomioimaan edellä todetun puiden kaatamisen osalta M-alkuisten alueiden (MU, MY-2 ja MY-3) kaavamääräyksissä. Kaavaluonnoksen yleisissä määräyksissä on esitetty, että rakennettavaksi osoitetut alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi. Asemakaavoituksen velvoite on ilmaistu myös erikseen joissakin rakentamista koskevissa kaavamääräyksissä. Selvyyden vuoksi ja ristiriitaisten tulkintojen ehkäisemiseksi ELY-keskus esittää, että rakentamiseen osoitettujen alueiden osalta asemakaavoituksen tarve tai velvoite esitetään vain kaavan yleisissä määräyksissä.</p>	<p>Kaavaehdotukseen ei ole esitetty uusia liittymiä verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan. Merkitään tiedoksi, ei aiheuta muutoksia.</p> <p>Merkitään tiedoksi, ei aiheuta muutoksia.</p> <p>Yleiskaavan tarkkuustasolla, 1:20000, ei ole tarkoituksen mukaista tutkia tarkasti sijainteja, jotka ovat asemakaavoituksen tai keskustojen kehittämissuunnitelmien tehtäviä. Yleiskaavalla on esitetty tarve päästä keskusta-alueille.</p> <p>Voimassa olevan kaavan määräykset on tarkennettu lausunnon mukaisesti.</p> <p>Asia on täsmennetty yleisiin määräyksiin: <i>"Rakennettavaksi osoitetut alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi"</i>.</p>
<p>2. LAPIN LIITTO - 25.10.2021</p>	
<p>Osayleiskaavan muutos pyrkii osaltaan esittämään Ylläs III -kehittämissuunnitelman ja Kolarin kuntastrategian maankäyttöön liittyviä tavoitteita. Kaavan päämääränä on toimivan, kestävä ja taloudellisen yhdyskuntarakenteen syntyminen sekä kulttuuri-, ympäristö- ja luonnonarvojen turvaaminen. Uusi maankäyttö ja rakentaminen sovitetaan nykyiseen ympäristöön ja maisemaan sen ominaispiirteitä noudattaen. Lähtökohtana on tukeutua olemassa olevaan</p>	

LAUSUNTO / UTLÄTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>taajama- ja kylärakenteeseen sekä vahvistaa niitä toiminnallisesti ja sosiaalisesti.</p> <p>Osayleiskaavan alueella on voimassa 16.5.2012 lainvoiman saanut Tunturi-Lapin maakuntakaava. Maakuntakaavassa osayleiskaava-alue on osoitettu pääosin matkailupalvelujen alueena (RM 1406). Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä matkailupalveluiden alueita, kuten matkailu- ja lomakeskuksia, lomakyliä, lomahotelleja, leirintäalueita tai muita vastaavia matkailua palvelevia toimintoja. Osa alueesta on osoitettu virkistysalueena (V 850). Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä, alueellisesti laajoja tai taajamarakenteen ja taajaman viherväylien kannalta tärkeitä alueita. Merkintää koskevat kaavamääräykset:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Alueen virkistys-, maisema- ja luonnonarvot huomiota otettava metsätalous on sallittua.</i> • <i>Alueen suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota sen pääasiallisen käyttötarkoituksen, yleisen virkistyksen ja retkeilyn, kehittämisedellytysten turvaamiseen. Alueelle voidaan suunnitella sijoitettavaksi luontoon ja maisemaan sopivalla tavalla matkailun ohjelmapalvelujen tukikohtia, joiden tulee olla ympäristövaikutuksiltaan vähäisiä.</i> <p>Osayleiskaavan länsiosa on osoitettu maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU 6013). Merkinnällä osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joille on tarkoitus sijoittaa ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polkuja tai ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Pallas-Yllästunturin kansallispuisto kaava-alueen itäreunassa on osoitettu luonnonsuojelualueena (SL 4009). Kaava-alueelle sijoittuva Mustavuoman lehtojensuojelualue (SL 4193) on myös osoitettu luonnonsuojelualueena. Äkäslompolon ja Ylläsjärven kylät on osoitettu keskustatoimintojen alueina (C 111 ja C 116) ja keskuskylinä (at 350 ja 352). Maakuntakaavassa on kaava-alueelle osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueita Äkäslompolonkylään (ma 5982), Ylläsjärven kylään (ma 5983) sekä kaava-alueenkoillisosaan (ma 5984). Lisäksi Äkäslompolon kylään on osoitettu rakennussuojelukohde (SR 3084).</p> <p>Maakuntakaavassa on osoitettu ohjeellinen sivuran linjaus Rautuvaaran suunnasta kohti Ylläsjärveä. Kantatie 80 Ylläsjärveltä Kolarin keskustan suuntaan on osoitettu merkittävästi parannettavana tienä. Alueelle on osoitettu sähkölinjan yhteystarve Ylläsjärveltä etelään ja Hannukaisen suunnasta kohti Äkäslompoloa. Ylläksen ja Levin välille on osoitettu raide liikenteen kehittämiseksi selvítettävä yhteys. Maakuntakaavassa on osoitettu alueelle myös moottorikelkkailureittejä ja ulkoilureittejä. Osayleiskaava-alue kuuluu kokonaisuudessaan matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen (mv 8411). Alue sijoittuu myös erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulle alueelle.</p>	<p>Laatimisvaiheessa ei länsiosalle yleiskaava-aluetta ilmennyt voimassa olevaan osayleiskaavaan päivitys- tai muutostarpeita. Kaavamuutosalue rajautuu kunnan päätöksen mukaisesti Kuerjokeen, ja maakuntakaavan MU-alue jää kaavamuutoksen ulkopuolelle.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Tunturi-Lapin maakuntakaavassa on annettu koko maakuntakaava-alueetta koskevia määräyksiä muun muassa poronhoidon alueidenkäytöllisten toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisesta sekä arvokkaiden luonnonympäristöjen huomioimisesta.</p> <p>Ylläksen osayleiskaavan muutosluonnoksessa on tunnistettu hyvin Tunturi-Lapin maakuntakaava sekä sen merkinnät ja määräykset. Kaavaselostuksessa mainittu Tunturi-Lapin maakuntakaavan päivittämisen aikataulu on muuttunut; tavoitteena on aloittaa maakuntakaavan päivitys arviolta vuonna 2024. Kaavaselostuksen vaikutustenarviointia olisi hyvä täydentää muun muassa poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnilla. Muilta osin Lapin liitolla ei ole huomauttamista osayleiskaavan muutosluonnoksesta.</p>	<p>Kaavaselostukseen tarkennetaan muuttunut aikatauluarvio ja on lisätty kaavan toteutumisen vaikutusten arviointi poronhoitoon.</p>
<p>3. METSÄHALLITUS - 26.11.2021</p>	
<p>Kolarin kunta on päättänyt Ylläksen osayleiskaavan uudistamisesta ja sen rinnalla on työstetty Ylläs III -nimistä kehittämissuunnitelmaa. Metsähallitus on tutustunut kunnan nähtäville laittamaan osayleiskaavan muutoksen valmisteluvaiheen aineistoon ja esittää huomioitavaksi seuraavia asioita:</p> <p>Yleiskaavoituksen kohteeseen sisältyy laajasti Metsähallituksen hallinnassa olevia valtion maita: lakisäätöisiä ja eri suojeluohjelmissa olevia suojelualueita sekä erilaisia liiketoiminnan piirissä olevia maita, jotka osin ovat jo asemakaavoitettuja, mutta myös alueita, joihin kohdistuu meneillään olevassa kaavoituksessa rakennuspotentiaalia sekä alueita, jotka ovat puhtaasti metsätalouskäytössä. Metsähallituksen intressinä on, että sen hallinnassa olevia alueita käsitellään kaavoituksessa siten, että eri maankäyttömuodot säilyvät alueella päällekkäiskäytön periaatteella. Suojelualueita koskevat toisaalta kaavoituksesta riippumattomat hoitoa ja käyttöä koskevat omat määräykset.</p> <p>Osayleiskaava ja kehittämissuunnitelma tähtäävät Ylläksen alueen pitkän ajan suunnitteluun ja osayleiskaavan uudistamisen lähtökohtana on jo voimassa olevan yleiskaavan valmistelun yhteydessä määritellyt tavoitteet, joiden mukaan Ylläs olisi tulevaisuudessa merkittävä kansainvälinen matkailukeskus. Tuolloin Ylläksen alueelle on asetettu vuodepaikkatavoite, johon kunta on tähdännyt maankäytön ja infrastruktuurin mitoituksen suunnittelulla sekä investoinneilla, joissa on huomioitu myös tulevaa rakentamista. Maankäytön ratkaisuilla vaikutetaan myös alueen joukkoliikenteen järjestämisen mahdollisuuksiin sekä ilmastonmuutokseen vaikuttaviin tekijöihin.</p> <p>Ylläksen alueen tonteille on kova kysyntä ja osayleiskaavan uudistuksessa on tarpeen löytää uusia rakentamisalueita luonnon arvot, asukkaat, matkailu, alueen yrittäjien tarpeet, reitistöt sekä viihtyisyys yhteensovittaen.</p> <p>Kaavan mitoitustavoite ja kansallispuiston kestävyys: Pallas-Yllästunturin kansallispuisto on Suomen suosituin kansallispuisto. Kansallispuiston käyntimäärät</p>	

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>ovat kasvaneet tasaisesti ja vuonna 2021 rikkoutuu yli 700 000 käynnin raja. Metsähallitus on määrittänyt kansallispuiston kestävyuden kannalta hyväksyttävän muutoksen ylärajaksi 700 000 maastokäyntiä vuodessa. Kansallispuiston käynneistä 2/3 suuntautuu Ylläs-Aakenuksen -alueelle ja siitä suurin osa Äkäslompolon ja Ylläsjärven kylien läheisyyteen. Suurin kävijäpaine kohdistuu siis varsin pienelle alueelle kaavoitettavan alueen välittömään läheisyyteen. Ylläs-Aakenuksen alueella kesän käyntimäärät ovat viiden vuoden aikana (2017-2021) yli kaksinkertaistuneet (kasvu yli 120 %) ja talvella samalla aikavälillä yli 2,5-kertaistuneet (kasvu yli 160 %). Maaston kuluminen sulan maan aikaan on voimakkainta. Luontopalvelut pyrkii ohjaamaan kävijät reiteille mm. kestävämmällä ja viitoittamalla reittejä. Ellei kaavassa osoitetun lisärakentamisen aiheuttamaa kävijäpainetta pystytä kanoimaan kansallispuiston ulkopuolelle, kansallispuiston käyntimäärät tulevat nousemaan kestävämmälle tasolle.</p> <p>Kaavoitettavalla alueella on nykyään noin 23 000 vuodepaikkaa ja kaavoituksella tavoitellaan rakentamisen kaksinkertaistamista. Metsähallitus esittää, että alueen kehittämistä koskevissa jatkokeskusteluissa pohditaan tarkemmin luonnon kestokyvyn ja luontomatkailun imagoon liittyviä näkökulmia osana kokonaisuutta.</p> <p><u>Rakentamista koskevat mielipiteet:</u> Kaavaluonnoksessa on osoitettu lentokentän alueelle reservialueena teollisuusaluetta, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Ylläksen alueella on näkemyksemme mukaan tarvetta yritystoimintaan osoitetuille tonteille, joille voisi rakentaa esim. hallitilaa omaan/vuorauskäyttöön. Varastointitarvetta voi olla sekä alueen yrittäjillä, asukkailla että vapaa-ajan asukkailla. Olisi hyvä, jos kaavatyön aikana löytyisi toimintaan soveltuvia alueita Äkäslompolon keskustan ympäriltä sekä Ylläsjärven puolelta.</p> <p>Yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu Maisematien ja Ylläksentien yhdistävä uusi kulkuyhteys. Äkäslompolon ohittava tie tasaa hyvin Äkäslompolon liikennemääriä ja on tärkeä vaihtoehtoisena kulkuväylänä turvallisuuden vuoksi. Lyhyempi päätie ja sen varrelle rakentaminen mahdollistavat rakentamisen pienemmin kustannuksin. Äkäslompolon alueella on oltava alueita myös tulevaisuuden rakentamista varten. Korttelit on luonnoksessa sijoitettu nykyistä kaavaa paremmin rakennettaville alueille.</p> <p>Helukanlenkin alueelle on voimassa olevassa yleiskaavassa osoitettu matkailupalvelujen alue, jolla ympäristö säilytetään (RM/s-1). Pieni alue asuin- ja teollisuusalueen välissä on kaavaluonnoksessa muutettu pientalovalvontaiseksi asuinalueeksi (AP). Alueella on jo ennestään sekä asuin- että yritystoimintaa. Yleiskaavan tulisi sallia asumisen lisäksi ympäristöön sopiva, yritystoimintaa varten tapahtuva siisti rakentaminen.</p>	<p>Osayleiskaava uudistuksella pyritään kestävänsä kehityksen, paikallisuuden ja vetovoimaisuuden vahvistamiseen. Siksi on perusteltua, että kaavassa vaiheistetaan voimassa olevan yleiskaavan rakentamiselle tarkoitettuja alueita ensisijaisiin eli vuoteen 2040 mennessä toteutettaviin sekä näiden laajentumisalueisiin ja mahdollisiin reservialueisiin. Näin rakentamiselle varattavien alueiden tarpeellisuutta voidaan herkemmin arvioida kehittymisen ja asemakaavoituksen myötä.</p> <p>Kaavaehdotukseen on maanomistajaneuvottelujen perusteella lisätty TY-alue Luosuntien pohjoispuolelle Ylläsjärven sähköaseman ja Kierintien väliin. Ylläsjärven kylän alueelle Junkajänkätien läheisyyteen on osoitettu TY-kohdemerkintä. Äkäslompolon puolelle voimassa olevassa kaavassa olleen lisäksi lentokentän viereinen alue sekä kaksi TY-kohdemerkintää Reittitien varteen.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Röstkömunmaan alueella matkailupalvelujen aluetta (RM) on laajennettu voimassa olevasta yleiskaavasta. Aluetta ei ole tarpeen laajentaa nykyistä voimassa olevaa asemakaava-aluetta sekä vireillä olevaa asemakaava-aluetta laajemmaksi, koska rakentaminen laajemmalle alueelle ei ole maaston kannalta järkevää.</p> <p>Hormistonjätkäntien ja Hormistoauttontien päähän on osayleiskaavassa osoitettu rakentamista. Läheisten ulkoilureittien ja maastonkaan suhteen alue on hyvä säilyttää rakentamisen ulkopuolisena alueena.</p> <p>Lapiomaan alueen rakentamismahdollisuudet on huomioitu hyvin kaavaluonnoksessa. Alue on potentiaalista rakennusmaata ja voi rakentua nopealla aikataululla.</p> <p>Ylläsjärven puolelle on osoitettu sekä voimassa olevassa yleiskaavassa että kaavaluonnoksessa uusia rakentamisalueita. Yleiskaavaluonnokseen tehdyt muutokset vastaavat alueen asuin- ja vapaa-ajan tuleviin rakentamistarpeisiin.</p> <p>Osayleiskaavan uudistamisen yhteydessä on syytä harkita, mikä alue on RA-aluetta ja mikä RM-aluetta. Detaljakaavoitetut RA-alueet on syytä osoittaa myös yleiskaavassa RA-alueena. Suurin osa uusista rakentamisalueista on hyvä merkitä RA-merkinnällä, keskeisimmät alueet RM-merkinnällä.</p> <p>Metsäalueiden kaavoitusta koskevat mielipiteet: Yleiskaavaluonnokseen sisältyy laajoja metsäalueita, joiden maankäytön suunnittelussa tulee yhdistää puuntuotannolliset ja maisemanhoidolliset tavoitteet. Metsänkäsittelyä rajoittavat aluevaraukset on suunniteltava rajauksiltaan täsmällisiksi eikä ”kaiken varalta” laaja-alaisina. Rajausten tulee myös perustua tehtyihin selvityksiin. Kaavaluonnoksessa on merkitty laajoja alueita Retkeily- ja ulkoilualueina eli VR-alueina, joille on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukainen maisematyölupamenettely. Metsänkäytön rajoitteet ovat jo nyt tiukat ja niitä ei saa tiukentaa kaavan myötä lisää.</p> <p>Kaavakartalla tulisi näkyä selkeästi olemassa olevat metsäautotiet. Tämä helpottaisi alueiden asemointia ja toisi paremmin esille sen, että alueet eivät ole koskemattomia, vaan niillä harjoitetaan metsätaloutta.</p> <p>Tuusivaara-Luosupalo-välinen kelkkareitti ei kulje enää tiellä, vaan on siirretty siltä pois. Ilmeisesti reittitoimitusta ei ole tehty muutoksen jälkeen. Tämä reitin siirto tulisi huomioida kaavassa.</p> <p><u>Luonnonsuojelualueita (SL-1, SL-2 ja SL-3) koskevat merkinnät</u> Osayleiskaavassa on osoitettu aluevarausmerkinnällä ”Luonnonsuojelualue” luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetut alueet. Merkinnällä SL-1 osoitetaan kansallispuisto ja Natura-alue (Pallas-Yllästunturin</p>	<p>Alueen rajaus on muutettu vireillä olevan asemakaavoituksen mukaiseksi.</p> <p>Aluerajaus on tarkistettu lausunnon mukaisesti.</p> <p>Loma-asuminen sopii pääkäyttötarkoitukseltaan matkailuelinkeinon alueille, ei aiheuta muutoksia.</p> <p>Maanomistaja kanssa pidetyssä työneuvottelussa käsiteltiin M- ja VR-määräystekstit, niitä tarkentaen.</p> <p>Yleiskaavan taustalla käytetään maanmittauslaitoksen pohjakarttaa mittakaavassa 1:20000.</p> <p>Moottorikelkkareitit on tarkistettu ehdotukseen.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>kansallispuisto), SL-2 luonnonsuojelualue tai sel-laiseksi tarkoitettu alue (Pikkulaenon Suomi 100 –kohde) ja SL-3 kansallisen luonnonsuojeluohjelman alue tai Natura-alue (Mustavuoman lehtojensuojelu-alue sekä Niesaselän vanhojen metsien suojeluohjelmaan ja Natura-verkoston kuuluva alue). Merkintöihin liittyy kaavamääräys: ”Alueelle ei saa rakentaa eikä suorittaa muita luonnontilaa muuttavia toimenpiteitä. Alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi rauhoituspäätösten mukaisesti”. Koska luonnonsuojelualueiden rauhoitussäännökset mahdollistavat muun muassa alueen hoitoa, valvontaa, yleisön opastamista ja retkeilyä varten tarpeellisten rakennusten ja rakennelmien rakentamisen, luonnonsuojelualueita koskevaa kaavamääräystä tulee muuttaa esimerkiksi siten, että ”alueella rakentamisessa noudatetaan luonnonsuojelulain säännöksiä”.</p> <p>Metsähallitus esittää, että kaavamerkintöjä selkeytetäisiin siten, että SL-1 merkinnällä osoitettaisiin kuten kaavaluonnoksessakin Pallas-Yllästunturin kansallispuisto. SL-2 merkinnällä osoitettaisiin Luontopalvelujen hallinnassa oleva Pikkulaenoja -niminen alue, joka muodostuu Mustavuoman lehtojensuojelualueesta ja Pikkulaenon Suomi 100 -kohteesta (liite 1). Alue tullaan Länsi-Lapin luonnonsuojelualueita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä perustamaan luonnonsuojelulain 17 §:n mukaiseksi muuksi luonnonsuojelualueeksi. Samassa yhteydessä nykyinen lehtojensuojelualue tullaan lakkauttamaan. SL-3 merkinnällä osoitettaisiin Niesaselän alue (liite 2). Myös Niesaselkä tullaan perustamaan luonnonsuojelualueeksi Länsi-Lapin säädösvalmistelun yhteydessä. Kaavaluonnoksessa Niesakeron alue on osoitettu kaavamerkinnällä MY-2. Metsähallitus pitää tärkeänä, että perustettavan luonnonsuojelualueen osalta merkintä muutetaan SL-merkinnäksi.</p> <p><u>Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue</u> Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet osoitetaan kaavassa pisteiviiva –merkinnällä. Merkintään liittyy kaavamääräys ”Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvonsäilyttämiseksi tai palauttamiseksi”.</p> <p>Kaava-alueelle sijoittuvat Ylläs-Aakenuksen (FI1300618, SAC), Niesaselän (FI1300706, SAC) sekä Tornionjoen ja Muonionjoen vesistöalue (FI1301912, SAC) -nimiset Natura 2000 -alueet. Näistä ainoastaan Tornionjoen ja Muonionjoen vesistöalueeseen kuuluvat järvet on osoitettu kaavassa edellä kuvatulla merkinnällä. Metsähallitus esittää kaikkien Natura-verkoston kuuluvien alueiden merkitsemistä sekä kaavamääräyksen muotoilemista siten, että se vastaa luonnonsuojelulain 64 a §:n sisältöä. Kyseinen Natura 2000 -alueita koskeva säännös kieltää alueen suojelun perusteena olevien luonnonsuojelun merkittävän heikentämisen.</p>	<p>Kaavamääräys on tarkistettu lausunnon mukaisesti.</p> <p>SL-alueet on tarkistettu ELY-keskuksen ohjeistamana.</p> <p>Kaavamääräys on tarkistettu lausunnon mukaisesti.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p><u>Retkeily- ja ulkoilualueet (VR) ja ulkoilureitit</u> Ylläksen tavoitteena on kasvattaa ympärivuotista matkailua. Suurin kasvutavoite kohdistuu kesään, jossa käyntimäärien kasvua tavoitellaan ensisijaisesti maastopyöräilyllä, mutta myös muilla aktiviteeteille. Maastopyöräilijöiden määrä on kaksinkertaistunut muutamassa vuodessa ja kasvun voi olettaa jatkuvan. Kansallispuisto kuluminen on voimakainta juuri sulan maan aikaan. Kansallispuiston kaikki reitit ovat yhteiskäyttöreittejä. Yhteiskäyttöreiteillä kävelijät ja pyöräilijät kohtaavat toisensa, syntyy vaaratilanteita sekä sosiaalinen kestävyys kärsii. Metsähallituksen näemyksen mukaan kaavassa tulee riittäviin selvityksiin perustuen esittää enemmän reittivarauksia kansallispuiston ulkopuolelle - erityisesti pyöräilylle -, jotta kansallispuiston suojelu- ja kulttuuriperintöarvot pystytään säilyttämään. Reitit olisi hyvä suunnitella yhteiskäyttöreiteiksi, joilla talvella hiihdettäisiin, kesällä poljettaisiin pyörällä tai käveltäisiin.</p> <p>Röyhkämukanmaan alueella voimassa olevassa asemakaavassa sekä vireillä olevan asemakaavan suunnitelmissa kaavojen rajalle on jäämässä kapea virkistysalue. Alue on hyvä merkitä myös yleiskaavaan, jotta kulkuyhteys Kellokkaasta länteen päin tulisi osoitettua myös yleiskaavallisesti. Tämä viheryhteys tulisi jatkaa uuden yhdystien ja uusien kortteleiden ohi, jotta Kellokkaasta olisi viheryhteys rakennetun alueen ohi.</p> <p>Ulkoilureiteille soveltuvia uusia alueita voisivat olla muun muassa Kuertunturi sekä alla olevassa kartassa osoitettu alue maisematien länsipuolella luontokeskus Kellokkaalta kohti länttä ja etelään Tunturijärvelle asti. Alueella on jo kunnan ylläpitämiä retkeilyreittejä. Varsinkin maastopyöräilyn näkökulmasta alueen pinnanmuodot ovat erinomaiset.</p> <p>Metsähallitus pitää myös tärkeänä, että vielä toteuttamattomien RM- ja RA -alueiden ja kansallispuiston välinen alue osoitetaan riittävän leveänä retkeily- ja ulkoilualueena.</p> <p>Hannukaisen ranta-asemakaavan (laadittu rantakaavana) alueella kortteleiden ympärillä on lähivirkistysaluetta (VL) sekä retkeily- ja ulkoilualueita (VR). Yleiskaavaluonnokseen kyseiset alueet on osoitettu maa- ja metsätalousmaana (M). Merkintä tulisi muuttaa voimassa olevan yleiskaavan mukaiseksi retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR).</p> <p><u>Pysäköintialueet</u> Yleisen pysäköintiin tarkoitettut alueet on osoitettu kaavassa joko alue- tai kohdemerkinnällä. Ylläsjärvellä olevien RA ja RA/s alueiden läheisyyteen tai niiden sisälle tulee sijoittaa yleiset paikoitusalueet retkeilijöiden liikkumisen ohjaamiseksi ja kansallispuiston käyttäjäpaineen lisääntymisen hallitsemiseksi.</p> <p>Yleisesti pysäköintialueiden sijoittelussa tulisi huomioida kansallispuiston sekä kansallispuiston ulkopuo-</p>	<p>Yleiskaavalla osoitetaan runkoreitistö ohjeellisena ja vasta tarkemmassa mittakaavassa ja maastotarkastelujen perusteella ne voidaan suunnitella, reitti-toimituksin perustaa ja sopia yhteis- tai erilliskäyttöön.</p> <p>Yleiskaava on laadittu mittakaavaan 1:20000, joten kaikki rakentamisen aluevaraukset sisältävät pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä kevyen liikenteen väyliä ja ulkoilureittejä suojametsien, lähivirkistysalueita, puistoja ym. vastaavia alueita. Ehdotukseen lisätään ulkoilureitti Kellokkaalta länsilounaaseen.</p> <p>Rakentamisen alueiden ja kansallispuiston välisiin etäisyyksiin ei kaavauudistus juuri tuo muutosta.</p> <p>Kaavamuutosalue rajautuu ehdotusvaiheessa kunnan päätöksen mukaisesti Kuerjokeen, ja Hannukaisen ranta-asemakaavan alue jää yleiskaavamuutoksen ulkopuolelle.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>listen alueiden lähtöpaikat ja pysäköintialueet kokonaisuutena eikä erillisinä asioina. Mahdollisia pysäköintialueita voisi osoittaa esimerkiksi;</p> <p>Maisematien lähellä oleva parkkipaikka-alue on tarpeen niin rinteiden kuin lämpöladunkin käyttäjien tarpeisiin. Sekä Äkäslompolon että Ylläsjärven alueelta on tarpeen löytyä parkkipaikka-alueita alueen ulkoilijoiden käyttöä varten. Niilahentien varrella oleva parkki-paikka-alue tulisi osoittaa myös yleiskaavalla. Luontokeskus Kellokkaan parkkipaikka-alueen tuleva laajennus on huomioitu jo kaavaluonnoksessa.</p> <p><u>Selvitykset ja vaikutusten arvioinnit:</u> <u>Natura –arviointi</u> Jotta kaikki asianosaiset pystyisivät arvioimaan kaavaratkaisun pohjana olleita selvityksiä ja niiden riittävyyttä, selvitysten tulisi olla kaava-aineiston yhteydessä nähtävillä. Metsähallitus kiinnittää huomioita siihen, että kaavaselostuksen liite 6 (Natura-arvioinnin tarveharkinta) ei sisältynyt nähtävillä olevaan aineistoon. Metsähallitus korostaa, että Natura-alueeseen ja kansallispuistoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa kiinnitettäisiin erityistä huomioita siihen, miten kaavan tavoitteleva vuodepaikkamäärän kasvu vaikuttaa alueen kävijämääriin. Kaavaselostuksessa mainitaan, että tavoiteltua matkailijoiden määrää ei ole nostettu voimassa olevasta yleiskaavasta, jossa vaikutukset Natura-alueisiin on arvioitu. On kuitenkin huomattava, että yleiskaavan laatimisesta on kulunut jo noin 15 vuotta, jona aikana tapahtuneiden muutosten – esimerkiksi maastopyöräilyn suosion huiman kasvun – johdosta Natura-alueisiin kohdistuvat paineet ovat selkeästi erilaiset kuin 2000-luvun alussa. Vaikutusten kohteena olevien luontoarvojen osalta tulisi huomioida niiden herkkyys sekä asetetut hyväksyttävän muutoksen rajat. Luonnon kulumista voidaan ehkäistä monenlaisilla kävijöiden ohjaamiseen ja retkeilyrakenteisiin liittyvillä ratkaisuilla.</p> <p>Kaikesta huolimatta kävijämäärän lisääntyminen kansallispuistossa johtaa väistämättä liikkumisen lisääntymiseen myös virkistysvyöhykkeen ulkopuolella ja edelleen esimerkiksi alueen keskeisen suojeluarvon, häiriölle herkkien uhanalaisten suurten petolintujen, kokeman pesimäaikaisen häiriön lisääntymiseen.</p> <p><u>Luontoselvitys</u> Luontoselvityksessä mainitaan, että osayleiskaava-alueella on tavattu valtakunnallisesti uhanalaisista kasvilajeista lettorikkoa ja röyhysaraa, joiden havainnotiedot ovat peräisin 1970-luvulta. Laji.fi-tietokannan mukaan viimeisimmät havainnot lajeista on kuitenkin tehty 1990–2000-luvuilla.</p> <p>Alueella tavattavat kymmenkunta valtakunnallisesti uhanalaista sammalajia on luontoselvityksessä jätetty kokonaan mainitsematta, vaikka alueen sammalajisto on poikkeuksellisen arvokas. Varkaankurun puronvarsilehdossa tavataan äärimmäisen uhanalaisia superharvinaisuuksia, mm. nipponinlähdesammalta, jota ei tiedetä kasvavan Suomessa missään muualla. Luontoselvityksessä mainitsemisen arvoisia</p>	<p>Kaavaehdotukseen on maanomistajaneuvottelujen perusteella lisätty ja muokattu LP-alueet.</p> <p>Kaavan toteutumisen Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tarveharkinta laadittiin luonnoksen sijaan vasta kaavamutosehdotuksesta.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>olisivat olleet myös Varkaankurun lukuisat erittäin harvinaisten uhanalaisten jäkälälajien havainnot. Kaavaratkaisuilla on kävijämäärien kautta hyvin merkittävä vaikutus Varkaankurun kaltaisten suosittujen käyntikohteiden lajistoarvoihin, vaikka alue onkin suurimaksi osaksi suojeltu. On myös huomattava, että Varkaankurun eteläosa arvokkaine sammal- ja jäkälälajistoineen (mm. äärimmäisen uhanalainen lapinnypyjäkälä ja erittäin uhanalainen kurkkiosammal, jotka molemmat ovat luonnonsuojeluasetuksen mukaisia erityisesti suojeltavia lajeja) sijaitsee suojelualueen ulkopuolella laskettelurinteiden lähituntumassa alueella, joka on varattu kaavaluonnoksessa hissi- ja rinnerakentamiseen. Alueen huomattavat lajarvot tulee kaavassa turvata.</p>	<p>ELY-keskukselta saadun lausunnon ja rajauksen mukaisesti Varkaankurun alue on rajattu luonnoksen urheilu- ja virkistyspalvelujen alueesta (VU) retkeily- ja ulkoilualueena, jolla ympäristö säilytetään (VR-sl).</p>
4. LUONNONVARAKESKUS - 25.11.2021	
<p>Luonnonvarakeskus ei lausu asiasta</p>	<p>Merkitään tiedoksi, ei aiheuta muutoksia.</p>
5. FINGRID OYJ - 8.11.2021	
<p>Ylläksen alueelle ei sijoitu Fingridin voimajohtoja tai muita toimintoja, joten Fingridillä ei ole tarvetta ottaa kantaa kaavan sisältöön.</p>	<p>Merkitään tiedoksi, ei aiheuta muutoksia.</p>
6. KITTELÄN KUNTA - 9.11.2021	
<p>Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan Ylläksen osayleiskaavan muutoksesta, että ratavarauksessa ja bussiliikenteen osalta huomioidaan saavutettavuus jatkossa Kittilän lentoasemalle samoin kuin muidenkin liikenneyhteyksien osalta. Myös sähkö- ja kaasuautojen lataus- ja tankkauspisteet tulisi alustavasti huomioida kaavatarkastelussa. Niin ikään kevyenliikenteen väylien ja kävely-, vesistö- sekä moottorikelkkareittien osalta on oleellista huomioida Ylläsjärven kylän Kittilän kunnan puoleinen alue toimivan kylärakenteen aikaansaamiseksi. Lisäksi Kittilän kunnanhallitus toivoo, että kunnan kanssa käydään tarvittavaa vuoropuhelua kaavan valmisteluvaiheessa.</p>	<p>Kaavamuutoksella on osoitettu uuden rautatien jatkeet vaihtoehtoisina ohjeellisina linjauksina aina kuntarajalle.</p> <p>Yleiskaavan tarkkuustasolla, 1:20000, ei ole tarkoituksen mukaista tutkia tarkasti sijainteja, jotka ovat asemakaavoituksen tai keskustojen kehittämissuunnitelmien tehtäviä.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
7. MUONION PALISKUNTA – 26.11.2021	
<p>Kaavoitettava alue on Muonion paliskunnan kesä-, syys- ja talvilaidunten välisellä alueella ja erittäin keskeisellä paliskunnan alueella. Kaava-alueen luoteinen ja pohjoinen osa on paliskunnan suurimman erotuksen kokoamisaluetta, jolla on tärkeää turvata rauha poroille. Kaupinselkä on rauhallinen ja lähes luonnontilainen alue, joka on saatu säästettyä suuremmilta hakkuilta ja on hyvää porolaidunta ja kokoamisaluetta. Kaupinselän ja Kaupinjärven välinen RA-reservialue tulisi poistaa sen uhatessa kokoamisalueen rauhaa. Kaavan itäinen ja kaakkoinen alue on paliskunnan kesälaidunta ja sieltä tulisi olla mahdollisuus päästä syyslaitumelle kaava-alueen keskiosaan. Tästä syystä Kurkkiovaaran, Sulanojanselän ja Luosuntien RA-reservialueita tulisi osin poistaa ja osin pienentää, jotta rakentaminen ei tulisi ikimuistoisten vaellusreittien päälle, aiheuttaen näin estevaikutusta eri laidunalueiden välille.</p>	<p>Paliskunnan ja Paliskuntain yhdistyksen kanssa käytiin neuvottelut 23.2. ja 7.3.2023, joissa käsiteltiin annettua lausuntoa ja alustavia ratkaisuja kaavamuutokseksi. Keskusteluissa päästiin yhteisymmärrykseen keinoista kaavan toteutumisen mahdolliset haittavaikutusten lieventämiseksi.</p> <p>Voimassa olevan kaavan suoraan rakentamisen mahdollistavien rakentamisen alueiden (RM/s-1 ja RA/s-1 sekä RA-3) sijaan osoitetut res-alueet parantavat poron laiduntamahollisuuksia ja vähentävät estevaikutusta vaellusreitiltä, sillä res-alueiden toteutuminen ei ole lähitulevaisuudessa todennäköistä.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Rautatie on ehdottomasti poistettava kaavasta. Rautatie sille merkityllä paikalla tarkoittaisi paliskunnan eteläosan katkaisemista erilleen, jolloin se poistaisi laidunkierron mahdollisuuden kokonaan koko paliskunnasta.</p> <p>Hyyverovan ja Luosuvaaran RA- ja AT-reservialueet ovat kuljetusreitillä poroja siirrettäessä Hyyverovasta Luosun kokoamisalueelle. Hyyverova on jyrkkä maa, jossa ainoa toimiva porojen kuljetusreitti menee Hyyverovan laidasta, Niesalompolon ja Luosujärven välisen maan läpi Luosuvaaraan. Alueet osin poistettava ja vähintään osin pienennettävä kaavasta.</p> <p>Paliskunta esittää Luosupalon MU-alueen ja sitä ympäröivän VR-alueen muuttamista kaavamerkinnältään sellaiseksi, että siinä mainittaisiin erityisarvo porotaloudelle. Alueelle kootaan joka syksy rykimätokka, jolloin siellä voi hyvinkin olla 1500 poroa. Äkäsjoen, Maisematien ja Luosuntien välinen alue on kokoamisalue, eli siellä syysaikaan olisi erityisen tärkeää olla mahdollisimman vähän häiriötekijöitä. Alue on myös erittäin hyvää syys- ja talvilaidunta ja se on melko hyvin säästynyt kaikelta metsätalouden maanmuokkaukselta. Alueen rauhallisuus eritoten syysaikaan on erittäin tärkeää paliskunnan eteläosan porojen kokoamisen kannalta. Aluetta käytetään myös vuodesta riippuen talvilaitumena.</p> <p>Paliskunta esittää Äkäsjokeen Jyrisevän ja pulkkasaarten väliselle alueelle kaavamerkintää porotaloudelle tärkeästä alueesta. Alue on ainoa paikka päästä Äkäsjoen yli Hannukaisen ja Äkäslompolon välisellä alueella. Äkäsjoen ylitys on tärkeää porojen saamiseen Äkäsjoen eteläpuolisilta syyslaitumilta Äkäsjoen pohjoiselle puolelle talvilaitumelle.</p> <p>Paliskunta vastustaa TY-alueita Hillajänkänpaloön. Alue kuuluu Lamumaan kokoamisalueeseen. Lamumaan syyserotus on yleensä paliskunnan suurin erotus ja sinne kootaan vuosittain n.2000 poroa. Paliskunta pyytää selvitystä suunniteltujen TY-alueiden perusteluista.</p> <p>Paliskunta vaatii neuvottelua kaavoittajan kanssa, jotta kaavan puutteet saadaan korjattua ja poronhoidon toimintaedellytykset turvattua.</p>	<p>Rautatie on voimassa olevassa yleiskaavassa ja yleiskaavaa muutettaessa kaavoitusta ohjaa maakuntakaava, jossa rata on myös esitetty. Kaavamääräyksen lisäksi, että ohjeellisen rautatien tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida turvallisuus porotalouden kannalta esimerkiksi aitauksin sekä porojen luontaisen laidunkierron mahdollistaminen ja mahdollisen estevaikutuksen vähentäminen riittävin ylityksin.</p> <p>Rakentamisen aluerajauksia on pienennetty ja niitä on vaiheistettu voimassa olevaan kaavaan verrattuna. Kaavaehdotukseen lisättiin poronhoidon kannalta erityisen tärkeä yhteystarvealue ja että tämä merkittävä kuljetusreitti on huomioitava tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa.</p> <p>Kaavamuutosalueen länsirajaa on muutettu ehdotusvaiheessa kunnan päätöksen mukaisesti ja MU-alueelle sekä Jyrisevän että Pulkkasaaarten välille jää voimaan nykyinen yleiskaava.</p> <p>TY-aluetta on osoitettu neuvottelujen perusteella pois kokoamisalueelle kulkevalta reitiltä lentokentän ja maa-ainestenoton alueen väliin. Toinen laajennusalueista näin ollen myös poistettiin ehdotuksesta.</p> <p>Neuvottelujen myötä poronhoidon toimintaedellytysten turvaamiseksi tehtiin kaavakartalle ja selostukseen monia täydennyksiä, em. muutosten lisäksi myös M- ja VR-alueiden määräyksiin huomioitiin poronhoidon tarpeet ja yleismääräyksiin lisättiin: ”<i>Rakennettaessa poronhoitoalueelle on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaalaidunnus-oikeus. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservialueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan tärkeät alueet ja yhteystarpeet.</i>”.</p>
<p>8. MUSEOVIRASTO - 19.10.2021</p>	
<p>Museovirasto ei lausu asiasta. Tornionlaakson museo on nimetty 1.1.2020 voimaan tulleen museolain mukaiseksi alueelliseksi vastuumuseoksi ja vastaa jatkossa toimialueensa rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntijatehtävistä.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

LAUSUNTO / UTLÄTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
9. NAPAPIIRIN ENERGIA JA VESI - 26.11.2021	
<p>Kolarin kunnanhallitus on lausuntopyynnöllään 19.10.2021 pyytänyt lausuntoa Ylläksen osayleiskaa- van muutoksesta (valmisteluvaiheen kuuleminen). Suunnittelualueella (Ylläsjärvellä) on Aurora Lämpö Oy:n omistama kaukolämpöverkko, johon on liitetty osa alueen rakennuksista. Myös alueen uudet raken- nukset pystytään liittämään kaukolämmön jakelun pii- riin ja tätä varten alueen suunnittelussa on syytä va- rata riittävästi tilaa kaukolämpöjohtojen sijoittami- seen. Aurora Lämpö Oy on kiinnostunut lämmönjake- lun laajentamisesta myös suunnitelluille laajennus- alueille. Nykyinen lämmöntuotantokapasiteetti mah- dollistaa kaukolämpöverkon huomattavan laajennuk- sen ja verkon mahdollisesti laajentuessa kapasiteet- tia pystytään tarvittaessa lisäämään, jotta alueen lämmöntarve pystytään kattamaan joka tilanteessa. Lämmöntuotanto perustuu yli 95 prosenttisesti uusi- tuviin polttoaineisiin.</p> <p>Lähtökohtaisesti Aurora Lämpö Oy on kiinnostunut lämmön toimittamisesta missä tahansa suunnittelu- alueella, jos riittävän suuri rakennusmassa ja läm- möntarve on kytkettävissä lämmöntuotantoon.</p> <p>Olemassa olevien kaukolämpöjohtojen mahdoli- sista siirtotarpeesta on syytä ilmoittaa Aurora Lämpö Oy:lle mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta uudet johtoreitit pystytään yhteistyössä suunnittele- maan mahdollisimman hyvin ja kustannustehok- kaasti sekä minimoimaan johtojen siirrosta aiheutuva haitta. Liitteessä olevaan karttaan on merkitty alu- eella olevat kaukolämpöjohdot.</p>	<p>Merkitään tiedoksi, ei aiheuta muutoksia.</p>
10. PALISKUNTAIN YHDISTYS – 26.11.2021	
<p>Kaava alue sijoittuu kokonaan Muonion paliskunnan alueelle, erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetulle alueelle, Kaava-alue sijoittuu suurelta osin valtion maille- Muonion paliskunnan suurin sallittu poromäärä on 6 000 ja poronomistajia on 126. Por- otalous on merkittävä elinkeino Kolarin kunnassa Alueen poronhoito perustuu luonnonlaitumien ympä- rivuotiseen hyödyntämiseen ja porojen luontaiseen laidunkiertoon Poronhoito on merkittävä sidostoi- miala matkailulle ja se työllistää merkittävästi Kolarissa myös lihan ja muiden materiaalien (sarvi, nahka) jalostamisen kautta.</p> <p>Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituk- sessa</p> <p>Poronhoitolaki (848/1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimitta- essa. Poronhoitolaki turvaa elinkeinon aseman ja säättää poronhoidolle sen perusedellytyksen, vapaan laidunnusoikeuden (PHL 3 §) <i>"Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoi- toalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riip- pumatta."</i> Muonion paliskunta sijaitsee erityisesti po- ronhoitoa varten tarkoitetulla alueella. Alueella ole- vaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle, Maan</p>	

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>luovuttaminen tai vuokraaminen tällä alueella saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista (PHL 2 §). Poronhoito-laissa (53 §) säädetään myös, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesta vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. Muonion paliskunnan kanssa ei ole neuvoteltu osayleiskaavan luonnoksen valmistelun aikana.</p> <p>Tunturi-Lapin maakuntakaavassa määrätään kaavan yleismääräyksissä <i>"Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa"</i></p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL, 132/1999) 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoito on Kolarissa tärkeä osa elinkeinoelämää ja etenkin sivukylillä tärkeä toimeentulon lähde ja elinvoiman ylläpitäjä. Poronhoitajat ovat kaava-alueella oikeudenhaltijoita, Suunnittelualue on tärkeää poronhoidon laidun- ja toiminta-alueita ja poronhoidon turvaaminen alueen osayleiskaavoituksessa on välttämätöntä.</p> <p><u>Kaavan vaikutukset poronhoitoon</u> Muonion paliskunnan alueella on paljon muuta maankäyttöä, jotka vaikuttavat paliskunnan poronhoidon harjoittamisen mahdollisuuksiin; mm. matkailutoiminta Ylläksellä, Oloksella, Pallaksella ja muualla paliskunnan alueilla, taajamat, autojen kylmätestausalueet, metsätalous, tuulivoima sekä suljettu ja uudelleen avattavaksi suunniteltu kaivostoiminta Hannukaisessa ja Rautuvaarassa. Paliskunta on joutunut väistämään ja sopeutumaan eri tavoin, eikä sillä ole enää varaa menettää luonnontilaisia alueita uusille maankäyttäjille.</p> <p>Osayleiskaavalla osoitetaan uusia matkailulle ja muulle rakentamiselle. Kaavan toteuttamisen vaikutukset ovat matkailun aiheuttamia suoria ja epäsuoria vaikutuksia. Muu maankäyttö aiheuttaa aina erilaisia vaikutuksia poronhoidolle, Laidunalueet vähenevät suoraan rakentamisen alle ja pirstoutuvat pienempiin osiin, jolloin niiden käytettävyys muuttuu, Matkailun vaatimat reitit pirstovat poronhoidon toiminta-alueita ja aiheuttavat häiriötä laajemmalle keskuksen ympäristöön, Ihmistoiminnan lisääntyessä porojen laidunus siirtyy rauhallisemmille alueille sen aiheuttaman häiriön vuoksi epäsuora laidunmenetys). Rakentaminen väärään paikkaa voi johtaa sellaisiin estevaikutuksiin, että laajojakin alueita jää käyttökelvottomaksi.</p>	<p>Paliskunnan ja Paliskuntain yhdistyksen kanssa käytiin neuvottelut 23.2. ja 7.3.2023, joissa käsiteltiin annettua lausuntoa ja alustavia ratkaisuja kaavamuu- tokseksi. Keskusteluissa päästiin yhteisymmärrykseen keinoista kaavan toteutumisen mahdolliset haittavaikutusten lieventämiseksi ja poronhoidon toiminta- edellytysten turvaamiseksi.</p> <p>Alueella on voimassa oleva yleiskaava. Laadittavana olevalla kaavamuu- tokseksi on alueita supistettu ja vai- heistettu, eikä lisäpinta-alaa ja siten uusia alueita osoi- teta rakentamiselle.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Laidunalan vähentyessä jäljelle jääville alueille kohdistuu suurempi laidunnuspaine ja ne kuluvat entisestään. Lisäksi poronhoitotoiminta voi vaikeutua ja poron- hoidon rakenteita jäädä käyttökelvottomiksi tai vaikeasti käytettäviksi, Poroja ei voida kuljettaa tokkana mistä tahansa, vaan se vaatii alueen, josta poro kulkee luontaisesti mielellään ja missä ei ole häiriötä hajottamassa tokkaa. Muun muassa tällaisten vaikutusmekanismien kautta uusi matkailurakentaminen ja ihmistoiminta heikentävät porolaitumien kuntoa ja porotalouden kannattavuutta: karjan tuotto heikkenee ja kustannukset, mm. lisätyöstä ja -ruokinnasta, infran rakentamisesta ja suunnittelusta kasvavat.</p> <p>Poronhoito voidaan joutua järjestämään kokonaan uudelleen. Kaava-alueelle, Ylläksen pohjois- ja itäpuolelle, eli Muonion paliskunnan itärajalles, sijoittuu paliskunnan tärkeä kesälaidunalue. Porojen laidunkierto tapahtuu etelää kohti paliskunnan itärajaa pitkin ja etelästä porot nousevat takaisin kaava-alueelle, sen länsiosaan syksyksi rykimäalueilleen (lisääntymisalue). Alue on tärkeää syyslaidunta, sillä siellä on hyvää kangasmaata missä on runsaasti porojen tärkeintä syysravintoa, sieniä. Poroja myös kootaan tälle Luosun ja Äkäslompolon väliselle syyslaidunalueelle poronhoitajien toimesta ympäröiviä vaaroja pitkin. Merkittävän osa paliskunnan poroista, noin 1500 poroa, laiduntaa alueella syksyllä. Porot käytetään erotuksessa rykimäajan jälkeen kaava-alueen lounaispuolella, Rautuvaaran erotusaidassa. Erotuksen jälkeen eloporotokka tuodaan takaisin Äkäslompolon eteläpuolelle loppusyksyn\alkutalven laidunalueelleen. Porojen kuljettamisessa erotukseen ja takaisin laidunalueelle on tällä alueella kriittistä päästä Kylmäojan yli. Tokan kanssa on myös kriittinen kohta päästä Luosujärven ja Niesijärven välisen maa-alueen kautta. Äkäsjoen pohjoispuoli ja Kuerjoen itäpuoli on porojen kokoamisaluetta paliskunnan pääerotusaidalle, Lamumaahan. Kokoontumisalueilla laidunrauhan säilyttäminen on tärkeää, jotta alueelle kootut porot pysyvät siellä. Tässä suunnassa kaava-aluetta myös Äkäsjoen ylitys on kriittinen kohta paliskunnalle, Sen törmät ovat jyrkät ja porojen kanssa ei päästä mistä tahansa. Sellaiset kohdat mistä tokan kanssa pääsee, on pidettävä rakentamisesta vapaana.</p> <p>Kaavalla on suuri vaikutus koko paliskunnan eteläisen osan toimivuuteen poronhoidossa. Kaavassa rakentamista aiotaan laajentaa mm. Äkäslompolosta etelään. Tämä vie porojen syyslaitumia, Ylläsjärven länsipuolelle sijoitetut RA-reservialueet katkaisevat porojen luontaisen laidunkiertoireitin, joka johtaa kaava-alueen länsiosaan syyslaitumille, Mikäli porojen laidunkierto muuttuu, ne voivat ajautua naapuripaliskuntiin, sillä paliskuntien rajalla ei ole aita. Porojen hakeminen pois on työlästä ja aiheuttaa kustannuksia poronhoitajille.</p>	<p>Voimassa olevan kaavan suoraan rakentamisen mahdollistavien rakentamisen alueiden (RM/s-1 ja RA/s-1 sekä RA-3) sijaan osoitetut res-alueet parantavat poron laiduntamahollisuuksia ja vähentävät estevaikutusta vaellusreitiltä, sillä res-alueiden toteutuminen ei ole lähitulevaisuudessa todennäköistä.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Kaava-alueen länsiosa on Muonion paliskunnan tärkeää rykimä- ja syyslaidunalueetta, ja siellä laidunnusrauhan säilyttäminen on tärkeää. Kaavan tavoitteena tulee olla rakentamisen tiivistäminen olemassa olevilla rakennetuilla alueilla. Uusia luonnontilaisia alueita ei saa ottaa rakentamisen piiriin, Esimerkiksi Äkäslompolon eteläpuolelle on osoitettu uusi tie ja sen varteen uusia RA (reservi)-alueita luonnontilaiselle laidunalueelle. Matkailun kehittäminen niille ole kestävä, eri toimintojen vaatimat reitit tulee sovittaa samoilun maastokäytäviin, eikä uusia alueita saa pirstoa. Kaavan rakentamisella ei saa katkaista jorkien ylityspaikkoja, ja muita porojen kuljetusreititjää vaan ne on turvattava kaavassa rakentamattomiksi alueiksi.</p> <p>Rautatien osoittaminen porojen laidunkiertoreitille katkaisee niin ikään porojen laidunkierron. Ratapenkat ovat korkeita ja voivat ohjata poroja hakeutumaan räkkäsuojaan tai kulkemaan niitä pitkin, jolloin niitä jää huomattavia määriä junan alle, aidattuna rata on totaalinen este. Joka tapauksessa rata on este poronhoitajille, sillä sitä ei saa ylittää maastoajoneuvoilla kuin maantieliikenteelle tarkoitettujen liittymien kohdalta. Porotokan kuljettaminen yli tällaisista kohdista on mahdotonta. Rautatie on osoitettu suoraan porojen kuljetusreitille esimerkiksi Luosujärven eteläpuolella.</p> <p><u>Kaavamääräykset ja -merkinnät</u> Kaavakartalla ja -määräyksissä ei ole otettu lainkaan huomioon alueen poronhoitoa. Poronhoidon rakenteet sallitaan retkeily- ja ulkoilualueella (VR) sekä maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla (MA). Niitä tulee sallia myös muualla kaava-alueella, mikäli paliskunnalla on tarvetta uusille rakenteille kaava-alueella.</p> <p>Lisäksi poronhoidolle erityisen tärkeitä kohteita ja alueita, kuten kokoamisalueita ja joenylityskohtia tai muita kapeita kuljetusreititjää on syytä osoittaa kaavassa, koska kaava-alue on paliskunnan koko eteläosan poronhoidon järjestämisen kannalta kriittinen. Poronhoitoalueella on kaavoissa esimerkiksi MP- tai M2- merkintöjä (Metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue) määräyksineen käytetty päämaankäyttömerkintänä, myös ph-kohde tai -alue merkintää on käytetty kaavoissa osoittamaan poronhoidolle tärkeitä kohteita tai alueita.</p> <p>Näitä tulee osoittaa Ylläksen kaavassa poronhoidolle erityisen tärkeille alueille, jotka Muonion paliskunta katsoo tärkeäksi. Esimerkiksi Jyrisevästä Pulkkasariin voisi miettiä tärkeästä alueesta porotaloudelle. Myös Luosuntien ja Äkäslompolon Väliin (Luosupalomalmivaara-Haaskajänkkä-Lompolovaara-alueelle) tulisi saada porotaloudelle turvattua aluetta kaavamerkinnällä. Alueet ovat erittäin tärkeitä porojen rykimä- ja kokoanusalueita ja ne tulee säilyttää rauhallisina laidunkierron säilymisen vuoksi. Poronhoidon toiminnan säilyminen tulee maakunta-kaavan mukaisesti turvata koko kaava-alueella.</p>	<p>Rautatie on voimassa olevassa yleiskaavassa ja yleiskaavaa muutettaessa kaavoitusta ohjaa maakuntakaava, jossa rata on myös esitetty. Kaavamääräykseen lisättiin, että ohjeellisen rautatien tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida turvallisuus porotalouden kannalta esimerkiksi aitauksin sekä porojen luontaisen laidunkierron mahdollistaminen ja mahdollisen estevaikutuksen vähentäminen riittävin ylityksin. Kaavaehdotukseen lisättiin poronhoidon kannalta erityisen tärkeä yhteystarvealue ja että tämä merkittävä kuljetusreitti on huomioitava tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa.</p> <p>M- ja VR-merkintöjen otsikkoihin on voimassa olevaan kaavaan verrattuna lisätty, että alueet ovat Maa- ja metsä- sekä porotalousvaltainen alue (M) ja Retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltainen alue (VR). Lisäksi M-</p>

LAUSUNTO / UTLÄTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Poronhoito tulee ottaa huomioon ja sen toimintaedellytykset turvata myös muiden toimintojen ja rakentamisen, kuten ainakin kaavaan merkittyjen erilaisten reittien, uusien RM- ja RA-alueiden, joita osoitetaan asemakaavoitettavaksi, sekä uusien rautatielinjausten tarkemman suunnittelun yhtedessä. Porojen kuljetusreitit ja häiriötön laidunnus täytyy turvata myös muilla VR-, MU- MY- ja M-alueilla. Tämän vuoksi kaavassa on välttämätöntä antaa ohjaavia kaavamääräyksiä joko poronhoidolle haittaa aiheuttavien merkintöjen kohdalla, tai koko kaava-alueella koskeva yleismääräys. Esimerkiksi: <i>Matkailupalveluiden- ja lomarakentamisen reittien ja muun osayleiskaava-alueen tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset mm. turvaamalla porojen kuljetusreitit sekä estämällä laidunalueille aiheutuvaa häiriötä.</i></p> <p><u>RA ja RM-alueet</u> Kaavaan osoitetut reservialueet tulisi Kurkkiovaa- rasta, Hyyverovasta ja Luosujärven ja Niesalompolon väliseltä alueelta. Nämä ovat porojen luontaisia kul- kureitteja ja jyrkissä maissa ainoita paikkoja, joista porojen kuljettaminen on mahdollista.</p> <p>Rals reservialue Kaupinselän ja Kaupinjärven välissä myös ongelmallinen. Kaupinselkä kuuluu Lamumaan pääerotusaidan kokoamisalueeseen ja on saatu säilymään jokseenkin luonnontilaisena Metsähallituksen toimilta.</p> <p>TY-reservialueet Hillajänkänpalossa ovat myös ongelmalliset. Alue kuuluu niin ikään Lamumaan ko- koamisalueeseen. Nämä ovat hyviä kankaita ja nii- den Säilyttäminen ja säilyttäminen alueella on tär- keää.</p> <p><u>Rautatie</u> Kaavakartalle on osoitettu ohjeellinen uusi rautatie. Paliskuntain yhdistys katsoo, että sitä ei tule osoittaa kaavassa. Rautatie aiheuttaisi huomattavaa haittaa alueen poronhoidolle, mikä on poronhoitolaissa kiel- letty.</p> <p><u>Selvitysten riittävyys</u></p> <p>Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutuk- set arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin (MRL 9 S). Poronhoidon nykytilaa ja toimintaa ei kuvata kaavaselostuksessa mitenkään. Kaavan vaikutuksia poronhoidolle ei ole arvioitu. Kaavaselostusta tulee täydentää.</p> <p><u>Lopuksi</u> Muonion paliskunnan kanssa ei ole neuvoteltu PHL 53 §:n mukaisesti osayleiskaavan luonnoksen val- mistelun aikana. Tämä on merkittävä puute kaavan valmistelussa. Kaava-alue on paliskunnalle kriittinen ja kaavalla on mahdollisesti merkittäviä haitallisia vai- kutuksia poronhoidolle. Paliskuntaa on kuultu epävi-</p>	<p>alueen määräykseen, että alueella turvataan nykyis- ten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoitta- mismahdollisuudet. Alueen metsätalous on sovitet- tava alueella harjoitettavaan porotalouteen. Alueella on sallittua luontaiselinkeinojen vaatimiin toimintoihin liittyvä rakentaminen. VR- alueen käytön ohjauksessa otetaan huomioon alueen tärkeys poronhoidolle ja alu- eelle saa sijoittaa ohjelmapalvelutukikohtia ja porotar- hoja sekä sallitaan muu luontaiselinkeinojen vaatimiin toimintoihin liittyvä rakentaminen.</p> <p>Lisäksi yleisiin määräyksiin on koko kaava-alueella koskevaksi lisätty: ”<i>Rakennettaessa poronhoitoalu- eelle on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaalaidunnusoikeus. Poronhoidon ja mui- den luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedelly- tyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservialueiden käyt- töä suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan tärkeät alueet ja yhteystarpeet.</i>”</p> <p>Voimassa olevan kaavan suoraan rakentamisen mah- dollistavien rakentamisen alueiden sijaan osoitetut res-alueet parantavat poron laiduntamahdollisuuksia ja vähentävät estevaikutusta vaellusreitiltä, sillä res- alu- eiden toteutuminen ei ole lähitulevaisuudessa toden- näköistä.</p> <p>Rautatie on voimassa olevassa yleiskaavassa ja yleiskaavaa muutettaessa kaavoitusta ohjaa maakun- takaava, jossa rata on myös esitetty. Kaavamääräyk- seen lisättiin, että ohjeellisen rautatien tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida tur- vallisuus porotalouden kannalta esimerkiksi aitauskin sekä porojen luontaisen laidunkierroksen mahdollistami- nen ja mahdollisen estevaikutuksen vähentäminen riittävin ylityksin.</p> <p>Selostusta on täydennetty lausunnon mukaisesti.</p> <p>Poronhoitolain 53 § mukainen neuvottelu pidettiin vä- littömästi kehittämissuunnitelman valmistumisen ja</p>

LAUSUNTO / UTLÄTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>rallisesti kaavoittajan toimesta, mutta sen näkemyksiä ei ole riittävästi otettu huomioon. PHL 53 mukaiset neuvottelut tulee järjestää. Neuvotteluita tulee käydä siten, että niillä on tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa kaavaan.</p> <p>Kunnan on kaavoituksessa otettava huomioon MRL 39§:n mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukset sekä MRL 32 §:n mukaan maakuntakaavan ohjausvaikutus. Kaavaa laadittaessa ei ole otettu riittävästi huomioon kunnan elinkeinoelämään olennaisesti kuuluvan poronhoidon toimintaedellytyksiä alueella. Kaavalla ei tällaisenaan turvata alueen poronhoidon edellytyksiä maakuntakaavan ohjauksen mukaisesti.</p>	<p>maanomistajan kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen, kun kunnalla oli esittää, millaiseksi kaavaehdotus olisi muodostumassa. Neuvottelujen myötä poronhoidon toimintaedellytysten turvaamiseksi tehtiin kaavakartalle ja selostukseen monia täydennyksiä, joten neuvotteluilla on ollut merkittävää vaikutusta kaavaehdotukseen.</p> <p>Yleiskaavamuutoksessa on huomioitu maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset ja maakuntakaavan ohjausvaikutus on huomioitu liiton lausunnon perusteella tehtyjen tarkennusten jälkeen riittäväsi.</p>
<p>11. KOLARIN KUNTA, TEKN.LTK - 24.11.2021</p>	
<p>Tekninen lautakunta päättää, ettei sillä ole huomautettavaa Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksesta tässä vaiheessa ja ilmoittaa, että nähtävillä oleva kaavaluonnos on hyvä pohja edettäessä varsinaiseen kaavaehdotusvaiheeseen.</p> <p>Edelleen tekninen lautakunta päättää, että se tulee antamaan oman lausuntonsa myös varsinaiseen kaavaehdotukseen, koska Ylläs 3 kehittämistyö on kesken.</p>	<p>Merkitään tiedoksi, ei aiheuta muutoksia.</p>
<p>12. TUNTURI-LAPIN VESI OY - 8.11.2021</p>	
<p>Tunturi-Lapin Vesi Oy pyytää huomioimaan, että pohjavesialueilla vedenottamoiden läheisyyteen ei tulisi sallia lisärakentamista pohjaveden ottokaivojen yläpuolisille osille.</p> <p>1. Tunturihännän (Ellenpolku) vedenottamon yläpuoliseen rakentamiseen liittyy erityisen suuret riskit, koska raakavesi otetaan maanpinnalta purkautuvista lähteistä. Jopa vesihuollon rakentaminen ja sen jälkeiset mahdolliset vuodot maanalla sisältävät tarpeettomia riskejä pohjaveden pilaantumiselle.</p> <p>2. Tunturipalon vedenottamo on maanalla oleva siiviläputkikaivo, mutta Tunturi-Lapin Vesi Oy ei myöskään suosittelen lisärakentamista vedenottoaivojen viereen, pohjaveden pilaantumisvaaran vuoksi.</p>	<p>Rakentamisen alueet on tarkistettu lausunnon mukaisesti.</p>
<p>13. VISIT YLLÄS - 29.11.2021</p>	
<p>Ylläksen alueen visio ja kehittämissuunnitelma - Osayleiskaavan ja sen linjausten tulisi perustua alueen visioon ja kehittämissuunnitelmaan. Ennen osayleiskaavaa tulisi olla tiedossa, mihin suuntaan ja millaiseksi aluetta halutaan kehittää. Vision ja tahotilan rakentamiseen tulee ottaa mukaan paikalliset yritykset ja asukkaat. Tämä puuttuu tällä hetkellä täysin osayleiskaavan pohjalta.</p> <p>Vakituisen asumisen lisärakentaminen - Ylläksen alueella vakituisten asuntojen puute hankaloittaa ja paikoin jopa estää liiketoiminnan kehittämistä.</p>	<p>Ylläksen kehittämiseksi on kunta päättänyt päivittää Ylläs II-kehittämissuunnitelma sekä Ylläksen osayleiskaava yhtäaikaisten toisiaan tukevin hankkeina. Kaavamuutoksen laatimisvaihe oli sidottu vahvasti yhteen kehittämissuunnitelman uudistustyön kanssa: on toteutettu viisi työpajaa, kaksi laajaa kyseilyä, sidosryhmien edustajien haastatteluja sekä järjestetty useita keskustelutilaisuuksia toimijatahojen kanssa ja ohjausryhmä on kokoontunut keskustelemaan suunnitelmien päivittämiseksi. Laatimisvaiheen kuulemisen jälkeen on kehittämissuunnitelmaa laadittu luonnoksesta kaavaehdotustyön kanssa ja vuorovaikutuksessa. Ylläs III vision, strategisten tavoitteiden ja valintojen sekä toimenpideohjelman valmistuttua ja sitä koskeneen hallituskäsittelyn jälkeen ovat kaavan ehdotusasiakirjat vuorostaan valmistuneet.</p> <p>Kyläalueita ja pientalovaltaisia asuntoalueita vakitukselle asumiselle on osoitettu runsaasti, itseasiassa kaavamuutoksella on kyläalueiksi ja pientalovaltaisiksi alueiseksi osoitettu yli kaksi kertaa enemmän.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>tämisen ja harjoittamisen. Alueelle muuttaville työntekijöille tai sesonkityöntekijöille ei löydy asuntoa. Osayleiskaavasta toivotaan selvää ratkaisua vakituisten asumisen kehittämiseen. Tähän kuuluu myös vakituista asumista tukevien palveluiden mahdollistaminen. Kipeä tarve on muun muassa liikuntatiloille, lasten leikkikentille ja vastaaville.</p> <p><u>Ilmastonmuutos</u> - Ilmastonmuutos tulee olemaan arktisella alueella ja matkailussa läsnä kaikessa tulevina vuosina. Tätä näkökulmaa ei voi ohittaa laadittaessa alueen osayleiskaavaa. Uudessa osayleiskaavassa tuleekin ottaa huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset ainakin niin</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. toimintoihin (reitit ja niiden sijainnit), kuin myös 2. ihmisten käyttäytymisen muuttumiseen (liikkuminen). <p>Tulevaisuudessa alueelle tarvitaan kehittyvää julkista liikennettä, sillä yhä useampi matkailija tai paikallinen ei tule käyttämään omaa autoa. Tätä tukien rakentaminen pitää olla tiiviimpää, jolloin pääosa matkoista onnistuu jalan. Mökkialueilla ja kylien keskustoissa, sekä palvelujen äärellä tulee myös mahdollistaa linja-autojen liikkuminen.</p>	<p>alueita voimassa olevaan kaavaan verrattuna laatimisvaiheessa esiin nostettujen tarpeiden tyydyttämiseksi. Lisäksi myös RA-alueilla on sallittu ympärivuotinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön. Määräystekstiä on laajennettu kestävämpään paremmin monimuotoista asumisen ja työnteon yhdistämistä. Voimassa olevan kaavan määräykseen on nostettu asumista palvelevien liike-, palvelu- ja työtilavaltaisten rakennusten salliminen. Näin asemakaavoituksella voidaan kaivattuja sisäliikunta- ja nuorisotiloja sijoittaa tarpeen mukaan melko vapaasti. Rakentamisen aluevaraukset sisältävät pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä lähivirkistysalueita ja leikkipuistoja ym. vastaavia alueita.</p> <p>Lausunnon perusteella on kaavan vaikutuksia arvioitu myös ilmastokestävyyteen. Kaavamääräyksiä on päivitetty monimuotoisiksi, mahdollistamaan liiketilan ja palvelutilojen rakentamista, jotta alueella on monipuolisesti toisiaan tukevia, kävellen saavutettavissa olevia toimintoja. Ilmastolle haitallista liikkumisen vähentämistä on myös kulkumuotojakauman painottuminen kestäväksi. Yleiskaavauudistuksella on huomioidu, että kehittämistoimien yhteydessä tulee varmistaa joukkoliikenteen toimintaedellytysten säilyminen ja parantaminen. Tavoitteeseen sisäisestä liikkumisesta ilman autoa on kaavamutokselle esitetty jalan- ja pyöräilyn runkoverkkona uudet linjaukset ja yhdystarpeet.</p>
<p>14. YLLÄKSEN KYLÄYHDISTYS - 26.11.2021</p>	
<p>Ylläsjärven kyläyhdistys ry antaa mielipiteen Ylläksen osayleiskaavasta, mutta toivoo, ettei kaavatyötä vietäisi eteen päin ennen kuin Ylläs3 kehittämissuunnitelma valmistuu. Kaavan tulee perustua yhdessä ja hyvin osallistaen tehtyyn kehittämissuunnitelmaan.</p> <p>Yleiskaavaa tehdään vuodelle 2040 saakka. Jäljellä on siis 18 vuotta. Jos kaavaan edelleen laitetaan 50 000 petipaikan tavoite, ei sen toteutuminen ole mitenkään realistista. Ylläksellä oli Lapin AMK:n vuonna 2017 tekemän selvityksen (Satokangas Pasi, Tilma-hanke) mukaan alle 10 000 petipaikkaa aktiivisessa myynnissä. Lisäksi alueella on tietysti mökkejä, jotka ovat omistajien omassa käytössä. Kunnan arvio, että alueella olisi tällä hetkellä noin 23-25 000 petipaikkaa, on kuitenkin väärä ja perustuu jo lähtökohtaisesti virheelliseen laskennalliseen petipaikkamäärään mökkien neliömäärän mukaan. Jos kuitenkin lasketaan tuon 25 000 petipaikan mukaan (joka on lähtökohtaisesti väärä), tarkoittaisi se, että petipaikkamäärä pitäisi kasvaa lähes 1 400 petipaikalla joka vuosi. Nykyiset mökit rakennetaan yleensä noin 4 - 6 petipaikalle. Jos kasvu olisi pelkästään mökkejä, tarkoittaisi se, että joka vuosi pitäisi rakentaa vähintään 233 mökkiä, joissa</p>	<p>Laatimisvaiheen kuulemisen jälkeen on kehittämissuunnitelmaa laadittu luonnoksesta kaavaehdotustyön kanssa ja vuorovaikutuksessa. Ylläs III vision, strategisten tavoitteiden ja valintojen sekä toimenpideohjelman valmistuttua ja sitä koskeneen hallituskäsittelyn jälkeen ovat kaavan ehdotusasiakirjat vuorostaan valmistuneet lausunnon mukaisesti.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>jokaisessa olisi 6 petipaikkaa. Huippuvuosinakaan ei Ylläksellä ole ylletty lähellekään tällaisia lukuja. Jos petipaikat jakaantuisivat puolet mökkeihin ja puolet hotelleihin, se tarkoittaisi joka vuosi 115 kpl kuuden petipaikan mökkiä, joka sekin on erittäin epärealistinen määrä ja lisäksi pitäisi vielä rakentaa joka vuosi 3 - 4 hotellia, joissa olisi noin 200 petipaikkaa. 200 petipaikan hotelli on sitä paitsi todella suuri alueella oleviin hotelleihin verrattuna eikä ole mitenkään realistista, että edes yhtä hotellia rakennetaan vuosittain. Tavoitevuodepaikka on siis täysin epärealistinen ja liian suuri, ja sen toteutuminen vaatisi näitä kaavaehdotuksessa olevia laajoja mökkialueita Metsähallituksen maille, joita Ylläsjärven kyläyhdistys ei näin laajana kylälle missään nimessä halua. Epäselvää on, sisältyykö tuohon 50 000 petipaikkaan myös paikallisten asukkaiden peddit vai onko kyse pelkästään majoitusasiakkaiden petipaikoista. Tällaista joukkoa palvelemaan tarvitaan myös erittäin paljon työntekijöitä mahdollisine perheineen, joille ei ole näköpiirissä myöskään asuntoja. Mihin nämä asunnot ja palvelut kaavassa sijoitettaisiin? Mistä löydetään rakentajat näin valtaville määrille, kun nyt rakennustyömailla on jo työvoimapula eikä työntekijöille löydetä asuntoja. Ylläsjärven kyläyhdistys toivoo, että petipaikkatavoitteesta käydään perinpohjainen keskustelu ja tavoite asetetaan huomattavasti alemmas. Esim. noin 10 000 lisäpetipaikkaa (ei laskennallista vaan oikeaa) olisi realistisempi ja järkevämpi tavoite. Yllästä tulee kehittää laadun eikä määrän perusteella ja alueen arvokasta luontoa tulee säilyttää mökkirakentamisen tieltä. Luonnon, reittien ja Yllästunturin lasketelu- ja alamäkipyöräilymahdollisuuksien vuoksi tänne tullaan ja siksi on tärkeää pohtia kaavaehdotusta uudestaan vähentämällä mökkialueiden määrää.</p> <p>Kaavaluonnoksessa on etenkin Metsähallituksen maille kaavoitettu entistä enemmän mökkialueita verrattuna olemassa olevaan yleiskaavaan, vaikka ne onkin muutettu portaittaiseksi. Kaavaluonnokseen on myös Ylläsjärvellä kaavoitettu Metsähallituksen maille täysin uusia RA-alueita Pallas-Yllästunturin kansallispuiston kylkeen ja vastaavasti alueen alapuolelta on yksityisten ylläsjärviläisten maat muutettu viheralueeksi verrattuna olemassa olevaan yleiskaavaan, jossa yksityisten maat ovat merkittynä RA-alueiksi. Tämä ei missään nimessä ole hyväksyttävää. Yksityisten maat on palautettava takaisin ja viherkäytävä muutettava MH:n maalle. Metsähallituksella on jo muutenkin valtavat maa-alueet varattuna mökkirakentamiselle.</p> <p>Myös Maisematien molemmille puolille Ylläsjärven alkupäähän on Metsähallituksen arvokkaiden lieveuomastojen päälle kaavoitettu RA-alueita, jotka pitäisi luonnoksesta poistaa kokonaan. Lämpöladulta Pikkulaen alapuolelta Aurinkotuvalle kulkevan valaistun ladun varrelle on myös kaavoitettu iso mökkialue Metsähallituksen maalle, joka sijaitsee kaukana kaikesta muusta rakentamisesta eikä noudata ollenkaan kaavan tavoitetta tiivistä rakentamisesta.</p>	<p>Alueella voimassa olevan yleiskaavan tavoitevuosi on 2025, kaavassa on laajoja aluevarauksia ilman vaiheistusta, ja kaava on vain osittain toteutunut. Nyt laadittavalla yleiskaavan uudistuksella on ensisijaisesti huomioitu kestävä maankäytön periaatteet vaiheistamalla tavoitellun kasvun aluevarauksia, merkintöjä ja määräyksiä. Päivittämisen myötä tämä kunnan yleispiirteinen suunnitelma vastaa kunnan maankäytöllisiä pyrkimyksiä seuraavaksi runsaaksi 20 vuodeksi Ylläs III -kehittämissuunnitelman strategisten valintojen mukaisesti.</p> <p>Yleiskaavamutoksen aluevarausmerkinnöillä siis osoitetaan alueen pääasiallinen käyttötarkoitus, ja aluevaraukset, jotka tavoitellaan toteutuvaksi vuoteen 2040 mennessä, on piirretty ehyellä viivalla ja täysväriellä. Nämä ovat ensisijaisesti rakentamiselle osoitettuja alueita, joille sijoittuu reilu puolet tavoitellusta kasvusta. Lisäksi osayleiskaavassa on esitetty laajentamisen alueet, mikäli kasvu on oletettua nopeampaa tai mikäli osa tavoitetellusta kehityksestä toteutuu vuoden 2040 jälkeen: Pistekatkoviivoin ja väriehin rajatut alueet ovat tilatarpeen ilmaantuessa teknistaloudellisesti ensisijaisia laajentamisen alueita. Katkoviivoin esitetyt varannot on myös mahdollista ottaa käyttöön, jos tiivistämisen ja täydentämisen keinot on jo käytetty. Kaikki rakentamisalueet on tarkoitettu asemakaavoitettua, ja siten vaiheistuksella voidaan huomioida väestökehityksessä tai matkailuennusteissa tapahtuvat muutokset herkästi kunnan kaavoitusohjelman ja kaavoituskatsauksen avulla.</p> <p>Laatimisvaiheen kuulemisen ja maaomistajaneuvotteluiden tuloksena on alerajauksia tarkistettu.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Pikkulaen rinnesuunnitelmiin toivomme kiinnitettävän luonnon, tunturikivikon ja puuston kannalta erityistä huomiota. Luosun suuntaan avautuva näkymä Ylläkseltä on ainoa luonnontilaisena säilynyt näkymä. Kyläyhdistys toivoo, että jos Pikkulaen puolelle rakennetaan hissejä ja rinteitä, kaikessa Pikkulaen alueen rakentamisessa huomioidaan sekä kauko- että lähinäkömät, jotta ne säilyisivät mahdollisimman luonnonmukaisena ja esim. puita kaadetaan mahdollisimman vähän rakentamisen tieltä. Kyläyhdistys myös toivoo, että Sport Resort Ylläksen tunturialueen rakentamisessa huomioidaan kaukomaisemat ja puustoa poistetaan rakentamisen tieltä mahdollisimman vähän. Puiden poisto lisää alueen tuulisuutta entisestään ja puusto myös antaa suojaa mahdollisimman luonnonmukaiselle kaukonäkymälle Ylläsjärven kylälle.</p> <p>Ylläsjärven kyläyhdistys ry toivoo, että kunta huomioi Ylläksen osayleiskaavassa molempien kylien asukkaiden mielipiteitä alueen kehittämisestä ja rakentamisesta. Vaikka kylät ovat osa Ylläksen matkailukeskusta ja matkailu on meidän pääelinkeino, täytyy muistaa, että meillä kyläläisillä on ollut ja tulee olemaan merkittävä rooli alueen kehittämisessä ja että me asumme täällä ja tämä on meidän kotimme pitkälle tulevaisuuteen. Kaavoituksessa ja koko Ylläs3 - kehittämissuunnitelmassa on siksi muistettava ottaa huomioon kestävä kehitys ja kasvavien kylien asukkaiden tarpeet vauvasta vaariin. Luonto on meidän matkailun elinehto ja se sekä ilmastonmuutos on kaikessa rakentamisessa ja kehittämisessä otettava huomioon.</p> <p>Tievan asuinalueen läpi kulkevan hiihto- ja kelkka-reitin merkinnät ovat menneet kaavassa väärin päin. Korjatkaa merkinnät kulkemaan oikein päin.</p> <p>Linjalanton vieressä oleva AP-alue on hyvä lisä kylän vakituisten asumisen tarpeeseen, mutta kaavoituksessa olisi huomioitava, että alueen asukkailla jää myös kuivaa maata esim. alueen yläreunaan asuinalueen lähelle rakentamatta, jotta alueen asukkailla on mahdollisuus lähiluontokiikuntaan myös sulan maan aikaan.</p>	<p>Pikkulaen osalta voimassa olevan kaavan mukaista ratkaisua ei tällä kaavaehdotuksella muuteta. Mahdollisessa rinnepalvelukohteen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida sopeutuminen kaukomaisemaan.</p> <p>Yleismääräysten mukaisesti, tulee asemakaavaa laadittaessa alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudet rakennukset tulee toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja värityksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään lähimaisemaan, tunturin kaukomaisemaan tai kyläkuvaan.</p> <p>Kylien asukkaat ja vakituisten asukkaiden ympärivuotiset tarpeet on pyritty kaavaehdotuksessa huomioimaan monin tavoin, kuten yleiskaavan mittakaavassa on mahdollista.</p> <p>Kaavan keskeinen tavoite on edistää kestävä kehitystä ja vaalia luonnonympäristöä rakentamisenalueita tiivistäen ja supistaen ja vaiheistaen verrattuna voimassa olevaan kaavaan.</p> <p>Lausunnossa mainittu virhe reiteissä on korjattu ehdotukseen.</p> <p>Yleiskaava on laadittu mittakaavaan 1:20000, joten kaikki rakentamisen aluevaraukset sisältävät pääasiällisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä kevyen liikenteen väyliä ja ulkoilureittejä suojametsineen, lähivirkistysalueita, leikkipuistoja ym. vastaavia alueita.</p>
<p>15. ÄKÄSLOMPOLON KYLÄYHDISTYS 7.12.2021</p>	
<p>Ylläksen matkailualueella tulee kehittää nyt ja tulevaisuudessa. Kehityksen tulee kuitenkin perustua selkeään strategiaan ja päämääriin, missä otetaan huomioon alueen arvot, kestävä kehitys, alueen väestön tarpeet ja luonnon elinvoima. "Kolari elää luonnosta"- ja Ylläkselle luonto, kylät ja luontomatkailu ovat elinehto.</p> <p>Ylläkselle on yli kymmenen vuotta sitten määritelty voimakas kasvun strategia, mutta ei konkreettisia toimenpiteitä kuinka sinne päästään. Tavoitteeksi asetettu 50 000 petipaikkaa ei ole strategia, vaan yksi mittari kasvulle muiden joukossa. Petipaikkojen kasvattaminen ei ole itsessään hyvä mittari, tärkeämpää on mitata mm. kapasiteetin täyttöastetta, alueen houkuttelevuutta asuinympäristönä, yritysten määrää ja niiden liikevaihdon kasvua. Ylläksen</p>	

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>vetovoimaisuuteen vaikuttaa oikeanlainen majoitus- kapasiteetti ja alueen houkuttelevuus, lomailu, asua, kasvaa ja elää.</p> <p>Ylläkselle tarvitaan ennen kaavoituksen tekemistä yhteinen tahtotila, millainen matkailukohde halu- amme olla, millaiset arvot meitä ohjaa ja konkreetti- set keinot, miten siihen pääsemme. Valittu strategia määrittelee, millaista kaavoitusta alueelle tarvitaan ja tällä hetkellä ollaankin menossa täysin väärässä järjestyksessä. Nyt kehitystä ohjaa kiireessä teh- tävä osayleiskaava, jonka takia meillä voi olla edessä hyvin kallis lasku tulevaisuudessa, koska tärkeimmät Ylläksen matkailun vetovoimatekijät kärsivät ilman strategiaa kiireessä tehtävästä kaa- voituksesta ja siitä mahdollisesti syntyvistä vir- heistä. Nyt näyttääkin siltä, että kaavatyötä ohjaa selkeästi kiivas tonttikauppa ja pikavoittojen sijaan ei osata katsoa kokonaisuutta tulevaisuuden tar- peita huomioiden.</p> <p><u>Kannanotot kaavaesitykseen:</u> Edellinen kaava on vahvistettu 2011 ja Äkäslompolon kyläyhdistys ei ole saanut selkää vastausta, miksi osa yleiskaava avattiin uudestaan, osa yleis- kaavan eliniässä lyhyen ajan sisällä.</p> <p>Emme myöskään ole saaneet kunnalta vastausta siihen, miksi matkailukaavaa on pienennetty 44km², vaikka matkailu on ja ollut vuosikymmeniä kunnan merkittävin elinkeino.</p> <p>Kunnan virkamiehen toimesta avointa keskustelua viereisen kaivoskaavan vaikutuksista ei ole saatu ol- lenkaan käydä ohjausryhmässä, eikä avoimissa yleisötilaisuuksissa. Vierekkäin olevien kaavojen vaikutuksia toisiinsa ei siis tässä vaiheessa ole mi- tenkään arvioitu ja ei näin täytetä hyvän kaavatyön lainalaisuuksia.</p> <p>Kaavaluonnos palvelee selkeästi vain tonttikauppaa ja perustuu vain yksittäisten mökkien rakentami- seen ja näin ollen ei tue mitenkään kestävän mat- kailualueen kehittymistä ja luontoarvoja.</p>	<p>Ylläksen kehittämiseksi on kunta päättänyt päivittää Ylläs II-kehittämissuunnitelma sekä Ylläksen osayleiskaava yhtäaikaan toisiaan tukevin hank- keina. Kaavamuutoksen laatimisvaihe oli sidottu vah- vasti yhteen kehittämissuunnitelman uudistustyön kanssa ja ohjausryhmä, jossa kyläyhdistys on ollut edustettuna, on kokoontunut kahdeksan kertaa kes- kustelemaan suunnitelmien päivittämiseksi. Laatimis- vaiheen kuulemisen jälkeen on kehittämissuunnitel- maa laadittu luonnoksesta kaavaehdotustyön kanssa ja vuorovaikutuksessa. Ylläs III vision, strategisten ta- voitteiden ja valintojen sekä toimenpideohjelman val- mistuttua ja sitä koskeneen hallituskäsittelyn jälkeen ovat kaavan ehdotusasiakirjat vuorostaan valmistu- neet.</p> <p>Voimassa oleva kaava on laadittu vuosina 2006- 2007, hyväksytty kunnanvaltuustossa helmikuussa 2008 ja sen tavoitevuosi oli 2025, joten yleiskaavan päivitysajankohta on tavanomainen.</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunnalla on laaja harkintavalta sen suhteen, miten se haluaa alu- eitaan kehittää ja mille alueille kaavoitusta sunna- taan. Kunnalla on siis kaavoitusmonopolinsa mukai- sesti ja osana maapolitiikkaansa oikeus laatia halua- mansa sisältöisiä kaavoja edellyttäen, että kaavalle laissa säädetyt sisältövaatimukset täyttyvät ja yle- män kaavatason ohjausvaikutus huomioidaan. Kun- nalla on tällöin harkintavaltansa puitteissa mahdolli- suus muun ohella päättää siitä, mille alueille ja missä aikataulussa kuntakaavoja laaditaan. Kunnan velvolli- suudesta laatia ja pitää yleiskaava ajan tasalla ei seuraa yksittäiselle maanomistajalle tai muulle yksi- tyiselle oikeuden haltijalle oikeutta saada kunnan alu- eita kaavoitetuksi haluamallaan tavalla, vaan kaavan laatiminen on kunnan harkittavissa. Kunnan laatima yleiskaava tai yleiskaavamuutos voi siten koskea koko kuntaa tai sen tiettyä osa-alueita. Kolari on kun- nanhallituksen päätöksen 13.10.2020 (§ 239) mukai- sesti käynnistänyt uudistuksen koskien sitä osaa YI- läksen osayleiskaava-alueita, mikä ei jo ole vuodesta 2010 vireillä olleen Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavamuutoksessa. Tässä kaavaprosessissa ei laatimisvaiheessa ilmennyt länsiosalle yleiskaava- aluetta voimassa olevaan osayleiskaavaan päivitys- tai muutostarpeita. Vireillä olevien osayleiskaava- muutosalueiden väliin oli siten tarkoituksenmukai- sempaa jättää voimaan nykyinen yleiskaava, kuin muuttaa sitä. Joten kaavamuutoksen alue rajattiin tar- kemmin koskien alueita, joilla oli uudistustarpeita. Kaavamuutosehdotuksen alue rajautuu lännessä Kuerjokeen ja voimassa olevan kaavan MU-alueen itäreunaan, pohjoisessa ja idässä kuntarajaan, ja ete- lässä yleiskaavoitetun alueen rajaan.</p> <p>Kaavaehdotuksella edistetään laajasti kestävän kehi- tyksen ratkaisuja ja turvataan luonnonarvoja monin ta- voin.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Kasvusuunnitelmissa ei ole mitenkään huomioitu vakituisen asumisen tarpeita ja kasvua. Asukkaiden ääntä ei ole kuunneltu ja luonnoksessa ei mm. ole varattu paikkoja kunnan peruspalveluille, virkistyspaikoille, lasten leikkipaikoille, nuorison vapaa-ajan harrastuksille yms. Paikallisen väestön ja matkailun tarpeiden yhteensovittamista virkistyspaikkojen suhteen ei myöskään ole arvioitu.</p> <p>Kaava keskittyy vain yksityisautoiluun, joka sotii vahvasti globaaleja trendejä, sekä jopa olemassa olevaa hallitusohjelmaa vastaan. Kunta ei pysty huolehtimaan edes tällä hetkellä alueella olevien teidän ja jalka- ja pyöriteiden kunnosta ja vastaamaan tarpeisiin, joten suunnittelemalla kunnan kokoon ja talouteen suhteutettuna liian suuria tiehankkeita pelkästään uusien mökkialueiden vuoksi on jopa järjestöntä.</p> <p>Alueen matkailu ja asumisen vatti on luonto, kylämaisyys ja maisemat. Nyt kaavaluonnoksessa esitetään rakentamista maisemallisesti ja luontoarvoiltaan merkittävälle alueelle. Ylläs toimii suomen suosituimman kansallispuiston Pallas-Yllästunturin kansallispuiston tärkeimpänä porttina ja kysymys kuulukin, haluaako tulevaisuuden matkailija tulevaisuudessa nähdä puiston tuntuireilta rakennettuja maisemia vai luontoa?</p> <p>Kaavaluonnoksesta puuttuvat myös Ylläksen alueen tärkeimmät vetovoimatekijät, reitit. Kaavatyössä ei myöskään vastata reiteille pääsyn haasteisiin ja mm. lähtöpaikkojen ongelmiin. Työstä puuttuvat ratkaisuehdotukset mm. lähtöpaikkojen paikoitus ongelmiin. Rakentamalla uusia alueita kauemmas reiteistä, kasvatetaan painetta parkkipaikkojen suhteen entisestään. Kaavatyössä on merkitty uusia moottorikelkkareittejä alueille, joissa on voimassa oleva moottoriajoneuvolla-ajo kielto (mm. Äkäslompolon järvenjää).</p>	<p>Kyläalueita ja pientalovaltaisia asuntoalueita vakituiselle asumiselle on osoitettu runsaasti, itseasiassa kaavamutoksella on kyläalueiksi ja pientalovaltaisiksi alueiseksi osoitettu yli kaksi kertaa enemmän alueita voimassa olevaan kaavaan verrattuna laatimisvaiheessa esiin nostettujen tarpeiden tyydyttämiseksi. Lisäksi myös RA-alueilla on sallittu ympärivuotinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön. Määräystekstiä on laajennettu kestävämpään paremmin monimuotoista asumisen ja työnteon yhdistämistä. Voimassa olevan kaavan määräykseen on nostettu asumista palvelevien liike-, palvelu- ja työtilavalaisten rakennusten salliminen. Näin asemakaavoituksella voidaan kaivattuja sisäliikunta- ja nuorisotiloja sijoittaa tarpeen mukaan melko vapaasti. Rakentamisen aluevaraukset sisältävät pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä lähivirkistysalueita ja leikkipuistoja ym. vastaavia alueita.</p> <p>Kestävän liikkumisen mahdollistamiseksi on kaavaehdotuksessa esitetty alueen joukkoliikenteen kehityskäytävä yhteystarpeineen. Reitillä mahdollistetaan tehokas, laadukas ja säännöllinen joukkoliikenne. Käytävää koskevien kehittämistoimien yhteydessä tulee varmistaa joukkoliikenteen toimintaedellytysten säilyminen ja parantaminen. Alueen yksityisautottoman saavutettavuuden vuoksi maakuntakaavan ratolinjasta on tarkennettu osayleiskaavaan. Ylläsjärven henkilöliikenteen terminaali-alueelle tulee asemakaavoitettaessa suunnitella rautatieaseman, linja-auton ja muun joukkoliikenteen tilavaraukset. Taavoitteeseen sisäisestä liikkumisesta ilman autoa on kaavamutokselle esitetty jalankulun ja pyöräilyn runkoverkkona uudet linjaukset ja yhdystarpeet. Olevat kevyenliikenteen väylät näkyvät kaavassa mustalla palloviivalla, ohjeellisina uudet on esitetty punaisella rengasviivalla ja yhteystarpeet punaisin palloviivoin.</p> <p>Kaavauudistuksen myötä säästyy luontoympäristöä virkistäytymiseen ja matkailun vetovoimatekijänä voimassa olevaa yleiskaavaa enemmän. Erinäisin kaavamerkinnoin ja määräyksin edistetään alueen kylien ja maisemallisten arvojen vaalimista.</p> <p>Yleiskaavan mittakaavassa 1:20000 osoitetaan runkoreitistö ohjeellisena ja vasta tarkemmassa mittakaavassa ja maastotarkastelujen perusteella ne voidaan suunnitella, reittitoimituksin perustaa ja sopia esim. yhteis- tai erilliskäytöistä. Yleiskaavaehdotuksessa on esitetty ulkoilureitistön runko yhteystarpeineen ja sen talvikäyttö sekä maastopyöräilyn pääreitistöä että melontareittejä. Lisäksi laajoilla VR-alueilla saa rakentaa yleistä virkistystoimintaa palvelevia polku- ja reittiverkostoja, aktiviteettireittejä sekä niitä palvelevia rakennuksia.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Ylläksen alueen asukkaiden, toimijoiden, yrittäjien ja loma-asuntojen omistajien ääntä ei ole kuunneltu kaavasuunnittelussa ja alueen asiakasprofiileja ja elinkeinoja ei ole selvitetty riittävällä tasolla. Myöskään alueen yrittäjien tärkeimpiä asiakassegmenttejä ei ole selvitetty ja sitä kautta alueen vetovoimatekijöitä ei ole suunnittelussa otettu mitenkään huomioon.</p> <p><u>Kaavatyötä ohjaavien virkamiesten ajantasainen tieto Ylläksen tilanteesta:</u> Ylläksen kehityksestä tuntuu tällä hetkellä ohjaavan kunnan tekninen puoli, jolla ei mielestämme ole riittävää osaamista matkailualueen kehittämisestä. Kunnan kaavatyötä ohjaavan virkamiehen yleisötulaisuudessa esittämä väite ”tavoittelemalla 50.000 petipaikkaa, saamme lisää junaliikennettä ja lentoja</p>	<p>Kaavatyössä on tavanomaista yleiskaavaprosessia enemmän ja erittäin vahvasti osallistettu, vuorovaikutettu ja saatu ohjausta asukkaiden, toimijoiden, yrittäjien sekä maanomistajien suunnilta. Kaavauudistusta ohjaamaan perustettiin ohjausryhmä, johon kuuluvat kyläläisten ja loma-asukkaiden edustajina Ylläsjärven ja Äkäslompolon kyläyhdistykset sekä luottamushenkilöt Kolarin kunnanvaltuustosta ja -hallituksesta, yrittäjien edustajana Ylläksen matkailu, Visit Ylläs Oy ja Kolarin Yrittäjät ry. Lisäksi ohjausryhmässä olivat Metsähallitus, maakuntaliitto ja ELY-keskus edustettuina.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmistuttua pidettiin yleinen ja avoin tavoitetyöpaja tarpeiden kartoittamiseksi. OAS oli nähtävillä ja siitä sai jättää mielipiteitä. Valmisteluvaiheessa toteutettiin kaikille avoin Ylläksen kehittämisen tavoitekysely (vastauksia yhteensä yli 500 kappaletta) ja erillinen sidosryhmille suunnattu kysely ja jonka välituloksia esiteltiin keväällä 2012 työpajassa, jossa ideoitiin kehittämisen kärkkonsepteja. Kolmannessa avoimessa työpajassa pohdittiin rakennemallien äärellä rakentamiselle soveltuvia alueita, vaiheistusta ja pääkäyttötarkoituksia sekä reittejä. Elokuussa 2021 sidosryhmätyöpajassa esiteltiin kehittämisen organisointimalleja, tunnistettiin Ylläksen matkailun päätoimijat ja selvitettiin yhteistä tavoitetilaa.</p> <p>Syyskuussa 2021 osayleiskaavan luonnosvaiheenaineistoa esiteltiin yleisölle avoimessa keskustelutilaisuudessa. Suullisten mielipiteiden antamisen lisäksi laatimisvaiheessa kuulemista varten asetettiin aineisto nähtäville loka-marraskuussa mielipiteiden jättämistä varten. Laatimisvaiheesta saatiin palautetta ja kommentit kohdistuivat laajasti koko kaavamuutosalueelle. Alueen matkailutoimijoita ja sidosryhmien edustajia on haastateltu prosessin kuluessa (yli 20 toimijaa, jotka edustivat mm. alueen yrittäjiä sekä paikallisia organisaatioita ja yhdistyksiä) ja lisäksi on käyty erillisiä työhön liittyviä keskusteluja alueen toimijoiden kanssa. Annettujen lausuntojen ja jätettyjen muistutusten sisältöä on käsitelty kuulemisen jälkeen perusteellisesti. Ohjausryhmä kokoontui vielä neljästi (kokoukset 5.-8.) ennen ehdotusvaiheen valmistamista sekä paliskunnan että metsähallituksen kanssa neuvoteltiin kahdesti, jotta tarpeet voitiin huomioida riittävästi.</p> <p>Kaavaehdotuksen valmistuttua on Ylläksellä tarkoitus pitää kaikille avoin aineiston esittely- ja keskustelutilaisuus. Ehdotusaineisto pidetään nähtävillä kuukauden sijaan kahden kuukauden ajan, jotta osallisilla olisi mahdollisuus rauhassa tutustua aineistoon ja antaa palautetta, mikäli edellisissä vaiheissa ei ole jostain seikasta muistanut huomauttaa.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>alueelle”, ei perustu mihinkään faktaan. Junaliikenteen osalta Tampere-Helsinki välin liikennemäärät ovat esteenä pohjoisen raideliikenteen kasvattamiselle (lähde: Väylävirasto ja VR). Lentoliikenteen osalta talvisesongilla Kittilän lentoaseman kapasiteetti on normaalitilanteessa jo lähes täynnä (lähde: Finavia) ja kasvattaminen talvisesongilla ei ole mahdollista.</p> <p>Ylläs on pystynyt Covid19 pandemian aikana onnistuneesti kasvattamaan lumettoman ajan matkailua ja kasvattamaan näin käyttöasteita ja matkailijamääriä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana asiakkaiden laatutietoisuus on kasvanut ja yritysten liikevaihto merkittävästi kasvanut, koska määrän sijasta Ylläksellä on satsattu laatuun. Ylläkseltä haetaan pudasta luontoa ja kylämaisyyttä, niin asukkaiden kuin matkailijoiden mukaan (lähde: kyläyhdistyksen kysely 2021, Taloustutkimus; Ylläksen kävijätutkimukset 2020 ja 2021). Uskomme, että tulevaisuuden matkailijan ostopäätökseen vaikuttaa luonnon saavutettavuus enemmän kuin kaupunkimainen ympäristö. Näin ollen ”petipaikkojen kasvattaminen 50.000” ja voimakas kasvu eivät voi yksistään olla Ylläksen kehityksen ohjureita ilman että otetaan huomioon, kuinka kasvu saavutetaan, millaista majoitusta tarvitaan kasvua tukemaan ja kuinka kasvun ohella varmistetaan alueen suurimman matkailuvaltin, luontoarvojen, säilyttäminen.</p> <p>Yleiskaavan tehtävänä on yhdyskunnan eri toimintojen, kuten asutuksen, palvelujen ja työpaikkojen sekä virkistysalueiden sijoittamisen yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Yleiskaavoituksella ratkaistaan tavoitellun kehityksen periaatteet, ja yleiskaava ohjaa alueen asemakaavojen laatimista. Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon</p> <p>Kunnan sivuilla ei ole luettavissa kaavaselostuksen liitettä 7, Ylläs III -kehittämissuunnitelma, Luonnos. Näiltä osin ei voida ottaa kantaa, miten osayleiskaavan luonnoksessa on otettu huomioon kehittämissuunnitelman tavoitteet ja näin lainsäädännössä määritellyt osa-alueet: yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö, asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus, mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla, mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön, kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset, ympäristöhaittojen vähentäminen, rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen, virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.</p> <p><u>Kaavaselostus:</u> Seuraavassa on aluksi huomioita kaavan taustaselvityksistä ja kaavaselostuksen nykytilan kuvauksesta ja vaikutusarvioinnista. Kannanoton lopussa</p>	<p>Nyt laadittavalla yleiskaavan uudistuksella on ensisijaisesti huomioitu kestävä maankäytön periaatteet vaiheistamalla tavoitellun kasvun aluevarauksia, merkintöjä ja määräyksiä. Päivittämisen myötä tämä kunnan yleispiirteinen suunnitelma vastaa kunnan maankäytöllisiä pyrkimyksiä seuraavaksi runsaaksi 20 vuodeksi 14.12.2022 valmistuneen Ylläs III -kehittämissuunnitelman strategisten valintojen mukaisesti.</p> <p>Yleiskaavamuutoksen aluevarausmerkinnöillä siis osoitetaan alueen pääasiallinen käyttötarkoitus, ja aluevaraukset, jotka tavoitellaan toteutuvaksi vuoteen 2040 mennessä, on piirretty ehyellä viivalla ja täysväriillä. Nämä ovat ensisijaisesti rakentamiselle osoitettuja alueita, joille sijoittuu reilu puolet tavoitellusta kasvusta. Lisäksi osayleiskaavassa on esitetty laajentumisen alueet, mikäli kasvu on oletettua nopeampaa tai mikäli osa tavoitetellusta kehityksestä toteutuu vuoden 2040 jälkeen: Pistekatkoviivoin ja värikehin rajatut alueet ovat tilatarpeen ilmaantuessa teknistaloudellisesti ensisijaisia laajentumisen alueita. Katkoviivoin esitetyt varannot on myös mahdollista ottaa käyttöön, jos tiivistämisen ja täydentämisen keinot on jo käytetty.</p> <p>Kaikki rakentamisenalueet on tarkoitettu asemakaavoittaa, ja siten vaiheistuksella voidaan huomioida väestökehityksessä tai matkailuennusteissa tapahtuvat muutokset herkästi kunnan kaavoitusohjelman ja kaavoituskatsauksen avulla.</p> <p>Osayleiskaavamuutos täyttää lausunnossa mainitut sisältövaatimukset, jotka on huomioitu lain edellyttämällä tavalla kaavan laadinnassa. Kaavan toteutumisen vaikutuksia on selostuksessa myös arvioitu pelaten maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavan tavoitteita.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>on otteita kaavaluonnoksesta ja siitä tehdyistä muutamista tarkemmista huomioista. Lisäksi mahdolliset lisärakentamisalueet on kuvattu karttapohjalla. Kaavaluonnoksen tausta-aineistona käytetyt liikenneselvitykset osin vanhoja. Kaavaselostuksessa viitataan jopa vuonna 2007 laadittuihin selvityksiin ja liikennemääriin mitoitusten osalta, vaikka osa liikennemäärämuutoksista on päivitetty uudempaan tietoon. Uuden kokoojatie osalta ei ole tehty tai ainakaan nyt ei ole esitetty minkäänlaista vaihtoehtotarkastelua. Vaihtoehtotarkastelu lopulliseen yleiskaavaan esitettävän tieyhteyden osalta tulisi ehdottomasti tehdä.</p> <p>Luontoselvitys ja maisemaselvitys on laadittu laadukkaasti. Kaavaselostukseen tai itse kaavaluonnoksen ratkaisussa noiden selvitysten lopputulokset eivät kuitenkaan pääse esille. Kaavan yksi päämäärästä "Uusi maankäyttö ja rakentaminen sovitetaan nykyiseen ympäristöön ja maisemaan sen ominaispiirteitä noudattaen", ei toteudu nyt esitetystä kaavaluonnoksesta. Kaavaselostusluonnoksesta puuttuu täysin Natura-alueet, luonnonsuojelualueet sekä luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain mukaiset kohteet. Kaavaluonnoksessa on esitetty runsaasti sl- ja luo-alueita, mutta rakentamisen aluevarauksien sijoittumista ei ole suunniteltu järkevästi luo-alueiden sijoittumiseen nähden. Varausalueita sijoittuu liian suuressa määrin luo-alueiden yhteyteen. Paikoin luo-alueita on niin runsaasti kaava rakentamiseen varatuilla alueilla, että kustannustehokkaiden ja järkevien asemakaavarakaisujen laatiminen näille alueille tulee olemaan mahdotonta, ilman luontoarvojen tuhoamista. Niillä varausalueilla, joille sijoittuu runsaasti luo-alueita, tulee rakentamiseen varattuja alueita muuttaa tai poistaa kokonaan.</p> <p>Maisemaselvityksessä on selkeästi mainittu, että arvokkailla luontokohteilla on myös maisemallista arvoa. Lisäksi maisemaselvityksessä on osoitettu suositukset uuden rakentamisen sijoittamiseksi Ylläksen alueelle. Kaavaluonnoksessa ei ole huomioitu riittävästi maisemaselvityksen tuloksia ja johtopäätöksiä. Kaavaluonnoksen aluevaraukset ovat paikoin ristiriidassa maisemaselvityksen kanssa. Uusi rakentaminen tulee sijoittaa maisemallisesti kestävästi ja siten, ettei pitkiin kaukonäkyisiin tunturiin tule merkittävää rakentamista. Lähtökohtaisesti rakentaminen tulee sijoittaa olemassa olevan rakentamisen läheisyyteen ja selkeästi puurajan ala-</p>	<p>Kaavaprosessissa on arvioitu jo laadittujen selvitysten riittävyttä ja tehty tarvittavat uudet selvitykset sekä päivitetty voimassa olevan kaavan lähtötietoja. Kaavaluonnos ja edelleen myös ehdotus esittelee vaihtoehdon voimassa olevan yleiskaavan Maisematien ja Martinsaarentien yhdistävälle yhdystielle/pääkokoojakadulle. Kaavamutokseen on uuden tien sijaan esitetty mahdollista yhdystarvetta, sillä taloudellisesti ja teknisesti haastavan uuden tien rakentaminen olisi kunnan vastuulla, ja mikäli rakentaminen olisi tavoiteltua vähäisempää, eli liikennemäärät eivät alueella juuri kasvaisi, olisi työ myös luontoympäristön vähenemisen vuoksiin tuhlailtavaa. Toisaalta mikäli kasvu on tavoitellun mukaista, on joukkoliikenteen sujuvan reitityksen vuoksi yhteystarve hyvä osoittaa yleiskaavatasolla merkintänä ja siten maasto pysyy linjauksen kohdalla vapaana rakentamisesta. Kaavaehdotukseen linjausta on lyhennetty ja rakentamisen alueet tuotu pohjoisemmaksi eli lähemmäksi Äkäslompolon kylää sekä yhteistyössä maanomistajan kanssa vähennetty vahvasti, näin etelässä virkistysalue säästyy eikä tule rakentamisen piiriin minkä voimassa oleva yleiskaava sallisi.</p> <p>Kaavaehdotuksessa on osoitettu luontoselvityksen tulokset, kohteet ja osa-alueet huolellisesti. Luontoarvojen kannalta huomioitava kohteiden ja osa-alueiden merkinnöille on luontoarvojen vaalimiseksi kirjattu vahvat määräykset elinympäristöjen ja luontoarvojen heikentämisen estämiseksi. Luonnon monimuotoisuuden säilymisen turvaamiseksi on esitetty osa-alueet, joille kohdistuvassa suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että maankäyttöratkaisun toteuttamisen soveltuvuus osa-alueella selvitetään siten, että osa-alueen luontoarvot turvataan. Luonnonsuojelualueilla ja Natura-alueilla kaavamääräyksellä estetään sellaisten toimenpiteiden suorittaminen, jotka saattavat vaarantaa alueen suojelun perusteena olevien luonnonarvojen merkittävän heikentämisen. Alueilla saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Yleiskaavan mittakaavan mukaiset rakentamisen aluevaraukset sisältävät pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä pienimittakaavaisia viher- ja suojelualueita.</p> <p>Maisemaselvityksen mukaisia arvoja ja mahdollisuuksia on kaavassa vaalittu eritavoin. Äkäslompolon ja Ylläsjärven kylät on huomioitu kaavassa arvoalueina ma-osa-aluemerkinnällä. Kaavamääräyksessä on huomioitu, että näiden paikallisesti arvokkaiden taajama-alueen kokonaisuuksien omaleimainen kyläkuva ja kulttuuriympäristö sekä näkyvien säilyttäminen järville ja tunturiin on tärkeää täydennysrakentamisen suunnittelussa maisemaselvityksen mukaisesti. Kyläkokonaisuuksien uudisrakennusten ja oleviin rakennuksiin tehtävien muutosten on sijoitustaan, mittasuhteiltaan, tyyliään ja materiaaleiltaan sopeuduttava olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön. Alueen ympäristön ominaispiirteet tulee säilyttää. Lisäksi rakentamisalueiden määräyksessä on asiaa painotettu, että asemakaavoituksessa tulee</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>puolelle, vaarojen alarinteille ja laaksoihin. Massiivinen uudisrakentaminen maisematien varrelle tulee unohtaa.</p> <p>Pysäköintitarvetta hiihtokeskuksen välittömässä läheisyydessä voitaisiin vähentää, mahdollisesti kylien keskustoista rinnealueelle ulottuville hissiratkaisuilla. Näihin kylistä rinnealueille tuleville mahdollisille hissiratkaisuille ei ole nykyisessä kaavaluonnoksessa varattu tilaa.</p> <p>Kaavan selvityksissä ei ole juurikaan otettu kantaa, miten kaava vaikuttaa poronhoitoon Ylläksen alueella. Poronhoito on vain osin otettu huomioon uusien reitistöjen suunnittelussa. Poronhoidolle tulee varata riittävästi tilaa ja varmistaa riittävän väljät kulkureitit poroille (ja muille eläimille), jotta porot eivät lähtökohtaisesti joudu kulkemaan asuttujen alueiden läpi ja pihapiireissä.</p> <p>Kaavaselvityksessä koko Ylläksen alueen virkistysmahdollisuudet on kuvattu vain kahdella virkkeellä, vaikka Ylläksen virkistyskäyttämömahdollisuudet ovat koko Ylläksen alueen matkailun elinehto ja merkittävien vetovoimatekijä. Virkistyskäytön osalta ei ole kuvattu lainkaan Äkäslompolon ja Ylläsjärven</p>	<p>omaleimainen kyläkuva säilyttää ja tunturinäkymien ja näkymien säilymistä järvelle vaalia. Selvityksen mukaisesti vanha rakennuskanta, mikä rikastuttaa kyläkuva ja tuo ympäristöön kerroksellisuutta, on suojeltu suosituksen mukaisesti seuraavasti:</p> <p>Tanon talo, Nilivaaran poroaita, Luosun Vilkon talo ja Kala-aita on osoitettu sr-merkinnällä, jonka määräyksessä on, että rakennuksia ei saa purkaa ja että niissä suoritettavien muutos- ja korjaustöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen tai rakennelman rakennustaiteen, kulttuurihistorian, taajamakuvan ja/tai maisemakuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Lisäksi vaaditaan, että kohteita koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Vastaavasti Kenttä, Nilipirtti, Vanha Ylläsjärvi, Ylläsjärvi, Niemi, Jalmari Lompolojärven talo ja Luosujärven entinen metsätyökämpä Rönölä sekä Luosujärven tervanpolttopaikka on merkitty kaavaan rakennushistoriallisen, historiallisen tai taajamakuvan kannalta arvokkaan kohteen kh-merkinnällä, joiden korjaus- ja muutostöissä rakennuksen historialliset ominaispiirteet on pyrittävä säilyttämään ja joita koskevista merkittävistä muutoksista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.</p> <p>Yleismääräyksiä vielä todetaan, että koko kaava-alueen päätavoitteena on täydentää ja tiivistää jo käytönotettuja alueita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevaa infraa hyödyntämällä. Asemakaavaa laadittaessa tulee alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudet rakennukset tulee toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja väriyksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään lähimaisemaan, tunturin kaukomaisemaan tai kyläkuvaan. Rakentamisen alueita on rinteiltä vähennetty ja Maisematien varren rakentamisalueita on huomattavasti supistettu ja vaiheistettu voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna.</p> <p>Yleiskaavan päivytystyössä tai ohjaskeskusteluissa ei ole esiintynyt toivetta kylien keskustoista rinnealueille ulottuville hissiratkaisuille. Tosin kaavamuuotos ei tällaisten tarkemmalle suunnittelulle tai toteuttamiselle ole myöskään esteenä, mikäli tarvetta ilmenisi jatkossa.</p> <p>Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksien turvaamiseksi on käyty keskusteluja paliskunnan ja paliskuntain yhdistyksen kanssa. Selostukseen on lisätty poroelinkeino esittelyä sekä laadittu arviointi porotalouteen kohdistuvista vaikutuksista.</p> <p>Yleiskaavan selostuksessa esitetään keskeiset tiedot alueen oloista siinä laajuudessa kuin kaavan tarkoitus edellyttää ja niin, että luodaan edellytykset vuorovaikutukseen kaavan valmistelussa. Selostuksessa ei ole nähty tarpeellisena esitellä Ylläksen virkistyskäyt-</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>alueen lähiliikuntapaikkoja. Virkistyskäytön osalta kaavaselostusta tulee laajentaa ja esittää kartalla nykyiset reitistöt, virkistyskäyttöalueet ja lähiliikuntapaikat. Kartalla esitetynä tulisi paremmin esille lähiliikuntapaikkojen ja leikkipaikkojen vähyys alueella. Yleiskaavassa tuleekin varata nyt esitettyä enemmän tilaa erilaisille lähivirkistysalueille, jotka mahdollistavat erilaisten pelikenttien, leikkipuistojen yms. virkistyskäyttörakenteiden toteuttamisen asutusalueiden läheisyyteen. Nyt luonnoksessa olevat paikat on jo käytössä ja jo nyt liian pienet käyttäjämääräänsä nähden.</p> <p>Samoin Ylläksen alueen palvelut on kuvattu hyvin ylimalkaisesti. Palvelutarjonnan tarkempi kuvaus, esimerkiksi lukumääräisesti, antaisi paremman ja laajemman kuvan alueen monipuolisesta palvelutarjonnasta. Lisäksi olisi hyvä esittää miten ko. luvut ovat muuttuneet nykyisen yleiskaavan laatimisajankohdasta tämän kaavan laatimisajankohtaan nähden. Sama kommentti koskee myös Ylläksen alueen asukasluvun kehitystä. Sitä tulisi kuvata tarkemmin kaavaselostuksessa.</p> <p>Julkisen liikenteen osalta kaavaselostuksessa tuodaan esille myös Rovaniemen saavutettavuus Hel싱istä. Kaavaselostuksessa voisi tuoda myös esille riittävien yhteyksien puuttumisen mm. Rovaniemeltä Ylläkselle. Ylläksen saavutettavuus parani, jos joukkoliikenneyhteyksiä olisi tarjolla myös Rovaniemen sekä rautatieasemalta, että lentoasemalta. Näiden yhteyksien puuttumista ei tuoda selostuksessa esille.</p> <p>Kaavan vaikutusten arviointi on osin ylimalkaisesti laadittu. Vaikka vaikutusten arvioinnissa todetaan, että luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemien toimivuus säilytetään, se ei näytä oikeasti toteutuvan riittävästi kaavaluonnoksen ratkaisuihin. Vaikutusten arvioinnissa maisemavaikutusten arvioinnissa ei ole otettu huomioon rakentamisen laajentumista Ylläksen ylärinteille, jolla voi olla huomattava merkitys alueen yleiseen maisemakuvaan ja kaukonäkyisiin, sekä maiseman ominaispiirteisiin.</p> <p><u>Kaavaluonnos:</u> Iso Kaupinjärven itäpuolella on runsaasti tunnistettuja luontoarvoja. Rakentamiseen varatun reservi-alueen rajaus tulisi poistaa/ supistaa luo-alueet huomioiden. Vastaavia luo-alueiden täyttämiä varaus-alueita on myös useassa muussa paikassa kaavaluonnoksessa. Rakennusvarausalueet tulisi osoittaa alueille, joissa ei ole merkittävästi todettuja luonnon tai maiseman arvokohteita.</p> <p>Karilan pohjoispuolinen alue soveltuu hyvin rakentamiseen. Mikäli alue lähtee rakentumaan, tulisi yleiskaavassa varata uuden tieyhteyden tarve Tiurajärventielle, jotta alueesta ei tule "pussiperä" ja näin uuden alueen suunnittelussa olisi mahdollisuus välttää tekemästä aikaisemmin kaavoituksessa tehtyjä virheitä.</p> <p>Riittävä väljyys ja näkymien säilyttäminen järvelle tulee säilyttää.</p>	<p>tömahdollisuuksia, koska ne on ajateltu olevan itseltään selviä kaavamuutosprosessiin osallistuville ja hankkeesta kiinnostuneille selostuksen lukijoille. Kaavasta myös valtaosa on viheraluetta eri merkinnöin: VU, VL, VR, M ja MY. Yleiskaava on laadittu mitta-kaavaan 1:20000, joten kaikki rakentamisen alueva-raukset sisältävät pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä lähivirkistysalueita, leikkipuistoja ym. vastaavia alueita.</p> <p>Yleiskaavatyössä ei ole ollut käytössä tietoja edellisen kaavan tarkoista palvelujen lukumäärästä ja on selostuksen nykytilanteen kuvauksen sijaan keskittetty tulevan palvelutarjonnan mahdollistamiseen. Kaavassa on esitetty keskustatoimintojen (C), kaupallisten palveluiden sekä hotelli- ja liikerakentamisen (KL) sekä matkailuelinkeinojen (RM), palveluiden ja hallinnon (P) että Kyläalueita (AT), joille palvelutarjontaa voi laajasti asemakaavoin toteuttaa. Yleiskaavassa ei ole tarkoituksenmukaista esittää tiukkoja määriä tai käyttötarkoituksia, vaan voimassa olevan kaavan merkintä- ja määräyspatteristoa on päivitetty kaavatyössä muuntojoustaviksi kestävämmän tavoitevuoteen 2040.</p> <p>Kestävä saavutettavuus -ulottuvuuteen liittyen on yleiskaavassa osoitettu kunnan alueella oleva ratayhteys sekä asema, mitkä mahdollistaisivat saapumisen Ylläkselle ilmastokestävästi. Rovaniemen suunnan joukkoliikenneyhteyden ei Kolarin kunnan yleiskaavoituksella ole esittää keinoja.</p> <p>Yleiskaavan selostuksessa on esitetty yhteenveto kaavan vaikutusten arvioimiseksi suoritetuista selvityksistä, kaavan toteutumisen merkittävät vaikutukset, selvitys kaavan suhteesta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, maakuntakaavaan, voimassa olevaan yleiskaavaan ja kunnan muuhun suunnitteluun. Kaavan toteutumisen Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tarveharkinta laadittiin luonnoksen sijaan vasta kaavamuutosehdotuksesta. Kaavaratkaisussa on vaiheistettu ja supistettu Ylläksen ylärinteiden rakentamisen alueita vireillä olevan asema-kaavatyön tavoitteiden mukaisesti.</p> <p>Yleiskaavan mittakaavan mukaiset rakentamisen aluevaraukset sisältävät pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä pienimittakaavaisia viher- ja suojelualueita. Lausunnossa mainittujen luo-alueiden määräyksillä luonto arvot säilyvät.</p> <p>Murtokankaan alueen tarkemmassa suunnittelussa tutkitaan alueen sisäinen katuverkko.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Äkäslompolon pohjoispuolelta tulisi osoittaa virkistyskäytön reittiyhteys (vähintään talvireitti) kohti Kuertunturin kesä- ja talvireittejä, jotta latuyhteydet Äkäslompolon itä- ja pohjoispuolelta Kuerille eivät ole jääpeitteiden varassa. Ilmasto muuttuu, jääkanen kestävyys varaan ei voi reittiyhteyksiä suunnitella. Yhteydellä myös parannettaisiin uusien rakentamisalueiden/varauksien yhteyksiä reitistöille. Jokaiselta uudelta asuin- tai lomarakentamisalueelta tulisi olla osoitettuna yhteys reitistöille. Kelkkareitille tulisi löytää joku muu vaihtoehto lähestyä pohjoisesta päin kohti Äkäslompolon keskustaa. Kelkkareitin osoittaminen järvelle ei ole kestävä vaihtoehto. Myös ilmastonmuutos ja jäättilanteen vaihtelevuus vuosittain tulee ottaa huomioon. Lisäksi tulisi huomioda, että Äkäslompon alueella on nykyisin voimassa maastoliikenteen aluerajoitus moottorikäyttöisten kulkuneuvojen osalta jääpeitteeseen aikaan.</p> <p>Hormistojänkätien päädyssä olevien reittien itäpuolelle osoitettu rakennusalue tulee poistaa kaavasta. Rakentamisalueen laajentaminen reittien yli niiden itäpuolelle vaikeuttaisi reittien käytettävyyttä, huoltoa ja turvallisuutta. Lisäksi osa alueesta on osoitettu luo-alueeksi.</p> <p>Uusi kokoojatie linjaus tulee tarkistella uudestaan ja esittää siitä vaihtoehtoja sekä perustalla ketä tie lopulta palvelee. Tien liikennemäärä arviot tulee myös esittää tarkemmalla tasolla. Tien varrelle rakentuvat alueet käyttäisivät Äkäslompolon keskustan palveluita, jotka eivät ole enää kävely-yhteyksien varrella, jos rakentaminen laajennetaan yläalueille. Liikennetarkoituksissa tulisi enemmän miettiä lyhyempiä lenkkiteitä, jotka yhdistävät asuinalueita. Tällä parannettaisiin paikallisbussien, kimppataksien yms. liikennöintiä. Tunturitien liikenteen sujuvoittoa voidaan parantaa jo pienemmällä muutoksilla mm. ylimääräisiä liittymiä poistamalla, lisäämällä kääntymiskaistoja tai sujuvoittamalla risteysten toimivuutta. Lisäksi Äkäslompolon kylän palveluiden kannalta kokoamatie ei missään nimessä ole ratkaisu, jos asiakkaat ohjataan tulevaisuudessa ns. ohitustielle poissa kylän keskustasta.</p> <p>Liikenteen osalta kaavaluonnoksessa ei ole esitetty riittävästi kevyen liikenteen yhteystarpeita ja pääreittejä. Kevyen liikenteen ratkaisut puuttuvat kokonaan. Myös tällä hetkellä vaarallisia tealueita ei ole kaavassa tunnistettu ja otettu suunnittelussa huomioon. Liikenne ratkaisut on esitetty vain uusina auto-liikenteelle soveltuvina tie ratkaisuna ja kävelyn- ja pyöräilyn ratkaisuja ei ole esitetty ollenkaan.</p> <p>Lehmijänkä, Haaskajänkä, Kaulavaaran alueelta tulee poistaa kaikki rakentamisaluevaraukset. Röhkömukanmaan laajentaminen nykyisen opaskartan mukaisesti on hyväksyttävän rajoissa, mutta sen enempää herkälle rinnealueelle ei tule osoittaa uutta rakentamista. Yläkolmosen lähiympäristö tulee säilyttää rakentamattomana, jotta ensilumenladun ympäristö säilyy luontoympäristönä.</p>	<p>Yleiskaavalla osoitetaan runkoreitistö ohjeellisena ja vasta tarkemmassa mittakaavassa ja maastotarkastelujen perusteella ne voidaan suunnitella sekä reitti-toimituksin perustaa.</p> <p>Voimassa olevassa kaavassa oleva ja luonnokseen linjaukseltaan muutettu moottorikelkkareitti on poistettu Äkäslompololta. Ehdotukseen on esitetty Äkäslompolon ylittävän kelkkareitin korvaava yhteystarve Karilantieltä Niilahentielle kiertäen järvi koillispuolelta LP-alueelle.</p> <p>Rakentamisalueen rajausta on muutettu lausunnon mukaisesti.</p> <p>Kaavaluonnos ja edelleen myös ehdotus esittelee vaihtoehdon voimassa olevan yleiskaavan Maisematien ja Martinsaarentien yhdistävälle yhdystielle/pääkokoojakadulle. Kaavamutokseen on uuden tien sijaan esitetty mahdollista yhdystarvetta, sillä taloudellisesti ja teknisesti haastavan uuden tien rakentaminen olisi kunnan vastuulla, ja mikäli rakentaminen olisi taivoiteltua vähäisempää, eli liikennemäärät eivät alueella juuri kasvaisi, olisi työ myös luontoympäristön vähenemisen vuoksiin tuhlailtavaa. Toisaalta mikäli kasvu on tavoitellun mukaista, on joukkoliikenteen sujuvan reitityksen vuoksi yhteystarve hyvä osoittaa yleiskaavatasolla merkintänä ja siten maasto pysyy linjauksen kohdalla vapaana rakentamisesta. Kaavaehdotukseen linjausta on lyhennetty ja rakentamisen alueet tuotu pohjoisemmaksi eli lähemmäksi Äkäslompolon kylää sekä yhteistyössä maanomistajan kanssa vähennetty vahvasti, näin etelässä virkistysalue säästyy eikä tule rakentamisen piiriin minkä voimassa oleva yleiskaava sallisi.</p> <p>Lausunnon mukaisesti on kaavaehdotukseen lisätty jalankulun ja pyöräilyn runkoverkkona uudet ohjeelliset linjaukset ja yhdystarpeet. Olevat kevyen liikenteen väylät näkyvät kaavassa mustalla palloviivalla, ohjeellisina uudet on esitetty punaisella rengasviivalla ja yhteystarpeet punaisin palloviivoin. Nämä voidaan tarkemman suunnittelun mittakaavassa asemakaavalla tai katusuunnitelmalla tutkia sijaintiinsa paremmin.</p> <p>Yleiskaava ei lain mukaisesti saa aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa ja siten voimassa olevan kaavan aluevarauksia ei voi vain poistaa. Maanomistajan kanssa on käyty keskusteluja ja lausunnoissa esiin nostettuja alueita on supistettu, vaihdistettu ja siirretty toisaalle sekä rajattu aiottujen asemakaavahankkeiden mukaisesti.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Rinteeseen sijoitetut rakennus- matkailualuevaraukset vaarantavat tunturin tunnistetut luontoarvot sekä maiseman. Rakentamisalueet tulee sijoittaa tehtyjen luonto- ja maisemaselvitysten mukaisesti olemassa olevan rakentamisen läheisyyteen, vaa-rojen alaosiin ja laaksoihin, ei tunturin rinteille ja maisematien varrelle. Alueen laajeneminen yläosiin kylästä lisää yksityisautoilun määrää ja ei näin myöskään noudata hyvälle kaavoitukselle asettuja tavoitteita. Maisematien varteen ei tule laajentaa rakentamista kaavaluonnoksessa osoitetussa määrin, maisemallisten ja luontoarvojen huomioimiseksi.</p> <p>Y1:n isot LP-alueet tulisi osoittaa monikäyttöisem-mällä kaavamerkinnällä, joka mahdollistaisi myös maanalaisen pysäköinnin mahdollisen rakentami-sen ja/tai alueen tehokkaamman hyödyntämisen matkailupalveluiden käyttöön.</p> <p>Lieueuomien alueet sekä luontoarvoiltaan monipuoliset alueet tulee jättää rakentamisalueiden ja laa-jentumisalueiden varauksista pois ja esittää vastaa-vat mahdolliset alueet muualta tai mahdollistaa tiiv- viimpi rakentaminen muilla alueilla.</p> <p>Pitkätörmän alue tulee suojella rakentamisen osalta, koska ympärillä on paljon luo-alueita.</p> <p>Kellokaan alapuolinen lisärakentaminen tulee myös kieltää. Hannukaisen alueen metsäalueet tulee pi-tää olemassa olevien kaavamerkintöjen mukaisesti.</p> <p><u>Äkäslompolon kylän mahdollisuudet tulevaisuu- dessa:</u></p> <p>Ennen uusien alueiden kaavoittamista, tulisi tarkasti tutkia olemassa olevien alueiden tiivistäminen ja tehokkaampi käyttö. Mikäli lisää tonttimaata tulee kaa-voittaa, esitämme Äkäslompolon kylän laajenta-mista Äkäsjokisvarren Itäpuolta Malmivaaran suun-taan. Tällöin voisimme mahdollistaa myös Velhon-kodan kohdalle joen yli sillan rakentamisen ja laajan matkailureitistön paremman hyödyntämisen ja yh-distämisen. Tien yli reitin tekeminen mahdollistaisi myös portin matkailualueella.</p>	<p>Rakentamisalueiden määräyksin ja yleismääräyksin on huolehdittu maisema-arvojen säilymisestä.</p> <p>Rakentamista ei ole laajennettu voimassa olevasta kaavasta Maisematien varteen.</p> <p>Maanalainen pysäköinti ei tue kestäväen kehityksen periaatteita niiden rakentamisesta aiheutuvien hiili-päästöjen (maanmuokkaustöistä, kivenlouhinnasta ja kuljetuksesta) vuoksi.</p> <p>Vaikka voimassa olevassa kaavassa on lieveuomas-tojen alueet esitetty, on niille osoitettu myös runsaasti rakentamista. Kaavamuutoksella rakentamisen alu-eita on supistettu voimakkaasti ja käyttöönottoa vai-heistettu.</p> <p>Kaavamuutosalue rajautuu ehdotusvaiheessa kunnan päätöksen mukaisesti Kuerjokeen. Lausunnossa mai-nittu Hannukaisen kylän seutu jää yleiskaavamuutok-sen ulkopuolelle ja siten sillä jää voimaan nykyinen kaava.</p> <p>Yleiskaavan päätavoitteena on täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestäväen kehityksen peri-aatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta ehey-tään ja olemassa olevaa infraa hyödyntäen ja tämä on yleismääräyksellä huomioitu.</p> <p>Olemassa olevan infran hyödyntäminen, korttelien asukasmäärän ja siten palvelujen käyttäjien maksimointi sekä luonnontilasta rakentamiselle otettavan pinta-alan hyödyntäminen tulee tutkia tarkoin ennen kuin tarkemmalla suunnittelulla otetaan uusia alueita rakentamisen piiriin. Asukkaiden sijoittaminen ja pal-veluiden lisääminen olevaan yhdyskuntarakenteen äärelle, ja siten mahdollistaen joukkoliikenneyhtey-det, on oiva valinta. Yhdyskuntarakennetta ei ole kes-tävän kehityksen mukaisesti tarkoituksen mukaista laajentaa kyläkeskuksien lähialueita kauemmaksi.</p>
<p>16. YLLÄKSEN YSTÄVÄT RY 3.12.2021</p>	
<p>Ylläksen osayleiskaavan kaavaluonnoksen selo-stusosan johdantokappaleessa todetaan kaavoitus-työn arvot ja tavoitteet, jotka perustuvat MRL:n mu-kaisiin hyvän kaavoituksen periaatteisiin. Selostus-osassa todetaan myös, että kaavatyö perustuu v. 2017 Gaia Consulting Oy:n laatimaan Kolarin kun-nan tilaamaan aluetaloudellisen arvioinnin skenaar-ioon B, jossa Ylläksen osayleiskaava-alueen länsi-puolelle kaavoitettua kaivoshanketta ei toteuteta. Näin ollen kaivoshanketta ei ole huomioitu mitenkään nyt tekeillä olevan osayleiskaavan laadin-nassa.</p> <p>Aikaisemmasta ja lainvoimaisesta Ylläs II -osayleis-kaava-alueesta on kuitenkin poistettu merkittävä noin 44 km²:n alue (noin 15 % kaava-alueen pinta-alasta) kaivostoiminnan kaavoittamiseen. Tämä on</p>	<p>Äkäslompolon kyläyhdistykselle annettussa vasti-neessa on laajasti selvitetty kuntakaavoitusta. Tässä kaavaprosessissa ei laatimisvaiheessa ilmennyt län-siosalle yleiskaava-aluetta voimassa olevaan</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>vahvasti ristiriidassa aiemmin mainitun aluetaloudellisen arvioinnin skenaarion kanssa, jonka mukaan kaivoshanketta ei toteuteta. Lisäksi tämän uuden kaava-alueiden rajapintaan on muutettu noin 10 km:n matkalta voimassaolevan osayleiskaavan VR-merkintä M-alueeksi, mikä tulisi mahdollistamaan ympäristölle haitallisen kaivoksen toteuttamisen alueelle. Näitä muutoksia Ylläs III -kaavaan emme hyväksy vaan toteamme, että aikaisempi kaava pitää säilyttää kooltaan ennallaan joitain aluetta matkailullisesti kehittäviä muutoksia lukuun ottamatta. Myös idyllisen Äkäsjoen vapaa-ajan asunnoiksi rantakaavoitetut jokirannat pitää säilyttää vähintään voimassaolevan kaavan laajuisina. Kaavoitustyön tehtävänanto ja tämän luonnossuunnitelman teesit ovat pahasti ristiriidassa keskenään.</p> <p>Mielestämme kaavatyöskentelyn liian kireä aika-tila on vaikeuttanut kaavanlaatijan ja osallisten mielipiteiden vaihtoa ja selkeiden tavoitteiden ymmärtämistä ja määrittelyä. Yleiset infotilaisuudet ja työpajat ovat jääneet hätäisiksi ja pääosin yksipuolisiksi tilaisuuksiksi, ja vaikutelma on, että ne on järjestetty vain muutoseikkojen täyttämiseksi. Syvällisempi valmistautuminen esityksiin ja työpajojen aihealueisiin ei ole ollut mahdollista, vaan osallistuminen on perustunut pikaisiin intuitioihin ja nopeisiin päätelmiin. Mitään välivaiheiden hahmotelmia tai aineistoa ei ole tietääksemme julkistettu ennen tätä luonnosvaihetta. Hankkeen ohjausryhmän työskentelystä ja ratkaisuista olisi avoimuuden nimissä ollut hyvä jakaa informaatiota laajemmin.</p> <p>Ylläksen alueen kehittämissuunnitelman olisi ehdottomasti pitänyt olla valmis ennen tämän kaavatyön aloitusta. Nyt tavoitteet ovat ilmeisesti samat kuin vuonna 2011 lainvoiman saaneen Ylläs II -kaavan. Kehittämissuunnitelman tarkoitus on antaa kaavoittajalle selkeitä ohjeistuksia, aluelajausmäärittäviä, yrittäjien ja maanomistajien ja asiantuntijoiden visiota tulevista kehityssuuntauksista jne. Nyt näitä ei ole ollut yleisesti hyväksytyinä ja läpikäytyinä käytettävissä.</p> <p>Karkeasti katsoen ko. kaavaluonnos vaikuttaa luonnontuhojen suhteen Ylläs II:n kevennetyltä versioltta. Tarkemmin tutkien siinä on kuitenkin paljon ns. ”reservialueita” eli optioita tehokkaampaan rakentamiseen. Miten nämä varaukset on tarkoitus esittää lopullisessa kaavaehdotuksessa? Nyt ne voivat johtaa harhakuvitelmaan luonnon säilyttämisestä. Tavoiteasettelu volyymin suhteen on säilytetty Ylläs II:n mukaisena, mutta onko sille riittävät perustelut?</p> <p>Ihmettelemme, miksi Ylläs II:n uudistaminen on juuri nyt ajankohtainen ja miksi aikataulu on näin kireä. Mitä hyvää sillä saavutetaan?</p>	<p>osayleiskaavaan päivitys- tai muutostarpeita. Vireillä olevien osayleiskaavamuutosalueiden väliin oli siten tarkoituksenmukaisempaa jättää voimaan nykyinen yleiskaava, kuin muuttaa sitä. Joten kaavamuutoksen alue rajattiin tarkemmin koskien alueita, joilla oli uudistustarpeita.</p> <p>Kaavamuutosprosessi on alkanut lokakuussa 2018 kunnanhallituksen päätöksellä ja kaavatyö aloitettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla 2020, laatimisvaihe oli 2021-22 ja nyt ehdotusvaihe 2023 eli aika-tila on ollut varsin tavanomainen.</p> <p>Kaavatyössä on tavanomaista yleiskaavaprosessia enemmän ja erittäin vahvasti osallistettu, vuorovaikutettu ja saatu ohjausta asukkaiden, toimijoiden, yrittäjien sekä maanomistajien suunnilta, kuten kyläyhdistykselle annetusta vastineesta samaan asiaan on todettu.</p> <p>Ylläksen kehittämiseksi on kunta päättänyt päivittää Ylläs II-kehittämissuunnitelma sekä Ylläksen osayleiskaava yhtäaikaisina toisiaan tukevin hankkeina. Kaavamuutoksen ja kehittämissuunnitelman uudistamisen prosessit on nidottu vahvasti yhteen. Kaavaehdotus on valmistunut 14.12.2022 valmistuneen Ylläs III -kehittämissuunnitelman strategisten valintojen mukaisesti.</p> <p>Yleiskaavamuutoksen ratkaisu tulee kestävää kehitystä. Rakentamisalueen pääasiallinen käyttötarkoitus, ja aluevaraukset, jotka tavoitellaan toteutuvaksi vuoteen 2040 mennessä, on piirretty ehyellä viivalla ja täysväriillä. Nämä ovat ensisijaisesti rakentamiselle osoitettuja alueita, joille sijoittuu reilu puolet tavoittelusta kasvusta. Lisäksi osayleiskaavassa on esitetty laajentumisen alueet, mikäli kasvu on oletettua nopeampaa tai mikäli osa tavoitellusta kehityksestä toteutuu vuoden 2040 jälkeen: Pistekatkoviivoin ja värikehini rajatut alueet ovat tilatarpeen ilmaantuessa teknistaloudellisesti ensisijaisia laajentumisen alueita. Katkoviivoin esitetyt varannot on myös mahdollista ottaa käyttöön, jos tiivistämisen ja täydentämisen keinot on jo käytetty.</p> <p>Voimassa oleva kaava on laadittu vuosina 2006-2007, hyväksytty kunnanvaltuustossa helmikuussa 2008 ja sen tavoitevuosi oli 2025, joten yleiskaavan päivitysajankohta on tavanomainen.</p> <p>Yleiskaavatöissä kahdesta kolmeen vuoden aika varsin tavanomainen.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Toteutuvatko johdannossa esitetyt ylevät tavoitteet, vai onko todellinen syy sittenkin poistaa esteitä luontoympäristöä tuhoavalle kaivoskaavalle ja sen vahvistamiselle? Jos näin on, pitäisi kaikki tämän kaavaluonnoksen selvitykset, rakennetarkastelut, tavoitteet ja maankäyttövisiot tehdä kokonaan uudelleen. Jostain syystä esim. kaavaluonnoksen Pölyarvio selostuksen kohdassa 2.14.4 perustuu Rambollin v. 2017 kaivosyhtiölle tekemään vahvaa kritiikkiä saaneeseen selvitykseen, jossa kaivos oletetaan olevan toiminnassa. Tällainen kohta ei kaavaselostukseen ylipäätään kuulu, jos kerran kaavaa laaditaan niin, ettei kaivosta tule. Kunnan toiminnan avoimuus ja rehellisyys vaikuttavat tässäkin esimerkissä kyseenalaisilta.</p> <p><u>Osayleiskaavamuutoksen tavoitteet ja mitoituserusteet</u> Luonnosselostuksessa esitetyt kaavoituksen tavoitteet ovat pääsääntöisesti hyviä ja kannatettavia, mutta onko niitä noudatettu luonnoksessa? Esimerkiksi vanhojen metsien säilyttämisestä rakentamisesta koskemattomana ja tuntureilla vahvan puurajan yläpuolelle rakentamisen estämisestä olisi tehtävä havainnollisempi esitys. On erittäin tärkeää huolehtia siitä, etteivät Ylläksen ainutlaatuiset vetoimatekijät heikenny liian tehokkaan ja ylimitoitettun kaavoituksen vuoksi. Kukaan ei halua hiihtää tai patikoida tiheästi kaavoitetun rakennusalueen keskellä. Talviset tykkylumiset puustoalueet Maisematien ja sen läheisten latujen varsilla ovat paikallisia, erikoisten luonnonolosuhteiden muovaamia satumetsiä, joiden tuhoaminen olisi suuri menetys Ylläksen luontoympäristölle ja imagolle.</p> <p>Voimassaolevan Ylläksen alueen osayleiskaavan mitoituserusteet on ilmeisesti säilytetty sellaisenaan, vaikka kehitys on ollut kuviteltua paljon ennustettua hitaampaa. Onko syytä noudattaa samoja tavoitteita, vai olisiko syytä harkita maltillisempaa kehitysarviota? Tavoite on ollut 50 000 petipaikkaa ja toteutuma nykyisellään noin 20 000 petipaikkaa. Kannattaisi panostaa laatuun määrän sijasta, samalla säästyy luonto ja väljyys. Laatuun panostaminen tarkoittaa, että myös yrittäjät voisivat tarjota laadukkaampia palveluita kuin mitä Ylläkseltä nyt löytyy. Eksoottinen Lappi kiinnostaa globaalisti yhä enemmän kaikkina vuodenaikoina, ja jotkut pohjoisen yrittäjät ovat jo pystyneet saamaan aiempaa maksukykyisempiä asiakkaita. Tunturikylien ominaispiirteet Ylläksellä ja niiden vetovoima "Lapin kylinä" tulisi säilyttää ja kiinnittää huomio korkeatasoiseen suunnitteluun ja rakentamiseen laatuun. Kyläkeskusten maltillinen ja pienimittakaavainen tiivistäminen on monin tavoin luontevampaa ja suositeltavampaa kuin ylisuuret rakennusmassat rinteillä ja kyläraittien varsilla. Koko Kolarissa voisi kehittää matkailua tähän suuntaan laajemminkin. Kerrostalomainen Iso-Ylläksen alue on omintakeinen kokonaisuus ja sille on osoitettu laajenemismahdollisuuksia, mutta onko ulkoilun runkoreittejä</p>	<p>Kaavan vaikutusten arvioinnin mukaan osayleiskaavamuutokselle esitetyt tavoitteet on mahdollisia toteuttaa.</p> <p>Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavamuutos on kunnassa hyväksytty toukokuussa 2021 ja kunnanvaltuuston päätöksestä on valitettu.</p> <p>Kaavaselostukseen on yksinkertaisesti poimittu erilaisia lähtötietoja ympäröivistä hankkeista ja laadituista selvityksistä, eikä kappaleella sillä ole muuta tarkoitusta.</p> <p>Yleiskaavan päätavoitteena on täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämien ja olemassa olevaa infraa hyödyntäen ja tämä on yleismääräyksellä huomioitu. Kaavamuutoksella on vähennetty rakentamisen alueita, supistettu niitä ja uudelleen sijoitettu olevan rakenteen ääreen luonnon ympäristön pinta-alan lisäämiseksi verrattuna voimassa olevaan kaavaan.</p> <p>Kaavamääräyksessä on huomioitu, että näiden paikallisesti arvokkaiden taajama-alueen kokonaisuuk-sien omaleimainen kyläkuva ja kulttuuriympäristö sekä näkymien säilyttäminen järville ja tunturiin on tärkeää täydennysrakentamisen suunnittelussa maisemaselvityksen mukaisesti. Kyläkokonaisuuk-sien uudisrakennusten ja oleviin rakennuksiin tehtävien muutosten on sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyllitään ja materiaaleiltaan sopeuduttava olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön. Alueen ympäristön ominaispiirteet tulee säilyttää. Lisäksi rakentamisalueiden määräyksessä on asiaa painotettu, että asemakaavoituksessa tulee omaleimainen kyläkuva säilyttää ja tunturinäkymien ja näkymien säilymistä järvelle vaalia.</p> <p>Yleiskaava on laadittu mittakaavaan 1:20000, joten kaikki rakentamisen aluevaraukset sisältävät pääasi-allisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä ka-</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>edelleen jäämässä kerrostalovaltaisen rakentamisen alle? Olisiko sielläkin mahdollista alueen tiivistäminen esim. ohjaamalla rakentamista laajan, keskeisen ja maisemallisesti epämääräisen parkkialueen päälle? Näin kevytliikenne ei risteytyisi maan alle sijoitetun autoliikenteen kanssa, viihtyvyys paransi ja lopputulemana voisi olla moderni lasketelukeskuksen ydinkeskusta, jossa palvelut olisivat lähekkäin ja helposti saavutettavissa.</p> <p>Asumisen kaavoitustavoitteena on yhdistää ja luoda vapaa-ajan sekä vakituisen asumisen alueita. Tämä on erittäin hyvä kehityslinja. Etätyömahdollisuuksien yleistymisen on johtanut siihen, että yhä useampi voi tehdä töitä vapaa-ajan asunnolla ja oleskella pitempiä aikoja Ylläksellä. Näin vapaammat kaavamääräykset luontevasti antavat mahdollisuudet heterogeeniseen asumiseen ja elämää rikastavaan kanssakäymiseen paikallisväestön ja vapaa-ajan asukkaiden kesken. Vapaa-ajan asukkaat ovat myös merkittävä paikallisten palveluiden käyttäjäryhmä.</p> <p><u>Kommentteja kaavaluonnokseen</u></p> <p>Tiestö, uudet alueet – onko alueen toimijoiden tarpeet kartoitettu? Kaavoituksen kovat volyymitavoitteet luovat paineita uusien teiden rakentamiselle. Jo Ylläs II -kaavassa oli osoitettu yhdystie Maisematietä Sivulantielle. Tässä kaavaluonnoksessa tieuraa on jatkettu Ylläksentielle ja tie vaatisi uuden sillan rakentamista Äkäsjoen yli. Jos silta jää toteutumatta, suuntautuisivat liikennevirrat Sivulantielle ja edelleen jo nyt huonosti toimivaan ja vaaralliseen Tunturintien risteykseen. Sen parantaminen on huomioitu kaavamerkinnoissa, mikä on tarpeellinen muutos. Uuden kaavatieteyhteyden ja siihen liittyvän alueen haitat maisemalle ja luontoarvoille olisivat Maisematien suunnasta lähestyttäessä mittavat, vaikka kaavaluonnoksessa onkin erillisillä merkinnoilla osoitettu suojeltavia ja luontoarvoiltaan merkittäviä alueen osia. Ylläksen alueen pisimpään kunnossapidettävä Lämpölatu ja sen erityiset lähimaisemat jäisivät rakentamisen puristuksiin. Tälle ainutlaatuiselle alueelle olisi määriteltävä noin 200 metrin suojavyöhyke rakentamiselta.</p> <p>Näin rakentamatta jäävä alue voisi korvautua täydennysrakentamisena esim. Hannukaisen, Kuopan, Kuerjoen, Martinsaaren ja Kaulavaaran alueille niiden laajentamisina. Liikunnallisiin reitteihin em. tien seutu voisi tuki olla mielenkiintoinen lisä.</p> <p>(Kuva 1. Lämpöladun suojavyöhyke 200 m)</p> <p>Kaavaluonnoksessa suuri osa rakentamisesta kohdistuu kaupallisista syistä helposti myytävälle, maisemallisesti arvokkaille kauniille rinteille ja paikoille, jotka ovat myös luonnoltaan herkkiä ja rakennettaessa pilalle meneviä. Tällä tavalla tuhoetaan Ylläksen vetovoimaa, tunturirinnemaisemia ja luontoa. Niitä ei enää sen jälkeen ole.</p> <p>Uudet alueet noudattavat pääpiirteittäin Ylläs II:n ratkaisuja. Tiivistämistä ja tehostamista on tapahtunut, mutta mitään uutta ei varsinaisesti ole esitetty. Kehittämissuunnitelman keskeneräisyys ja uusien visioiden puuttuminen paistaa läpi. Olisi ollut hyvä</p>	<p>tuja, kevyen liikenteen väyliä ja ulkoilureittejä suojametsineen, lähivirkistysalueita, puistoja ym. vastaavia alueita. Kaavalla osoitetaan runkoreitistö ohjeellisesti ja vasta tarkemmassa mittakaavassa ja maastotarkastelujen perusteella ne voidaan suunnitella sekä reittitoimituksin perustaa.</p> <p>Kyläalueita ja pientalovaltaisia asuntoalueita vakitukselle asumiselle on osoitettu runsaasti verrattuna voimassa olevaan. Kaavamuutoksella on kyläalueiksi ja pientalovaltaisiksi alueiseksi osoitettu yli kaksi kertaa enemmän alueita voimassa olevaan kaavaan verrattuna laatimisvaiheessa esiin nostettujen tarpeiden tyydyttämiseksi. Lisäksi loma-asuntoalueilla on sallittu ympärivuotinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön.</p> <p>Kaavamuutokseen on uuden tien sijaan esitetty mahdollista yhdystarvetta, sillä uuden tien rakentaminen olisi taloudellisesti ja teknisesti haastavaa, ja mikäli rakentaminen olisi tavoiteltua vähäisempää, eli liikennemäärät eivät alueella juuri kasvaisi, olisi työ myös luontoympäristön vähenemisen vuoksikin tuhlailtavaa. Kehityksen ollessa oletettua vilkkaampaa on joukko-liikenteen sujuvan reitityksen vuoksi yhteistarve hyvä osoittaa yleiskaavatasolla, siten maasto pysyy linjauksen kohdalla vapaana rakentamisesta. Kaavaehdotukseen linjausta on lyhennetty ja rakentamisen alueet tuotu pohjoisemmaksi eli lähemmäksi Äkäslompolon kylää sekä yhteistyössä maanomistajan kanssa niitä on vähennetty vahvasti, näin eteläpuolella virkistysaluetta säästyy eikä tule rakentamisen piiriin, minkä voimassa oleva yleiskaava sallisi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Lämpöladun läheisen Röhkömukan alue on rajattu aiottujen asemakaavahankkeiden mukaisesti.</p> <p>Kaavaehdotuksella pyritään edistämään Ylläksen liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta, siksi parannettavina liittyminä on esitetty mm. Tunturintien ja Lompolontien, Tunturintien ja Sivulantien sekä Sivulantien ja Kaulavaarantien liittymät.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>pidättäytyä kaavan uudistamisesta, kunnes alueen toimijoiden tarpeet ja tulevaisuuden näkömät olisi kunnolla kartoitettu.</p> <p><u>Ladut ja reitit turvallisiksi</u> Ladut Äkäslompolon läheisyydessä risteävät monessa kohdassa tieverkoston kanssa, mikä hankaloittaa hiihtoa ja voi aiheuttaa vaaratilanteita liikenteessä. Kaavaluonnoksessa onkin jo esitetty ylikulkusilta hotelli Seitan tienoille. Toinen kevytsilta, joka ylittäisi myös Äkäsjoen, voitaisiin osoittaa esim. Velhonkodan kohdalle. Siltojen etuna alikulkuihin nähdään on se, että myöhään keväällä alikulkuihin kertyy vettä. Samalla siltoja voisi hyödyntää matkailijoiden toivottamiseksi tervetulleiksi Ylläksen alueelle. Ylläsjärven puolella sillat toimivat hyvin. Latuverkostoa Ylläksentien ja Muotkavaarantien länsipuolella voisi samalla kehittää yhtenäisemmäksi ja liittää se suoraan Velhonkodalle johtavaan latuun varsin pienin panostuksin. Ehkä muitakin kohtia silloille olisi, jos rahoitusta löytyy.</p> <p>Iso-Ylläkselle on suunniteltu uusia matkailupalvelujen ja asuinrakentamisen alueita hiihtokeskuksen kohdalla aivan Kansallispuiston viereen. Niiden kohdalla olisi kaavassa esitettävä selkeät, väljät ja suojaiset läpikulku-ulkoilureitit ja aluevaraukset paikan ainutlaatuisuuden takia. Tämä pätee kaikilla reitistöjen yhteyteen suunnitelluilla rakentamisalueilla. Reittien kehityssuunnitteluun, monipuolisuuteen ja erotteluun kannattaa panostaa yhä enemmän - luontoa ja näkymiä arvostaen. Aikaisen lumen latua on kaivattu Ylläksellä pitkään, sille pitäisi olla aluevaraukset jo osayleiskaavassa.</p> <p>Kaavatyössä tulee varmistaa reiteille pääsyn esimerkiksi pisto- tai kokoojaladuilla ja myös pysäköintipaikkojen lisäämiseen reittien lähtöpisteiden lähettyville, jotta kauempana asuvat pääsevät reiteille. Nyt pysäköintipaikoista on kovaa puutetta (esimerkiksi Karilan kohdalla).</p> <p><u>Moottorikelkkareitit turvallisemmiksi</u> Kelkkareitistö Äkäslompolon puolella on toiminnallisesti hankala ja turvattomasti toteutunut. Kaavaluonnoksessa se on vielä osittain kesken. Tässä muutamia ehdotuksia: Kylän etelän puoleiselta kelkkaverkostolta ajoreitti tankkauspaikalle on Ylläs II -kaavassa paremmassa paikassa kuin kaavaluonnoksessa. Kelkkareitin sijoittaminen aivan kevyen liikenteen viereen on jalkakäijöille turvaton. Jos tankkauspaikalle haarauttaisiin aiemmin, jäisi Sivulantien jalkakäytävän vieressä kulkeva reitti pelkästään safaryritysten valvottuun käyttöön. Muut ajaisivat suoraan tankkauspaikalle.</p> <p>Lisäksi tarvitaan helppokulkuinen reitti pohjoisesta verkostosta tankkauspaikalle. Nykyinen yhteys, joka edellyttää Kuertunturin ylittämisen, on kokemattomille haasteellinen.</p> <p>Ehdotuksessa reitti on piirretty Äkäslompolojärven yli, mikä ei ole mahdollinen. Olisiko reitti löydettävissä kylän länsipuolen Helukasta kohti Kappelia,</p>	<p>Kuten edellä todettu ei yleispiirteisellä yleiskaavalla ole tarkoituksen mukaista osoittaa kuin runkoreitistö ohjeellisena.</p> <p>Lisäksi laajoilla VR-alueilla saa rakentaa yleistä virkistystoimintaa palvelevia polku- ja reittiverkostoja, aktiviteettireittejä sekä niitä palvelevia rakennelmia kuten siltoja.</p> <p>Kaavaratkaisussa on vaiheistettu ja supistettu Ylläksen ylärinteiden rakentamisen alueita vireillä olevan asemakaavatyön tavoitteiden mukaisesti. Myös Iso-Ylläksellä rakentamisen aluevaraukset sisältävät pääasiällisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä viheralueita ja reittejä.</p> <p>Kaavaehdotukseen on reittien äärelle esitetty pysäköintialueita Metsähallituksen kanssa yhteistyössä.</p> <p>Yleiskaavan mahdollistaa tankkauspaikoiden sijoittelun rakentamisen alueilla vapaasti, mutta sen tarkkuustasolla ei ole tarkoituksen mukaista tutkia tarkasti sijaintoja, jotka ovat asemakaavoituksen tai keskustojen kehittämissuunnitelmien tehtäviä.</p> <p>Voimassa olevassa kaavassa oleva ja luonnokseen linjaukseltaan muutettu moottorikelkkareitti on poistettu Äkäslompololta. Ehdotukseen on esitetty Äkäslompolon ylittävän kelkkareitin korvaava yhteystarve</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>jonne voisi johtaa reitin myös Kuerkievarista. Siinä kulkee jo latu pääosin sähkölinjan alla.</p> <p>Moottorikelkoille tarvitaan liittymä kylän pohjoispuolelta ja Nilivaarasta kelkkaverkoston. Yhteyden pohjoisesta tankkausasteelle tulisi olla myös niin houkutteleva, että ajaminen kevyen liikenteen väylällä kylän läpi loppuisi.</p> <p>Sähkökelkat voivat kehittyessään muuttaa asetelmia ja reittitarpeita. Sähkökelkkoja voitaisiin Ylläksellä suosia ja alue voisi toimia edelläkävijänä.</p> <p><u>Kevyen liikenteen väylä Maisematielle</u></p> <p>Olisi varauduttava jatkamaan Maisematien kevyen liikenteen väylää Y1:ltä Ylläsjärven puolelle. Se voisi tukea ympärivuotisuutta yhdistäen kylät myös kävelijöille ja pyöräilijöille, lisäksi siitä voisi tulla kilpapyöräilijöille ja rullasuksiihtäjille houkutteleva harjoitusreitti. Nyt syntyy vaaratilanteita yhteiskäytösellä maantiellä.</p> <p><u>Muut liikennevälineet</u></p> <p>Junaraidetta on jatkettu kaavaluonnoksessa Ylläs II:n tavoin Kolarin asemalta Ylläsjärvelle. Siitä eteenpäin on laajemmissa visioissa ehdotettu rataa edelleen jatkettavaksi "Pisara-rata"-ajatuksella Kitilä-Sodankylä-Kemijärvi-Rovaniemi-Kemi-Kolari -kehäksi. Tämä tukisi kestävästä kehityksestä ja loisi logistisia mahdollisuuksia kehittää myös matkailua. Radan pituus lienee parinsadan kilometrin luokkaa, joten isoja päätöksiä tarvittaisiin. Mikäli rataa joskus alettaisiin toteuttamaan, pitää ratkaisussa ottaa huomioon luonto ja maisemalliset arvot sekä esimerkiksi porojen liikkuminen.</p> <p>Ylläksen joukkoliikenteessä on myös kehittämistä. Ski-bussijärjestelmä on hyvä lähtökohta tuleville saasteettomille ratkaisuille tavoitteena kuljettaa tehokkaasti ulkoilijoita ja työntekijöitä asuinalueiden ja tunturikeskusten välillä.</p> <p>Edellytämme, että Ylläkselle laaditaan uusi kehittämissuunnitelma, johon haluamme mahdollisuuden lausua kun se on valmis.</p> <p>Tiivistettynä</p> <ul style="list-style-type: none"> - kaava-alue Ylläs II:n mukaiseksi, kun lähtökohdaksi on "kaivosta ei toteuteta" - muutetaan uudet M-alueet samalla entiselleen VR-alueiksi - tehdään kaava vasta sitten, kun on laajemmin päätetty, mitkä ovat tavoitteet - Ylläksen kehityssuunnitelma on tehtävä huolella ja sen pitää perustua yhteisesti sovittuihin päämääriin ja arvoihin - luontoa ja ainutlaatuisia osa-alueita on säilytettävä ja kunnioitettava - volyymilaskelmien pitää perustua realismiin ja Ylläksen kestokykyyn luontomatkailukohteena - vapaa-ajan asuntojen käyttöä vakituisena asuntona pitää helpottaa ja edistää MRL:n vaatimukset huomioiden jo kaavoja laadittaessa 	<p>Karilantieltä Nililahentielle kiertäen järvi koillispuolelta LP-alueelle.</p> <p>Tunturi-Lapin kestävästä liikkumisesta hankkeesta on päädytty kyliä yhdistävässä jalankulun ja pyöräilyn väylässä olevan valaistun reitin hyödyntämiseen luontoympäristöä maisematien varrelta vähentävän ratkaisun sijaan. Kaavamuutokselle on esitetty jalankulun ja pyöräilyn runkoverkkona uudet linjaukset ja yhdystarpeet. Olevat kevyenliikenteen väylät näkyvät kaavassa mustalla palloviivalla, ohjeellisina uudet on esitetty punaisella rengasviivalla ja yhteystarpeet punaisiin palloviivoin.</p> <p>Rautatien määräykseen on ehdotusvaiheessa lisätty, että ohjeellisen rautatien tarkemmassa suunnitelmassa ja toteutuksessa tulee huomioida turvallisuus porotalouden kannalta esimerkiksi aitausten sekä porojen luontaisen laidunkierron mahdollistaminen ja mahdollisen estevaikutuksen vähentäminen riittävin ylitöin.</p> <p>Kestävästä liikkumisesta mahdollistamiseksi on kaavaehdotuksessa esitetty alueen joukkoliikenteen kehityskäytävä yhteystarpeineen. Reitillä mahdollistetaan tehokas, laadukas ja säännöllinen joukkoliikenne. Käytävää koskevien kehittämistoimien yhteydessä tulee varmistaa joukkoliikenteen toimintaedellytysten säilyminen ja parantaminen.</p> <p>Kehittämissuunnitelmasta saa antaa palautetta sen ollessa kaavaehdotusaineiston liitteenä.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<ul style="list-style-type: none"> - Lämpöladun alue pitää suojata rakentamiselta sen ainutlaatuisuuden takia - ensilumenlatu on määriteltävä kaavaan, vaihtoehtoja - latu- ja patikointiverkoston turvallisuutta on parannettava lisääntyneen liikunnallisen lajikirjon ja moottoriavusteisten liikkujien takia - Reiteille pääsyä täytyy parantaa. Parkkipaikojen määrä reittien läheisyydessä on lisättävä. - on suosittava kestävä kehityksen vaihtoehtoja esim. liikenteessä ja muissakin infran ratkaisuissa. Yhteisöllisyyttä kuten yhteiskuljetuksia pitäisi korostaa sekä suosia ja kehittää kevytliikennettä, autonomisia liikennevälineitä ja sähkömoottorikelkkailua. 	
<p>17. SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON LAPIN PIIRI RY SEKÄ PAIKALLISYHDISTYS MUONION JA KOLARIN LUONTO RY</p>	
<p>(myöhemmin lyhyesti SLL Lappi ym.)</p>	
<p>SLL Lappi ym. ottaa lausunnossaan erityisesti huomioon Ylläksen osayleiskaavan rajautumisen viereisessä olevaan Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavaan ja näiden kahden osayleiskaavan vaikutukset toisiinsa. Katsomme, ettei kyseisten eri käsitelyvaiheissaan olevien osayleiskaavojen keskinäisiä oikeusvaikutuksia ole niiden valmisteluasiakirjoissa esitetty eikä aikaisemmissa vaiheissa kuntalaisten siitä keskinäisen oikeusvaikutusten määrittelyn puutteesta esittämiä palautteita ole otettu asianmukaisesti huomioon.</p> <p>SLL Lappi ym. katsoo myös, että kyseisten kahden osayleiskaavan yhteiset vaikutukset on tarkasteltava kokonaisuutenaan, jotta vaikutukset Ylläksen alueen ekologiseen kestävyteen voidaan luotettavasti arvioida. Ylläksen alueeseen kohdistuu suurta ympäristökuormitusta suunnitellun Hannukaisen kaivoshankkeen, tämän lausuntopyynnön kohteena olevan Ylläksen osayleiskaavan rakennusalue-ehdotusten ja myös luonnonympäristön muiden hyväksikäyttöpaineiden taholta.</p> <p>Tämän vuoksi kaavoituksessa tulisi varmistua, että molemmissa osayleiskaavoissa suunnitellut toiminnot eivät yhdessä aiheuta koko Ylläksen alueen ekologisten arvojen kannalta liiallisia haitallisia vaikutuksia ja että osayleiskaavoissa asetetaan tarkemmille suunnitteluille määräykset ekologisen kestävyden tarkastelulle ekologisesti herkkien tai tärkeiden luonnon ydinalueiden osalle.</p> <p>Lausuntopyyntöasiakirjojen perusteella edellä kuvatut perusseikat eivät toteudu, minkä vuoksi kaava-suunnittelua tulee tarkentaa.</p> <p>1. Ylläksen osayleiskaavan muutoksen ja Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan keskinäiset oikeusvaikutukset.</p> <p>Kolarin kunnan Kaavoitus-sivuston mukaan voimassa on Ylläksen yleiskaava (Oikeammin Ylläksen osayleiskaava, hyväksytty vuonna 2008, KHO päätös 14.04.2011).</p> <p>Vireillä on Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan kaavaehdotus, jonka kunnanvaltuusto on</p>	<p>Kolari on kunnanhallituksen päätöksen 13.10.2020 (§ 239) mukaisesti käynnistänyt uudistuksen koskien sitä osaa Ylläksen osayleiskaava-alueita, mikä ei jo ole vuodesta 2010 vireillä olleen Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavamuutoksessa.</p> <p>Tässä kaavaprosessissa ei laativaiheessa ilmennyt länsiosalle yleiskaava-alueita voimassa olevaan osayleiskaavaan päivitys- tai muutostarpeita. Vireillä olevien osayleiskaavamuutosalueiden väliin oli siten tarkoituksenmukaisempaa jättää voimaan nykyinen yleiskaava, kuin muuttaa sitä. Joten kaavamuutoksen alue rajattiin tarkemmin koskien alueita, joille oli uudistustarpeita. Kaavamuutosehdotuksen alue rajautuu lännessä Kuerjokeen ja voimassa olevan kaavan MU-alueen itäreunaan, pohjoisessa ja idässä kuntarajaan, ja etelässä yleiskaavoitetun alueen rajaan.</p> <p>Nykyisen kaavan mukaan alueiden rakentamisen järjestystä ei ole määrätty ja toteutuminen tuhlaisi luonnonympäristöä eikä hyödyntäisi olevaa aluetekniikka. Voimassa olevaan kaavaan verrattuna merkittävin muutos on siis aluevarausten vaihteistaminen.</p> <p>Tämän kaavamuutoksen uudistuksen päätavoitteena on täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevaa infraa hyödyntämällä, eikä kaavamuutoksen ratkaisu vaikutusten arvioinnin mukaan heikennä Ylläksen alueen ekologista kestävyttä.</p> <p>Hannukaisen ja tämä osayleiskaavamuutosehdotus toimivat voimaan tultuaan niiden rajaamien alueiden tarkemman suunnittelun ja toteutuksen ohjeena ja lähtökohtana. Mikäli tämän kaavamuutoksen hyväksymispäätöksestä ei valiteta tai valitukset tähän tai Hannukaiseen kohdistuen eivät muuta valtuustopäätöstä, korvaavat laadittava kaavaudistukset alueillaan nykyisin voimassa olevan yleiskaavan.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>10.5.2021 hyväksynyt, mutta joka ei ole vielä lainvoimainen, koska siitä on valitettu. Tämä Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaava on tosiasiaassa muutos vuoden 2008 Ylläksen osayleiskaavaan.</p> <p>Erikseen huomautamme, että Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan varsinaiset perusteet ovat vielä monelta osin keskeneräiset. Kaivospiirihakemus on hyväksymättä, ja Tukesin kaivosrekisterin karttapalvelun mukaan kyseisen Hannukaisen kaivospiirihakemuksen (monesta valtausalueesta koostuvan) lisäksi sen vasta haettavana olevan kaivospiirin ympärillä on useita kaivosyhtiö Hannukaisen valtauksia, joista ei karttapalvelussa kuitenkaan esitetä tarkempia tietoja. Katsomme, ettei Hannukaisen kaivoshankkeen taustaselvityksiä ole kuntalaisille annettu osayleiskaavaprosessin suunnittelu-tiedoiksi edes siltä osin, että voisi arvioida kaivoshankkeen todellista laajuutta ja/tai laajentumispyrkimyksiä tulevaisuudessa, ympäristövaikutuksista puhumattakaan.</p> <p>Liitämme tähän kuvakaappauksen kaivosrekisterin karttapalvelusta 23.11.2021.</p> <p><i>Karttaotteessa kaivosyhtiö Hannukaisen valtausalueiden rajat on merkitty turkoosilla. Tummennetut valtausalueet kuuluvat haettavana olevaan kaivospiiriin (jonka jättämisaikaa ei ole karttatietoihin yksilöity, vaikka yleensä niin kuuluu olla). Myöskään kaivosmineraaleja ei ole yksilöity, vaikka ne kuuluu hakemuksessa yksilöidä.</i></p> <p><i>Myöskään kyseisen kaivospiirihakemuksen (tummennetut alueet) ympärillä olevien valtauksien haku- ja voimassaoloaikoja ei ole esitetty.</i></p> <p><i>SLL Lappi ym. viittaa lisäksi kaivosrekisterin karttapalvelusta 24.11.2021 ilmenevään seikkaan, että kaivosyhtiö Hannukaisen valtauksien ympärillä on useita kaivosyhtiö Latitude 66 Cobalt Oy:n varauksia. Kaivosyhtiö Latituden varausalueet on merkitty turkoosilla rajaviivalla. Sen sisällä on kaivosyhtiö Hannukaisen valtausalueet ja kaivospiirihakemusalueet.</i></p> <p>SLL Lappi ym. viittaa edellä kuvatuista kaivosrekisterin karttaotteista ilmenevään seikkaan, että kaivosyhtiö Hannukaisen kaivospiirihakemuksen ja valtausten ympärillä on kaivosyhtiö Latitude 66 Cobalt Oy:n laajat varausalueet, jotka sijoittuvat sekä Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan että Ylläksen osayleiskaavan alueille ja naapurikuntienkin alueille. Kyseiset kaivosyhtiö Latituden varausalueet osoittavat, ettei kaivosyhtiöiden kiinnostus kohdistu pelkästään niin sanottuun Hannukaisen kaivoshankkeeseen siinä laajuudessa kuin se on Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavassa kuvattu, vaan paljon laajemmallekin, suoraan myös nyt käsitellyssä olevalle Ylläksen osayleiskaavan alueelle. Kyse ole siis ole pelkästään kaivosyhtiö Hannukaisen hankkeen mahdollisesta toteutumisesta, vaan siitä, että ympärillä kaivosyhtiö Latitude jo odottaa ”pääsyään” alueelle.</p> <p>Nyt lausuntopyyntöasiakirjoissa ei näistä kaivoslain alaisista varauksista, valtauksista ja kaivospiirihakemuksista lausuta mitään.</p> <p>Hannukaisen kaivoshankkeen todellista hakemustilannetta, hankkeen laajuutta ja laajentamistarpeita tai uusien kaivosyhtiöiden kiinnostusta alueelle yleensä ja erikseen Ylläksen osayleiskaavan alueelle ei ole osoitettu eikä myöskään ole perusteltu,</p>	<p>Voimaan tultuaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava ohjaa yleispiirteisesti yksityiskohtaista kaavoitusta ja muuta maankäyttöä MRL 42 §:n mukaisesti.</p> <p>Kaava ohjaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaan viranomaisten ja maanomistajien toimintaa mm. seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suunniteltaessa maankäyttöä koskevia toimenpiteitä on katsottava, ettei niillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. - Rakennuslupaa myönnettäessä on katsottava, ettei alueen käyttäminen yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen vaikeudu. - Yleiskaava ei ole voimassa asemakaava-alueilla, mutta se on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa. - Rakennuspaikkana käytettäväksi tarkoitettua aluetta ei saa maanmittaustoimituksessa muodostaa siten, että toimenpiteellä vaikeutetaan alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. <p>Osayleiskaava on laadittu MRL 42 §:n mukaisesti oikeusvaikutteisena ja sen aluevaraukset sekä määräykset ovat sitovia. Kunnan rakennusjärjestyksen säädökset ovat voimassa siltä osin, kun osayleiskaavassa tai asemakaavassa ei ole määräyksiä asiasta. Osayleiskaavan alueella noudatetaan kyseisen kaavan määräyksiä.</p> <p>Lausunnon karttaotteessa kaivosyhtiö Hannukaisen valtausalueiden rajat eivät ulotu laadittavalle kaavamuutosalueelle.</p> <p>Hannukaisen osalta on ollut oma osayleiskaavamuu-tosprosessi ja tulossa asemakaavaprosessi, joissa on kuultu ja kuullaan kaivoshankkeeseen liittyen.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>miiksi kunnan ei tarvitsisi pyytää kuntalaisten kannanottoa Hannukaisen kaivoshankkeen ja myös muiden valtaus- ja varausalueiden vaikutuksista Ylläksen osayleiskaavan kaavaprosessin laatimisen yhteydessä.</p> <p>Nyt vireillä olevassa Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavassa ei ole määritelty kaavan oikeudellisista vaikutuksista suhteessa voimassa olevaan Ylläksen yleiskaavaan (josta Hannukaisen osayleiskaava on erotettu erilleen) eikä myöskään myöhemmin käynnistettyyn, nyt lausuntopyynnön kohteena olevaan Ylläksen osayleiskaavan muutoshankkeeseen.</p> <p>SLL Lappi ym. lausuu oleelliseksi muutostarpeeksi molempiin vireillä oleviin vierekkäisiin osayleiskaavaprosesseihin, että koska ei ole etukäteen mitenkään varmaa, kumpi nyt vireillä olevista osayleiskaavoista (Hannukainen vai Ylläs) tulee ensin lainvoimaiseksi, on yleisen oikeusvarmuuden vuoksi syytä määritellä kumpaankin osayleiskaavaan kyseisten vierekkäisten osayleiskaavojen keskinäiset oikeussuhteet ja oikeusvaikutukset toisiinsa selkeästi, siten, ettei kaavojen oikeusvaikutusten tulkinta tule riippuvaiseksi siitä, kumpi vireillä oleva osayleiskaava tulee aikaisemmin lainvoimaiseksi.</p> <p>2. Ylläksen osayleiskaavan ja Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan keskinäisten vaikutusten huomioonottaminen.</p> <p>Lausuntopyynnön kohteena olevan Ylläksen osayleiskaavan 'osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa' on kirjattu kaavoitusprosessin tavoitteeksi: "Suunnittelun tavoitteet</p> <p>Yleiskaavan uudistamisen tavoitteena on turvata Ylläksen alueen maankäytön ja rakennetun ympäristön laadukas kehittäminen sekä luoda edellytykset alueen matkailun kehittämiseksi. Yleiskaava valmistellaan laajalla yhteistyöllä. Voimassa oleva yleiskaava on hyväksytty vuonna 2008 ja sen tavoitevuosi oli 2025. Osayleiskaava tarvitsee kokonaisuudistuksen, sillä Ylläs on kehittynyt voimakkaasti viime vuosina ja kehityksen odotetaan jatkuvan tulevaisuudessa. Tuleva kehittäminen tarvitsee tuekseen ajantasaisen yleiskaavan. Yleiskaavalla ratkaistaan Ylläksen maankäytölliset peruspiirteet, olemassa olevien alueiden kehittämistavoitteet sekä alueet, joille kasvu sijoitetaan tavoitevuoteen 2040.</p> <p>Yleiskaavan kanssa rinnakkain samassa prosessissa laaditaan Ylläksen kehittämissuunnitelma. Suunnitelmassa päivitetään kokonaisnäkemys Ylläksestä ja laaditaan alueen kehittämissuunnitelma tavoitevuotena 2040.</p> <p>Työssä määritellään myös lyhyemmän ajan tavoitteet. Ylläksen matkailualueita kehitetään kohti ympärivuotisuutta kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Uusi yleiskaava luo maankäytölliset edellytykset suunnitelman toteuttamiselle."</p> <p>SLL Lappi ym. katsoo lausuntopyyntöasiakirjoihin viitaten, että kaavoitusprosessissa ei olla etenevässä kohti osallisuus- ja arviointisuunnitelmassa määritettyä tavoitetta päivittää kokonaisnäkemys Ylläksestä.</p>	<p>Vireillä olevat osayleiskaavamuutokset eivät ole alue-rajauksiltaan päällekkäisiä, joten niiden oikeusvaikutukset voimaantuloajankohdista riippumatta itselliset. Yhdellä osaa kuntaa voi olla voimassa vai yksi yleiskaava, joten voimaan tultuaan nykyinen osayleiskaava korvaantuu laaditulla muutoksella.</p> <p>Tämän kaavamuutosprosessin alueen pinta-ala on noin 196 km² ja kattaa valtaosan voimassa olevan kaavan rakentamiselle osoitetuista alueista. Siten tavoitteen mukaisesti ratkaistaan Ylläksen matkailu-</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Osallisilla tulee olla mahdollisuus lausua kokonaisnäkemyksensä Ylläksestä, eikä siihen ole todellisuudessa mahdollisuutta, koska kaavoittaja ei ota vastaan kuntalaisten kannanottoja kaivosalueen ja matkailualueen osayleiskaavojen yhteisten vaikutusten huomioimisesta kaavoitusprosessissa.</p> <p>Esimerkkinä kuntalaisten kokonaisnäkemyksen kieltämisestä ovat kaavoittajan vastineraportin 9.9.2021 kohdat:</p> <p>”Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskee Ylläksen osayleiskaavan uudistamista, jonka laadinnassa yhtymäkohdat kaivoshankkeeseen huomioidaan tarvittavilta osin.</p> <p>Ei aiheuta muutoksia osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.”</p> <p>”Hannukaisen kaivosalueen ympäristövaikutusten arvioinnin sisältö ei ole osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan liittyvä asia vaan siinä vain todetaan YVA-menettely. Ei aiheuta muutoksia osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.”</p> <p>Edellä kuvattuun viitaten SLL Lappi ym. katsoo, että kunnan tulee kaavoitusprosessissa ottaa täysimääräisesti huomioon kuntalaisten kokonaisnäkemykset molempien osayleiskaavojen yhteisistä vaikutuksista koko Ylläksen alueen kehitykseen.</p> <p>Katsomme, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvattu alueen kehittämisen kokonaisnäkemys ei voi toteutua nyt kaavoittajan perustelemattomalla väitteellä, että Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaava olisi erillinen ja irrallinen kaavoitusprosessi Ylläksen alueen kehittämistä. Katsomme, ettei Ylläksen osayleiskaavan uudistaminen ole erillinen ja irrallinen kaavoitusprosessi, johon perustuen ei osayleiskaavojen yhteisestä kokonaisvaikutuksesta tarvitsi, tai edes saisi, lausua näkemystään tämän lausuntopyyntömenettelyn yhteydessä. Katsomme, että mikäli kunta jatkossakin jättää kuntalaisten lausunnot näin huomiotta, se vaarantaa koko kaavoitusprosessin oikeusperustan.</p> <p>SLL Lappi ym. painottaa myös, että kunta kuulutuksellaan 30.09.2021 'Ylläksen osayleiskaavan muutos' lausuu harhauttavasti, että ”Ylläksen osayleiskaavan muutos pidetään nähtävillä” tietyn ajan ja että asianosaisille ”varataan mahdollisuus kirjallisen mielipiteen esittämiseen”.</p> <p>Katsomme, ettei kyse ole vain kuulutuksesta, 'johon voi esittää kirjallisen mielipiteen', vaan että kyseessä on kunnan lausuntopyyntö asianosaisilta käynnissä olevaan Ylläksen alueen kokonaiskehittämistä ohjaavaan yleiskaavoitukseen, jotta asianosaisten antamien kannanottojen avulla voidaan kaavoitusprosessia sisältöineen ohjata kuntalaisten tahtotilan mukaiseen suuntaan, jotta kaavoitusprosessille muodostuu oikeusperusteltaan pätevä perusta. Siis että yleiskaava ja molempien yleiskaavojen muodostama kokonaisuus laaditaan kuntalaisten tahtotilan mukaisesti.</p> <p>SLL Lappi ym. katsoo, ettei edellä kuvattu kuntalaisten yhteisen tahtotilan määrittäminen toteudu oikeusperusteiltaan pätevästi, mikäli kuntalaisille osoitetussa lausuntopyyntöasiakirjoissa (kuulutuksen liitteenä olevissa asiakirjoissa) ei ole annettu</p>	<p>eiden ja tunturin kyläalueiden maankäytölliset peruspiirteet, olemassa olevien alueiden kehittämistavoitteet sekä alueet, joille rakentamisen alueet sijoitetaan.</p> <p>Edelleen toistetaan, että tässä kaavamuutosprosessissa ole kunta, kaavanlaatija, ohjausryhmä tai muut viranomaiset nähneet tarvetta kaivoshankkeeseen liittyville kannanotoille, joka on erillinen ja oma prosessinsa.</p> <p>Lausunnon väitteelle oikeusperustan vaarantamisesta ei ole perusteita, sillä kunnan jäsenillä ja osallisilla on edelleen oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta, kun se asetetaan nähtävillä ja siitä pyydetään lausunnot maakunnan liitolta, naapuri kunnilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä muilta yleiskaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä.</p> <p>Kaavaprozessissa on tavanomaista yleiskaavaprozessia enemmän ja erittäin vahvasti osallistettu, vuorovaikutettu ja saatu ohjausta asukkaiden, toimijoiden, yrittäjien sekä maanomistajien suunnilta. Kaavauudistusta ohjaamaan perustettiin ohjausryhmä, johon kuuluvat kyläläisten ja loma-asukkaiden edustajina Ylläsjärven ja Äkäslompolon kyläyhdistykset sekä luottamushenkilöt Kolarin kunnanvaltuustosta ja -hallituksesta, yrittäjien edustajana Ylläksen matkailu, Visit Ylläs Oy ja Kolarin Yrittäjät ry. Lisäksi kahdeksan kertaa kokoontuneessa ohjausryhmässä olivat Metsähallitus, maakuntaliitto ja ELY-keskus edustettuina. Lisäksi on pidetty avoimia työpajoja, esittely- ja keskustelutilaisuuksia, laadittu kyselyja ja tehty sidosryhmähaastatteluja. Näin ollen kuntalaisten tahtotila on voitu erinomaisin keinoin määrittää.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>kuntalaisille riittäviä, ajantasaisia ja luotettavia selvityksiä, joiden perusteella kuntalaiset voisivat muodostaa mielipiteensä ja lausua kannanottonsa sekä lausuntopyyntönsä kohteena olevasta osayleiskaavasta että molempien osayleiskaavojen muodostamasta kokonaisuudesta ja sen vaikutuksesta koko Ylläksen alueen kehittämiseen.</p> <p>SLL Lappi ym. katsoo edellä lausuttuun viitaten, että lausuntopyyntöasiakirjoja on täydennettävä ympäristövaikutusten selvittämisen, vesistövaikutusten selvittämisen, luontovaikutusten selvittämisen sekä rakentamisvaikutusten osalta.</p> <p>Katsomme, että kyseiset täydennettävät selvitykset on laadittava siten, että niiden perusteella on kuntalaisten mahdollista lausua kannanottonsa molempien osayleiskaavojen yhteisvaikutuksista yhteisen yhdyskuntarakenteen ekologiseen kestävyteen, Ylläksen alueen rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaalimiseen sekä rakennetun ympäristön ulkopuolisten alueiden maisema- ja luontoarvojen turvaamiseen.</p> <p>3. Lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole esitetty riittäviä selvityksiä Ylläksen aluetta koskevista pilaantumisen vaaraa aiheuttavista tai ekologista kestävyttä vaarantavista ympäristövaikutuksista.</p> <p>Viittaamme ympäristönsuojelulakiin, jonka mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa. Koska toimintojen sijoittamisen perusratkaisut tehdään yleensä yleiskaavoituksen yhteydessä, on ympäristön pilaantumisen vaara otettava huomioon kaavaa laadittaessa.</p> <p>Lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole selostusta Hannukaisen kaivoshankkeesta aiheutuvasta ympäristön pilaantumisen vaarasta Ylläksen osayleiskaavan alueelle, vaan ainoastaan väite, että ympäristövaikutukset olisi aikoinaan selvitetty kaivoksen YVA-selostuksessa.</p> <p>Kyseinen kaivoshankkeen YVA-selostus on vanha, kaivoshankkeen hakija on muuttunut, hankkeen toteutussuunnitelmat ovat muuttuneet monin tavoin ja YVA- sekä ympäristölainsäädäntö on uudistettu, joten ei ole asiallista esittää lausuntopyyntönsä perusteeksi kyseistä vanhaa YVA-selostusta eikä luoda kuntalaisille vaikutelmaa, että kaivoshankkeen vaikutukset pysyisivät kaivosalueen osayleiskaavan alueella eikä ympäristövaikutuksia sen alueen ulkopuolelle syntyisi.</p> <p>Kuulutetusta lausuntopyyntöasiakirjoista syntyy todellisuuden vastainen vaikutelma, kuin kaivoshankkeesta ei aiheutuisi mitään sellaisia ympäristövaikutuksia Ylläksen osayleiskaavan alueelle, joita lausuntopyyntönsä kohteena olevassa kaavoitusprosessissa tulisi ottaa huomioon ja/tai joihin kuntalaisten olisi tarpeellista esittää kannanottoja.</p> <p>Lausuntopyyntöasiakirjassa lausutaan, että: Hannukaisen kaivoshankkeen kaavoituksen yhteydessä on laadittu pölyselvitys (Ramboll Finland Oy 2017). Kaivoshankkeella voi toteutuessaan olla vai-</p>	<p>Kaavaehdotuksen selvitykset ovat riittävät, sen selostukseen ja liitteisiin on lisätty laatimisvaiheessa viranomaisten esiin nostamana mm. Natura-alueisiin, porotalouteen, pohjavesiin ja geologisiin arvokohteisiin liittyvät arviot.</p> <p>Kaavaratkaisussa on esitetty tavanomaisia yhdyskuntatoimintoja, jotka on arvioitu yleiskaavan tarkkuudella, eikä kaavamuuotos toteutuessaan aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>kutuksia itäosassa Äkäsjoen läheisyydessä sijaitsevalle alueelle. Selvityksen mukaan toiminnan vaikutukset lähimpien kiinteistöjen ulkoilman PM10-pitoisuuden vuosikeskiarvoihin ovat leviämislaskelmien perusteella suhteellisen lievät, johtuen toiminnan päästöjen jaksottaisuudesta ja vaihtelusta sekä toimintojen ja kohteiden välisistä etäisyyksistä.</p> <p>Kyseinen lausuma on riittämätön ja harhauttava. "Tavallisenkaan" pölyn kertyminen keuhkoihin ei ole koskaan vaaratonta, mutta tässä on kyse kaivoksesta ilmaan päätyvistä raskasmetalleista ja muista haitallisista aineista ja niiden vaikutuksista sekä ympäristöterveyteen että luonnon ekologiseen tasapainoon. Niitä ei lausuntopyyntöasiakirjoissa osoiteta selvitetyn.</p> <p>Katsomme oleelliseksi lausuntopyyntöasiakirjojen puutteeksi sen, että kaivoshankkeen raskasmetalleja ja muita haitallisia aineita sisältävien pölypäästöjen leviämisalueita ja vaikutuksia ei ole selvitetty vaan lausuntopyyntöasiakirjassa annetaan vaikutelma, kuin niistä ei aiheutuisi haittaa Ylläksen alueelle.</p> <p>Viittaamme kaivoshankkeen pölypäästöjen arvioimisen osalta Metlan sammaltutkimuksiin 1990-2010:</p> <p>Metlan sammaltutkimuksista ilmenee, että kaivoshankkeen käynnistyttyä voi siitä aiheutua mitattavissa olevia vaikutuksia jopa 50 kilometrin päässä jo muutaman vuoden kuluessa kaivoksen aloituksesta. (Talvivaaran kaivos Sotkamossa).</p> <p>Sittemmin Talvivaaran kaivos joutui valtion haltuun, ja ikävän pölylaskeumasta aiheutuvan mainehaitan välttämiseksi valtio lakkautti Metlan sammaltutkimukset, joten raskasmetalleja sisältävien kaivosten pölypäästöjen laskeumakarttoja ei vuoden 2010 jälkeen ole Metlan toimesta enää tehty tai ei ainakaan julkaistu.</p> <p>Nyt Kolarin kunta yrittää samaa. Lausuntopyyntöasiakirjoissa ei raskasmetalleja eikä muita haitallisia aineita sisältävien ilmapäästöjen laskeuma-alueita ole edes selvitetty eikä vaikutuksia arvioitu, ilmeisesti koska päästölaskelma-alueesta keskustelu aiheuttaisi mainehaittaa Ylläksen alueelle. Asiakirja-aineistolla luodaan kuntalaisille mielikuvaa, kuin vieressä olevan kaivoshankkeen päästöt eivät vaikuttaisi käsittelyssä olevaan osayleiskaava-alueeseen eikä niiden ilmapäästöjen vaikutuksia alueen ekologiseen kestävyteen tarvitsisi edes selvittää eikä arvioida.</p> <p>SLL Lappi ym. katsoo edellä lausuttuun viitaten, että lausuntopyyntöasiakirjoja on täydennettävä uusilla ajantasaisilla ympäristövaikutusten selvittämisasiakirjoilla, joihin sisältyy myös riittävät luotettavat selvitykset Hannukaisen kaivoksen raskasmetallipäästöjen laskeuma-alueesta sekä laskeuman vaikutusten arviointi Ylläksen alueen luontoarvoille ja imagolle.</p> <p>4. Lausuntopyyntöasiakirjassa ei esitetä riittäviä selvityksiä vieressä olevan kaivoshankkeen vesistövaikutuksista Ylläksen alueeseen.</p>	<p>Lausuttavana ollut kaavaluonnos, eikä laadittu kaavaehdotus sisällä kaivostoimintojen alueita, eikä siitä si-</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Kaavaselostuksen kuvassa 20 osoitetaan alueella olevat luokitellut pohjavesialueet. Sen mukaan kaivosalueen osayleiskaavan ja Ylläksen osayleiskaavan raja-alueilla sijaitsevat pohjavesialueet Kuervaara, Luosupalo ja Pitkäjärvi. Kaavaselostuksessa ei mainita, kuinka pohjavesialueiden pilaaminen estetään.</p> <p>Kaavaselostuksessa mainitaan, että ”Kaikki osayleiskaavan vesialueet ovat kuten voimassa olevassa yleiskaavassa W-1-merkinnän eli Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalueina, jotka kuuluvat Natura 2000-verkoston.” Kaavaselostuksessa ei mainita, kuinka vaikutukset Natura 2000 -verkoston kuuluviin vesialueisiin estetään ja/tai estämisen toteuttaminen esitetään ennakkoon asianomaisille viranomaisille hyväksyttäväksi.</p> <p>Lisäksi kaavaselostuksessa mainitaan: ”Kestävän kehityksen perusehtona on, että luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemin toimivuus säilytetään ja ihmisen toiminta on mahdollista sopeuttaa luonnon kestävyys. Ekologinen kestävyys tarkoittaa, että koko luonnonympäristö otetaan huomioon: luonnon monimuotoisuus, maaperä, ilmasto, vesistö, pohjavedet ja niiden suhteet toisiinsa. Kaavaselostuksessa ei mainita, kuinka kaavoituksen sallimat toiminnot sopeutetaan vesistöjen kestävyys.”</p> <p>SLL Lappi ym. katsoo, ettei Hannukaisen kaivoshankkeen jätevesien ominaisuuksia, eri vaarallisten ja/tai vesiekologialle haitallisten aineiden määriä, pitoisuuksia ja vaikutuksia ole selvitetty. Ei kaivoshankkeen YVA-selostuksessa, ei ympäristölupahakemuksessa, ei lausuntopyyntöissä rajajokikomisioilta, ei lausuntopyyntöissä ympäristöministeriöltä. Niitä ei ole selvitetty kaivosalueen osayleiskaavassakaan eikä myöskään tässä käsillä olevassa lausuntopyyntöasiakirjassa.</p> <p>Niitä ei ole selvitetty, vaikka Ylläksen alueen keskeinen joki on Äkäsjoki ja siihen laskevat sivujoet Valkeajoki, Kylmäoja, Kuerjoki, Rautuoja, Kaupinjoki, Kesänkijoki ja Nilioja, joista osa laskee Äkäsjokeen Hannukaisen kaivosalueen vaikutusalueen läpi. Lisäksi alueella on Niesajoki, joka laskee Muonionjokeen. Esimerkiksi Äkäsjoen sivujoista Valkeajoki on merkittävä meritaimenen kutujoki, ja se on eniten kaivosalueen vaikutuspiirissä eli tuhoutumisvaarassa.</p> <p>Ylläksen osayleiskaavan kaavaselostuksessa ei mainita EU:n vesipuidedirektiiviä eikä ns. Weser-tuomiota vesistövaikutusten selvittämisen perusteeksi. Katsomme sen oleelliseksi puutteeksi, koska vesipuidedirektiivin ja Weser-tuomion oikeusohjeen mukaan hankesuunnittelussa on otettava huomioon kaikki samaan vesistöalueeseen vaikuttavat hankkeet. Siten vesistövaikutusten selvittämiseen ja arvioitiin on otettava huomioon molempien osayleiskaavojen sallimien toimintojen yhteiset vaikutukset, eikä Ylläksen osayleiskaavan kaavasuunnittelua saa tehdä vesistötarkastelun osalta pelkän Ylläksen osayleiskaavan mukaisten toimintojen tarkasteluun perustuen, kuten nyt on tehty.</p> <p>SLL Lappi ym. katsoo edellä lausuttuun viitaten, että lausuntopyyntöasiakirjoja on täydennettävä uusilla</p>	<p>ten ole tarvetta selvittää kaivoshankkeen vesistövaikutuksia. ELY-keskukselta on saatu kaavamuutosalueen pohjavesialueiden päivitettyt rajaukset ja luokitukset maaliskuussa 2023. Pohjavesialueet on yleiskaavassa esitetty osa-alueerajauksin ja määräysteksti on tarkennettu yhteistyössä ELY-keskuksen hydrogeologin kanssa.</p> <p>Natura 2000-verkoston kuuluva alueilla ei saa kaavamääräyksen mukaisesti suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojelun perusteena olevien luonnonarvojen merkittävän heikentämisen. Alueilla saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Keväällä 2023 käydyssä työneuvottelussa ELY-keskuksen kanssa todettiin, että voimassa olevan kaavan toteutumisen vaikutukset on arvioitu Ylläs-Aakenuksen Natura-alueen suojeluperusteisiin ja tämän kaavauudistuksen arvioinniksi riittää Natura vaikutusten arvioinnin tarveharkinta koskien kaikkia kolmea Natura-aluetta (Selostuksen Liite 6).</p> <p>Tämän kaavamuutosprosessin kaavanlaatija ota kantaa Hannukaisen kaivoshankkeen selvityksiin tai niiden riittävyyteen.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>ajantasaisilla vesistövaikutusten selvittämissasiakirjoilla, joihin sisältyvät myös riittävät luotettavat selvitykset Hannukaisen kaivoksen jätevesien vaarallisista aineista (kuten ksantaatit ja muut vesiekologialle vaaralliset ja haitalliset aineet) ja erityisesti niiden kumulatiivisesta kertymisestä sekä kumulatiivisen kertymisen vaikutusten arviointi Äkäsjoen vesiekologiaan ja siten vaelluskalojen ja paikallisen kalakannan elinmahdollisuuksiin Äkäsjoessa ja sen sivujoissa.</p> <p>5. Lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole esitetty selvityksiä, kuinka kaavoituksella ja kaavamääräyksillä turvataan alueen keskeinen perinteinen poronhoitoelinkeino ja poronhoitoon perustuva elämäntapa. Kaavaselostuksessa on otsikkona poronhoito. Sen sisältötekstissä ei kuitenkaan ole esitetty selvityksiä siitä, mitä vaikutuksia osayleiskaavan ja viereisen kaivosalueen osayleiskaavoissa osoitetuilla toiminoilla on poronhoitoon Ylläksen alueella. Poronhoito on todellisuudessa otettu huomioon vain osin uusien reitistöjen suunnittelussa. Kaavasuunnittelua on tältä osin uusilla selvityksillä tarkennettava ja osoitettava sekä kaavoitukselliset ratkaisut että kaavamääräysehdotukset, joiden avulla turvataan poronhoidolle riittävästi tilaa sekä riittävän väljät kulkureitit poroille (ja muille eläimille), jotta porot eivät lähtökohtaisesti joudu kulkemaan asuttujen alueiden läpi ja pihapiireissä.</p> <p>6. Lausuntopyyntöasiakirjassa on esitetty suunnitelmia, jotka uhkaavat tuhota perinteisen tunturimaiseman.</p> <p>Kaavaselostuksessa lausutaan: ”Äkäslompolo on Lapin matkailun uranuurtajia. Kylässä on harrastettu jo 1930-luvulla talomajoitusta. Äkäslompolon kylä on valtakunnallisestikin laajimpia matkailukeskusrakentamisen kohteita, jossa loma-asutus on suhteellisen onnistuneesti sijoitettu sietokyvyltään kestäville maisema-alueille. Äkäslompolon kylän lähituntumassa on säilynyt matkailurakennuksia sotaa edeltävältä ajalta ja 1900-luvun jälkipuoliskolta.”</p> <p>SLL Lappi ym. katsoo, että tätä matkailukeskusrakentamisen onnistuneesti sijoittamista sietokyvyltään kestäville maisema-alueille ei saa tuhota. Siis maisema-alueiden sietokykyä ei saa ylittää.</p> <p>Kaavaselostuksessa ei ole esitetty selvityksiä Äkäslompolon kylän keskeisistä maisema-alueista eikä esitettyjen kaavoitusratkaisujen vaikutuksista niiden maisema-arvojen sietokykyyn.</p> <p>On selvää, että Äkäslompolon kylän vaikuttavimpia maisema-alueita ovat Äkäslompolojärven maisema ja Yllästunturi.</p> <p>Yllästunturin maisemakuvaan vaikuttavat jo rakennettu laskettelukeskus rinteineen ja niiden ympärillä oleva tunturilaki sekä puurajan alapuolella oleva, vielä koskematon maisemakuva osittaisine kivirakenteineen ja ikimetsineen.</p> <p>Tämä maisemakuva on kaavaselostuksen mukaisesti sietokyvyltään kestävä, siis nykyisellään sietokykynsä rajalla. Se ei kestä kaavaluonnoksessa esi-</p>	<p>Paliskunnan ja Paliskuntain yhdistyksen kanssa käytiin neuvottelut 23.2. ja 7.3.2023, joissa käsiteltiin annettua lausuntoa ja alustavia ratkaisuja kaavamuu- tokseksi. Keskusteluissa päästiin yhteisymmärrykseen keinoista kaavan toteutumisen mahdolliset haittavaikutusten lieventämiseksi.</p> <p>Neuvottelujen myötä poronhoidon toimintaedellytysten turvaamiseksi tehtiin kaavakartalle ja määräyksiin monia täydennyksiä, näistä tarkemmin paliskunnan lausunto vastineessa. Selostukseen on lisätty poroelinkeino esittelyä sekä laadittu arviointi porotalou- teen kohdistuvista vaikutuksista.</p> <p>Yleismääräysten mukaisesti, tulee asemakaavaa laadittaessa alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Rakennusten sijoittamiseen rakennus- paikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudisra- kentaminen tulee sovittaa sijainnista riippuen ympä- röivään lähimaisemaan, tunturin kaukomaisemaan tai kyläkuvaan.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>tettyjä rakentamiseen varattuja alueita tunturin rinteeseen. Tämän vuoksi esitämme, että Kellokkaan alapuolinen lisärakentaminen ja muut tunturin rinteeseen sijoitetut rakennus- ja matkailualuevaraukset tulee kieltää.</p> <p>7. Tunturiin sijoitettua uutta yhdystietä ei tule rakentaa.</p> <p>Kaavaluonnoksessa on esitetty varaus uudelle yhdystielle, joka palvelisi myös tunturin rinteisiin rakennettavia uusia alueita. Kuten edellä kohdassa 6 lausuimme, ei kyseisiä uusia rakennusalueita tule rinteeseen sijoittaa. Eikä myöskään ehdotettua uutta tieyhteyttä. Esitämme siis alla olevasta kartasta maisematien alapuolelle merkittyjen kaikkien RM-, RM/s- ja KL/s-merkintöjen sekä tielinjauksien poistamista.</p> <p>Tältä osin kaavasunnittelua on korjattava. Ehdotettujen muutosten sijaan esitämme koko maisematien seutua laajaksi suojelualueeksi, joka vaalii maisemaa ja luonnon monimuotoisuutta ja toimii hiilinieluna kompensoiden Ylläksen matkailun päästöjä ja puhdistaa ilmaa.</p> <p>Muistutamme myös muun kaava-alueen rakentamisen osalta, että rakentamisen tulisi olla mahdollisimman ekologista puurakentamista ja paikallista lappilaista arkkitehtuuria korostavaa, ja siinä tulisi näkyä alueen monimuotoinen kulttuuriperintö. Rukan ja Levin tyyppistä "Alppikylä"-rakentamisen virhettä ei pidä Ylläksen ja Äkäslompolon alueella toistaa vaan pyrkiä mahdollisimman omaleimaiseen lappilaisen kulttuurin ja rakentamisen kokonaisuuteen. Ollaan ylpeitä Lapista ja lappilaisista juurista.</p> <p>Yleisesti alueelle tulevien rakennusten tulisi sulautua maisemaan. Niistä tulee pyrkiä tekemään mahdollisimman omavaraisia hybridienergian ratkaisujen kautta. Betonirakentamisen päästöjä voidaan kompensoida maalämmöllä, aurinkokattopelleillä, pienillä kattojen tuuliruuveilla ja energiaa keräävillä pinnoilla.</p> <p>Mielestämme rakentamisen ei tulisi olla liian tiivistä. Matkailukeskuksessa voivat ihmiset myös kävellä, pyöräillä, maastopyöräillä ja hiihtää välimatkoja. Kolariin kunnan tulisi myös edistää biokaasuntuotantoa kuntaan mm. yhteiskuntajätevesipuhdistuslaitosten ja maaseudun lantakeskittymien yhteyteen, jotta Kolariin ja Äkäslompoloon saataisiin biokaasutankki olemassa olevan autokannan muuttamiseksi biokaasulle. Siten ei ole tarvetta myöskään ratayhteyden linjaukselle Ylläksen alueelle. Alueella voisi olla myös biokaasua käyttäviä takseja ja pikkubusseja sekä linja-autoja.</p> <p>8. Tunturin vielä rakentamattomat alueet maisematien alapuolisessa rinteessä tulee määrittellä luonnonuojelualueeksi (SL). Viittaamme edellä kohdissa 6 ja 7 lausuttuun. SLL Lappi ym. katsoo, että maisematien alapuolinen vielä rakentamaton rinnealue on erittäin arvokas luonnon moninaisuutta turvaava kokonaisuus koskemattomine vanhoine puustoineen ja jo nyt</p>	<p>Kaavaluonnos ja edelleen myös ehdotus esittelee vaihtoehdon voimassa olevan yleiskaavan Maisematien ja Martinsaarentien yhdistävälle yhdystielle/pääkokoojakadulle. Kaavamutokseen on uuden tien sijaan esitetty mahdollista yhdystarvetta, sillä taloudellisesti ja teknisesti haastavan uuden tien rakentaminen olisi kunnan vastuulla, ja mikäli rakentaminen olisi tavoiteltua vähäisempää, eli liikennemäärät eivät alueella juuri kasvaisi, olisi työ myös luontoympäristön vähenemisen vuoksiin tuhlailtavaa. Toisaalta mikäli kasvu on tavoitellun mukaista, on joukkoliikenteen sujuvan reitityksen vuoksi yhteystarve hyvä osoittaa yleiskaavatasolla merkintänä ja siten maasto pysyy linjauksen kohdalla vapaana rakentamisesta. Kaavaehdotukseen linjausta on lyhennetty ja rakentamisen alueet tuotu pohjoisemmaksi eli lähemmäksi Äkäslompolon kylää sekä yhteistyössä maanomistajan kanssa vähennetty vahvasti, näin etelässä virkistysalue säästyy eikä tule rakentamisen piiriin minkä voimassa oleva yleiskaava sallisi.</p> <p>Yleiskaava ei lain mukaisesti saa aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa ja siten voimassa olevan kaavan aluevarauksia ei voi vain poistaa. Maanomistajan kanssa on käyty keskusteluja ja lausunnossa esiin nostettuja alueita on supistettu, vaihdistettu ja siirretty toisaalle sekä rajattu aiottujen asemakaavahankkeiden mukaisesti.</p> <p>Kaava-alueella Uudet rakennukset tulee toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja värityksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään rakenteeseen. Yhtä lailla koko kaava-alueella koskee myös yleismääräys, jolla sallitaan uusiutuvan energian tuottaminen tarkempiin suunnitelmiin perustuen.</p> <p>Kaavaehdotukseen on SL-alueet osoitettu yhteistyössä ELY-keskuksen ja Metsähallituksen luontopalvelujen kanssa.</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>määritellyine suojelukohteineen. Luonnon monimuotoisuutta ei voi kuitenkaan turvata pelkästään rinteeseen määritellyillä yksittäisillä pienialaisilla SL-kohteilla, vaan monimuotoisuuden turvaaminen vaatii laajan yhtenäisen suojelualueen määrittämistä.</p> <p>SLL Lappi ym. esittää maisematien alapuolisen rakentamattoman rinnealueen määrittämistä luonnon-suojelualueeksi (SL). Käytännössä alue alkaa Kellokkaan purouomien suojavyökeillä (30 m) Tunturipaloon, ja siitä sen tulisi kulkea Röhhömukanmaasta Lehmijängän kautta Kaulavaaraan sisältäen Ahojängän kokonaisuudessaan ja Ahojängänlaen ja sieltä Lompolovaarojen kautta (Tunturijärvi sisässä) Mustavuoman lehtojen suojelualueelle ja edelleen Tunturihäntään sekä ns. suojametsäalueen rajaa myöten yhdistyen kansallispuiston rajaan.</p> <p>9. Lausuntopyyntöasiakirjassa on esitetty kaavoitettavaksi alueita, joissa on runsaasti suojeltuja luontokohteita.</p> <p>Kaavaselostuksessa lausutaan: "Kestävän kehityksen perusehtona on, että luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemin toimivuus säilytetään ja ihmisen toiminta on mahdollista sopeuttaa luonnon kestokykyyne. Ekologinen kestävyys tarkoittaa, että koko luonnonympäristö otetaan huomioon: luonnon monimuotoisuus, maaperä, ilmasto, vesistö, pohjavedet ja niiden suhteet toisiinsa.</p> <p>Vastoin edellä kuvattua kestävän kehityksen perusehtoa on osayleiskaavassa osoitettu rakentamiskohteiksi useita alueita, joissa on runsaasti suojeltuja luontokohteita. Tällaisia kaavasuunnittelusta poistettavia alueita ovat mm.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iso Kaupinjärvi, jonka itäpuolella on rakentamiseen varattu alue. Alueella on runsaasti tunnistettuja luontoarvoja. • Lieveuomien alueet sekä luonnonarvoiltaan monipuoliset alueet tulee jättää rakentamisalueiden ja laajentumisalueiden varauksista pois. • Pitkätörmän alue tulee suojella rakentamisen osalta, koska ympärillä on paljon luontoarvoalueita. Kaavasuunnittelussa ei ole osoitettu, kuinka rakentamiseen osoitetuilla alueilla voisivat niillä nykyisin tunnistetut erityiset luontoarvot säilyä, mistä johtuen kaavasuunnittelua tulee suunnata uudestaan edellä kuvatuilta osin. <p>10. Natura-alueeseen kuuluvan Äkäsjoen rannoille on jätettävä suojavyöhykkeet.</p> <p>Ylläksen osayleiskaavan alueella oleva Äkäsjoki sivuhaaroineen kuuluu Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalueeseen (SAC FI1301912), joka on Natura 2000 -suojelualue.</p> <p>Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan Natura-arviointi on tehtävä, mikäli hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.</p>	<p>Kaavaehdotuksessa on osoitettu luontoselvityksen tulokset, kohteet ja osa-alueet huolellisesti. Luontoarvojen kannalta huomioitava kohteiden ja osa-alueiden merkinnöille on luontoarvojen vaalimiseksi kirjattu vahvat määräykset elinympäristöjen ja luontoarvojen heikentämisen estämiseksi. Luonnon monimuotoisuuden säilymisen turvaamiseksi on esitetty osa-alueet, joille kohdistuvassa suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että maankäyttöratkaisun toteuttamisen soveltuvuus osa-alueella selvitetään siten, että osa-alueen luontoarvot turvataan. Yleiskaavan mitta-kaavan mukaiset rakentamisen aluevaraukset sisältävät pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä pienimittakaavaisia viher- ja suojelualueita.</p> <p>Vaikka voimassa olevassa kaavassa on lieveuomastojen alue esitetty, on niille osoitettu myös runsaasti rakentamista. Kaavamuutoksella rakentamisen alueita on supistettu voimakkaasti ja käyttöönottoa vaiheistettu.</p> <p>Äkäsjoen rannoille ei ole osoitettu uusia rakentamisen alueita. Kaavamuutoksen toteutumisen Natura vaikutusten arvioinnin tarveharkinta on laadittu koskien kaikkia kolmea Natura-aluetta (Liite 6).</p>

LAUSUNTO / UTLÅTANDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
<p>Tornionjoki on arvokas vaelluskalajoki, sillä Suomessa on Tornionjoen lisäksi enää Simojoessa luonnonvaraisesti lisääntyvä Itämeren lohikanta. Jokeen nousee kutemaan myös meritaimen ja vaellussiika.</p> <p>Tärkeitä saaliskaloja ovat myös hauki, harjus, ahven ja siika. Näiden kalalajien lisäksi Tornion-Muonionjoessa esiintyy 17 muuta kalalajia.</p> <p>Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalueeseen suojelun alueen perusteissa määritellään, että alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjalla.</p> <p>Katsomme, että kyseinen vaatimus on velvoittava myös Ylläksen alueen osayleiskaavoja laadittaessa, mutta kaavaluonnoksen lausuntopyyntöasiakirjoissa ei ole esitetty selvityksiä Äkäsjoen läheisyyteen merkittävien uusien rakennusalueiden vaikutuksista Äkäsjoen suojeluarvoihin.</p> <p>SLL Lappi ym. esittää, että Natura 2000 -alueeseen kuuluvan Äkäsjoen ranta-alueelle määritellään 50 – 100 m suojavyöhyke, jota lähemmäksi jokea ei uusia rakentamisalueita saa sijoittaa.</p>	

MIELIPITEET

MIELIPIIDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
1. MITOITUS	
<p>Mielipiteissä numeroilla 1, 8, 10, 15, 16, 17, 19, 31, 33, 35, 36, 38 ja 42 otettiin kantaa voimassa olevan Ylläksen yleiskaavan mukaiseen ”50 000 vuodepaikan” mitoitukseen.</p>	<p>Kunnan mitoitusavoite on voimassa olevan osayleiskaavan mukainen. Nyt laadittavalla yleiskaavan uudistuksella on ensisijaisesti huomioitu kestävä maankäytön periaatteet vaiheistamalla tavoitellun kasvun aluevaarauksia, huomioitu merkinnöin ja määräyksiin kestävyys, paikallisuus ja vetovoima. Nykyisen kaavan mukaan alueiden rakentamisen järjestystä ei ole määrätty ja toteutuminen tuhlaisi luonnonympäristöä eikä hyödyntäisi olevaa aluetekniikka. Kaavaehdotukseen aluevaraukset, jotka tavoitellaan toteutuvaksi vuoteen 2040 mennessä, on piirretty ehyellä viivalla ja täysvärillä. Nämä ovat ensisijaisesti rakentamiselle osoitettuja alueita, joille sijoittuu reilu puolet tavoitellusta kasvusta.</p>
2. RAKENTAMISEN ALUEET	
<p>Mielipiteissä numeroilla 2, 5, 10, 12, 13, 15, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 31, 33, 34, 35, 36, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49 ja 51 otettiin eritavoin kantaa rakentamiselle osoitettuihin alueisiin; niiden rajauksiin, siirtämissiin, poistamisiin tai vaihtamiseen ensisijaisista rakentamisalueesta res- tai laajennusalueiksi.</p> <p>Toisaalta mielipiteissä 4, 9, 26, 47 ja 49 toivottiin rakennusalueita lisää tai res-alueiksi osoitettuja muutettavaksi ensisijaisiksi täysväriseksi alueiksi.</p>	<p>Yleiskaava ei lain mukaisesti saa aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa ja siten voimassa olevan kaavan aluevarauksia ei voi vain poistaa. Maanomistajan kanssa on käyty keskusteluja ja mielipiteissä esiin nostettuja alueita on supistettu, vaiheistettu ja siirretty toisaalle sekä rajattu aiottujen asemakaavahankkeiden mukaisesti.</p> <p>Rakentamisalueiden vaiheistamisen ensisijainen rakentaminen sijoittuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ääreen kestäväällä tavalla. Koska kasvun ennustettavuus on vaikeaa, voidaan vaiheistuksella vaalia luonnonympäristön eheyttä, mikäli kasvu ei toteutuisikaan tavoitteen mukaisesti. Päivitettyssä osayleiskaavassa on esitetty laajentamisen alueet, mikäli kasvu on oletettua nopeampaa tai mikäli osa tavoitellusta kehityksestä toteutuu vasta vuoden 2040 jälkeen. Pistekatkoviivoin ja värirehin rajatut alueet ovat tilatarpeen ilmaantuessa</p>

MIELIPIIDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
	<p>teknistaloudellisesti ensisijaisia laajentumisen alueita. Katkoviivoin esitetyt varannot on myös mahdollista ottaa käyttöön, jos tiivistämisen ja täydentämisen keinot on jo käytetty. Vaiheistettujen aluevarausten sijainteja on myös tarkennettu ja rakentamista on ohjattu maaperältään kestävämmille paikoille ja eheyttäen yhdyskuntarakennetta luonnonympäristöä säästävämmiin.</p>
<p>Vakituisen asumisen alueita lisää kaipaavia mielipiteitä olivat numeroilla 1, 8, 10, 18, 19 ja 35. Ja toisaalta ensisijaisesti vakituiseen asuinkäyttöön tai kyläalueiksi osoitettujen vaihtamista matkailulle tai loma-asutukseen esitettiin mielipiteissä 5, 21, 22 ja 34.</p>	<p>Kyläalueita ja pientalovaltaisia asuntoalueita vakitukselle asumiselle on osoitettu runsaasti, itseasiassa kaavamuu- tokrella on kyläalueiksi ja pientalovaltaisiksi alueiseksi osoitettu yli kaksi kertaa enemmän alueita voimassa ole- vaan kaavaan verrattuna laatimisvaiheessa esiin nostet- tujen tarpeiden tyydyttämiseksi. Lisäksi myös loma-asu- tuksen pääasiassa varatuilla alueilla on sallittu ympäri- vuotinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön. Kaava ei kuitenkaan estä loma-asu- mista vaikka keskellä kylätaajamaa.</p>
<p>3. LIIKENNE</p>	
<p>Mielipiteissä numeroilla 1, 5, 8, 13, 15, 17, 18, 27, 31, 33 ja 35 oli kanta, ettei Maisematietä ja Ylläk- sentietä (mt 940 ja 9401) yhdistävä tie on tarpeen.</p>	<p>Kaavaluonnos ja edelleen myös ehdotus esittelee vaihtoehdon voimassa olevan yleiskaavan Maisematien ja Martinsaarentien yhdistävälle yhdystielle/pääkokoojaka- dulle. Kaavamuutokseen on uuden tien sijaan esitetty mahdollista yhdystarvetta, sillä taloudellisesti ja tekni- sestä haastavan uuden tien rakentaminen olisi kunnan vastuulla, ja mikäli rakentaminen olisi tavoiteltua vähäi- sempää, eli liikennemäärät eivät alueella juuri kasvaisi, olisi työ myös luontoympäristön vähenemisen vuoksiin tuhlailevaa. Toisaalta mikäli kasvu on tavoitellun mu- kaista, on joukkoliikenteen sujuvan reitityksen vuoksi yhteystarve hyvä osoittaa yleiskaavatasolla merkintänä ja siten maasto pysyy linjauksen kohdalla vapaana rakentamisesta. Kaavaehdotukseen linjausta on lyhen- netty ja rakentamisen alueet tuotu pohjoisemmaksi eli lähemmäksi Äkäslompolon kylää sekä yhteistyössä maanomistajan kanssa vähennetty vahvasti, näin ete- lässä virkistysalue säästyy eikä tule rakentamisen piiriin minkä voimassa oleva yleiskaava sallisi.</p>
<p>Kolarin radan jatkeen muuta linjausta esitettiin mielipiteessä 32.</p>	<p>Uusi rautatie on esitetty ohjeellisena maakuntakaavan mukaisesti. Kunta ei ole nähnyt tarkoituksen mukaisena selvittää muuta linjausta tässä kaavamuutostyössä. Kun radan suunnittelu tulee ajankohtaiseksi, on se toteutet- tavissa myös muuhun paikkaan tarkempien selvitysten ja suunnitelmien perusteella. Mielipiteen mukainen lin- jaus ei palvelisi Ylläksen saavutettavuutta, mitä kylän äärelle tuovalla ratayhteydellä ja -asemalla tavoitellaan.</p>
<p>Liikenneselvityksen lähtötietoihin kriittisesti suhtauduttiin mielipiteissä 13, 18, 19 ja 27.</p>	<p>Liikenneselvityksessä on ollut käytettävissä Väylän läh- tötiedot alueen liikennemääristä ja palvelevat kaava- muutoksen laadintaa riittävällä tarkkuudella.</p>
<p>4. VIRKISTYS JA REITIT</p>	
<p>Mielipiteissä numeroilla 1, 2, 8, 11, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 30, 31, 36, 38, 42 ja 50 käsiteltiin virkistäytymisen alueita, ja joissa osassa luon- nontilaisina säilytettäviä alueita ja osassa reit- tejä.</p>	<p>Kaavasta valtaosa on viheraluetta eri merkinnöin: VU, VL, VR, M ja MY. Yleiskaava on laadittu mittakaavaan 1:20000, joten kaikki rakentamisen aluevaraukset sisäl- tävät pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen si- säisiä suojaviheralueita, lähivirkistysalueita, leikkipuis- toja ym. vastaavia alueita. Päätavoitteena on täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävä kehityk- sen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja olemassa olevaa infraa hyödyntäen. Kaa- valla osoitetaan runkoreitistö ohjeellisena ja vasta tar- kemmassa mittakaavassa ja maastotarkastelujen perus-</p>

MIELIPIIDE	VASTINE JA TOIMENPITEET
	teella ne voidaan suunnitella sekä reittitoimituksin perustaa. Lisäksi VR-alueelle saa rakentaa yleistä virkistystoimintaa palvelevia polku- ja reittiverkostoja, aktiiviteettireittejä sekä niitä palvelevia rakennuksia.
Moottorikelkkareittejä koskevia mielipiteitä olivat 3, 6, 7, 8, 0, 13, 21, 22, 24, 28, 31, 35, 36, 37, 38, 42, 52 ja 53, joista osa kohdistui Äkäslompololle piirrettyyn reittiin ja osa Ylläsjärven puolella olevaan Tunturipalon reittiin.	Voimassa olevassa kaavassa oleva ja luonnokseen linjaukseltaan muutettu moottorikelkkareitti on pois-tettu Äkäslompololta. Ehdotukseen on esitetty Äkäslompolon ylittävän kelkkareitin korvaava yhteystarve Karilantieltä Niilahentielle kiertäen järvi koillispuolelta LP-alueelle. Mielipiteissä mainittu virhe reiteissä on korjattu ehdotukseen. Moottorikelkkareitille on myös esitetty tarve löytää yhteys maalla Ylläsjärven sijaan.
Pysäköintiä kommentoitiin mielipiteissä 10 ja 18.	Pysäköintialueisiin tehtiin tarkennuksia ja uusia LP-alueita on osoitettu Metsähallituksen ohjeistamana ja vireillä olevan asemakaavoituksen mukaisesti reittien ääreen.
5. HANNUKAISEN KAIVOSKAAVA	
Mielipiteissä numeroilla 18, 30 ja 36 käsiteltiin kaava-alueen länsipuolella vireillä olevan yleiskaavamuutoksen vaikutuksia laadittavana olevaan Ylläksen osayleiskaavamuutokseen.	Laatimisvaiheessa ei länsiosalle yleiskaava-aluetta ilmennyt voimassa olevaan osayleiskaavaan päivitys- tai muutostarpeita. Kunnanhallitus päätti 17.5.2022, että Kuerjoen länsipuolisten alueiden voimassa olevaa osayleiskaavaa ei nyt päivitetä, koska Hannukaisen kaavaprosessi on kesken eikä voimassa olevan osayleiskaavan uudistamiseen ole esiintynyt tarvetta. Kaavamuu-tosalue rajautuu Kuerjokeen ja voimassa olevan osayleiskaavan MU-alueen itärajaan ja näin länsipuolisel-le alueelle jää voimaan nykyinen Ylläksen osayleis-kaava.
6. POROELINKEINO	
Mielipiteissä numeroilla 13, 15, 20 ja 42 huomautettiin porotalousvaikutuksista ja vaikutusten arvioinnin puuttumista.	Paliskunnan ja Paliskuntain yhdistyksen kanssa käytiin neuvottelut 23.2. ja 7.3.2023, joissa käsiteltiin annettua lausuntoa ja alustavia ratkaisuja kaavamuutokseksi. Keskusteluissa päästiin yhteisymmärrykseen keinoista kaavan toteutumisen mahdolliset haittavaikutusten lieventämiseksi. Neuvottelujen myötä poronhoidon toimintaedellytysten turvaamiseksi tehtiin kaavakartalle ja määräyksiin monia täydennyksiä, näistä tarkemmin paliskunnan lausunto-vastineessa. Selostukseen on lisätty poroelinkeinon esitelyä sekä laadittu arviointi porotalouteen kohdistuvista vaikutuksista.
7. NUORISOTILAT	
Mielipiteissä numeroilla 19, 35, 43 vaadittiin vaki-tuisten asukkaiden ja nuorison tarvitsemien tilo-ten huomioimista.	Kaavamuutoksella on kyläalueiksi ja pientalovaltaisiksi alueiseksi osoitettu yli kaksi kertaa enemmän alueita voimassa olevaan kaavaan verrattuna. Määräystekstejä on laajennettu kestävämpään paremmin monimuotoista asumisen ja työnteon yhdistämistä. Voimassa olevan kaavan määräykseen on nostettu asumista palvelevien liike-, palvelu- ja työtilavaltaisten rakennusten salliminen. Näin asemakaavoituksella voidaan kaivattuja sisä-liikunta- ja nuorisotiloja sijoittaa tarpeen mukaan melko vapaasti (AT, AP, C, P, KL, VU, VL, RM) lähes koko kaava-alueelle.